HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

19 – 2009

Kokousaika: 4.11.2009 klo 15.00 – 22.16

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

19 – 2009

Mötestid: 4.11.2009 kl 15.00 – 22.16

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragningslista i vilka någon har yttrat sig.

235 § 5
Esityslistan asia nro 4 5
TALOUSARVIO VUODEKSI 2010 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSIKSI 2010–2012 5

Kaupunginjohtaja Pajunen 5
Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rautava 8
Valtuutettu Räty 10
Valtuutettu Moisio 14
Valtuutettu Bergholm 18
Valtuutettu Saarnio 21
Ledamoten Torvalds 25
Valtuutettu Valpas 30
Valtuutettu Peltokorpi 34
Valtuutettu Ebeling 38
Valtuutettu Hakanen 40
Valtuutettu Koskinen 47
Valtuutettu Puoskari 49
Valtuutettu Asko-Seljavaara 51
Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro) 53
Valtuutettu Ingervo (vastauspuheenvuoro) 53
Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro) 53
Valtuutettu Lipponen 54
Valtuutettu Krohn (vastauspuheenvuoro) 55
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro) 56
Valtuutettu Lipponen (vastauspuheenvuoro) 57
Valtuutettu Pajamäki 57
Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro) 59
Valtuutettu Puoskari (vastauspuheenvuoro) 59
Valtuutettu Männistö (vastauspuheenvuoro) 60
Valtuutettu Hakola 60
Valtuutettu Bryggare (vastauspuheenvuoro) 62
Valtuutettu Ingervo 63
Valtuutettu Ylikahri 64
Valtuutettu Rantanen 65
Valtuutettu Bryggare (vastauspuheenvuoro) 68
Valtuutettu Rantanen (vastauspuheenvuoro) 69
Valtuutettu Männistö 69
Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro) 71
Valtuutettu Bryggare (vastauspuheenvuoro) 72
Valtuutettu Vesikansa 72
Valtuutettu Siimes 74
Valtuutettu Puura 77

Valtuutettu Ebeling (vastauspuheenvuoro) 79
Valtuutettu Kari 79
Valtuutettu Peltola 80
Valtuutettu Kantola 82
Valtuutettu Bryggare 85
Valtuutettu Peltola 88
Valtuutettu Räty 88
Valtuutettu Bryggare (vastauspuheenvuoro) 89
Ledamoten Björnberg-Enckell 89
Ledamoten Wallgren 91
Valtuutettu Luukkainen (vastauspuheenvuoro) 94
Ledamoten Björnberg-Enckell (replik) 94
Ledamoten Wallgren (replik) 95
Ledamoten Oker-Blom (vastauspuheenvuoro) 95
Valtuutettu Räty 96
Valtuutettu Vikstedt 97
Valtuutettu Kousa 98
Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro) 99
Valtuutettu Mäki 100
Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro) 101
Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro) 102
Valtuutettu Autti 103
Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro) 105
Valtuutettu Autti (vastauspuheenvuoro) 105
Valtuutettu Suomalainen 105
Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro) 108
Valtuutettu Rantanen (vastauspuheenvuoro) 108
Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro) 109
Valtuutettu Alanko-Kahiluoto 109
Valtuutettu Romakkaniemi 112
Valtuutettu Suomalainen (vastauspuheenvuoro) 114
Valtuutettu Karu 115
Valtuutettu Kuikka 115
Valtuutettu Pakarinen 116
Ledamoten Oker-Blom 118
Valtuutettu Valokainen 119
Valtuutettu Urho 120
Valtuutettu Heinäluoma 122
Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro) 124
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro) 124
Valtuutettu Anttila 125
Valtuutettu Heinäluoma (vastauspuheenvuoro) 126
Valtuutettu Koskinen (vastauspuheenvuoro) 127

Valtuutettu Rautava (vastauspuheenvuoro) 127
Valtuutettu Heinäluoma (vastauspuheenvuoro) 128
Valtuutettu Muurinen 128
Valtuutettu Karhuvaara 129
Ledamoten Huru 132
Valtuutettu Muurinen (vastauspuheenvuoro) 134
Valtuutettu Hakanen 134
Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro) 136
Valtuutettu Rautava (vastauspuheenvuoro) 136
Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro) 137
Valtuutettu Pelkonen 137
Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro) 138
Kaupunginjohtaja Pajunen 139
Valtuutettu Modig 139
Valtuutettu Peltola 140
Valtuutettu Sademies 141
Valtuutettu Räty (vastauspuheenvuoro) 142
Valtuutettu Bergholm 142
Valtuutettu Raatikainen 144
Valtuutettu Hakanen 144

235 §

Esityslistan asia nro 4

TALOUSARVIO VUODEKSI 2010 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSIKSI 2010–2012

Kaupunginjohtaja Pajunen

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Aloitamme tänään vuoden 2010 talousarvion käsittelyn tilanteessa, jossa maailmantalous näyttäisi alkavan asteittain toipua historiansa laajimmasta ja syvimmästä taantumasta sitten 1930-luvun. Viime viikolla julkistettu tieto Yhdysvaltain talouden kääntymisestä nousuun neljän perättäisen miinusmerkkisen neljänneksen jälkeen antaa viitteitä siitä, että taantuman pohja on Yhdysvalloissa saavutettu. Uutiseen USA:n talouden ennakoitua paremmasta talouskasvusta liittyy paljon epävarmuuksia, sillä kasvu perustuu pääosin maan keskusjohdon tekemiin jättimäisiin elvytystoimiin ja syyskuun työttömyysluvut ovat synkimmät lähes 30 vuoteen. Joidenkin asiantuntijoiden mielestä kasvussa on kuitenkin havaittavissa myös kestäviä elementtejä, mm. yksityisen kulutuksen vahvistuminen. Myös rakentaminen on Yhdysvalloissa vilkastunut, ja kasvua tapahtui ensimmäistä kertaa lähes neljään vuoteen.

Nyt näkyvillä olevat hauraat kasvuluvut ovat kuitenkin pitkälti seurausta tehdyistä elvytystoimista. Talouden kehittyminen tosiasiallisesti positiiviseen suuntaan on kiinni siitä, riittävätkö elvytystoimet käynnistämään kestävällä pohjalla olevaa yksityistä kulutusta. Yhdysvalloissakin vasta työllisyystilanteen parantuminen on merkki talouden aidosta tervehtymisestä. Koko talouden elpymiseen on tässä mielessä vielä pitkä matka.

Bästa fullmäktigeledamöter.

Inom Euro-området uppskattar man att produktionen börjar återhämta sig mot slutet av det pågående året. Under det andra kvartalet skedde ännu en minskning på 4,5 % jämfört med fjolåret. Men i jämförelse med föregående kvartal var minskningen längre liten. I Tyskland och Frankrike har produktionsvolymerna till och med ökat en aning. Nästa år väntas den internationella efterfrågan få vår export att gå upp och öka hela regionens produktion med 0,5 %. Trots tillväxten kommer exportnivån att bli klart lägre än genomsnitten
Arvoisat valtuutetut.

Vuosi sitten arvioimme säästyneemme maailmanlaajuisen

rahoituskriisin ensivaiheilta, koska suomalainen rahoitusjärjestelmä toimi kohtuullisen hyvin. Vielä loppukesästä 2008 ajateltiin, että finanssikriisi ei ehkä laajemmin yllä Suomeen. Syksyn aikana kuitenkin kävi selväksi, että kriisi on maailmanlaajuinen ja tulee vaikuttamaan Suomen reaalitalouden kautta aivan yhtä voimakkaasti kuin se oli vaikuttanut muuallakin. Taantuma saapui tänne viiveellä, kasvun hidastuminen näkyi erityisesti vientikysynnän hiipumisena. Suomen talouden kasvu on lähimenneisyydessä perustunut nimenomaan globalisaation kasvuun, minkä seurauksena viennin osuus Suomen kansantuotteesta kasvoi viime vuosina lähes 50 %:iin. Tästä vientiriippuvuudesta johtuen Suomen kaltaiset maat eivät tule toipumaan taantumasta ennen kuin vienti lähtee jälleen vetämään.

Viennin osuus kansantuotteestamme on pudonnut nopeassa tahdissa runsaaseen kolmannekseen. Tällä hetkellä Suomen talouskasvun nähdäänkin olevan vientikysynnän virkoamisen varassa. Kotimainen kysyntä ei vilkkaimmillaankaan pysty korvaamaan viennin menetyksiä. Suomessa, kuten muuallakin, kotimaista kysyntää heikentää nopeasti lisääntyvä työttömyys ja sen myötä kuluttajien epävarmuus tulevasta. Kotimainen kysyntä supistuu tänä vuonna, ja ensi vuoden kasvustakin ennustetaan toteutuessaan hyvin maltillista.

Suomen lähtökohdat kohdata taantuma arvioitiin etukäteen monia Euroopan maita paremmiksi. Voimakkaiden elvytystoimien johdosta myös meillä julkinen velka kasvaa merkittävästi ja pitkään jatkunut valtiontalouden rahoitusylijäämä muuttuu alijäämäiseksi ensimmäisen kerran yli 10 vuoteen. Julkinen talous velkaantuu voimakkaasti sekä valtion että paikallishallinnon tasolla. Eikä tasapainottaminen tapahdu itsestään. Selviytyminen tästä tulee vaatimaan väestön ikääntymisen, teollisuuden rakennemuutoksen ja työttömyyden kasvun seurauksena lähivuosina kipeitä valintoja, verojen kiristyksiä, työurien pidentämisiä ja julkisten palveluiden määrän ja tason uudelleen arviointia. Meillä on siis edessämme merkittäviä, suuria haasteita, jotka eivät lopu siis taantuman päättymiseen.

Suomen ennustelaitosten syyskuussa arvioimat miinusmerkkiset kasvuluvut kuluvalle vuodelle vaihtelevat -6 %:n molemmin puolin. Vuodelle 2010 ennustetaan valtiovarainministeriön mukaan vähäistä 0,3 %:n kasvua. Työttömyyden ennustetaan jatkavan kasvuaan myös ensi vuonna ja saavuttavan huolestuttavan 11 %:n tason. Avainkysymys Suomen kannalta on, kuinka pystymme jatkossa korvaamaan metsäteollisuuden ja metalliteollisuuden rakennemuutoksen vientiteollisuudelle aiheuttaman aukon. Kasvun käynnistyessäkin lähivuosien kasvuluvut tulevat olemaan

vaatimattomat.

Kuntatalouden kannalta työllisyyskehitys on äärimmäisen ratkaiseva tekijä. Kuntien tulopohja paranee vasta, kun työllisyystilanne paranee. Aiemmista talouden notkahduksista tiedämme, että tuotannon kääntyessä kasvuun voidaan työllisyystilanteen paranemista joutua odottamaan vähintään vuoden verran. Talousarviovalmistelujen käynnistyessä Helsingissä alkuvuodesta talouden alamäki oli jo selvästi näkyvissä. Pudotuksen jyrkkyys ja kesto olivat hämärän peitossa, ja arviot vuodesta 2010 olivat pääsääntöisesti negatiivisempia kuin tällä hetkellä. Näyttääkin siltä, että tilannekuva on vasta pikkuhiljaa selkiytymässä.

Verotulojen tiedettiin jo alkuvuodesta toteutuvan merkittävästi talousarviota heikompina, ja ainekset talousarvion avaamiseen olivat monen mielestä jo olemassa. Tähän ei kuitenkaan lähdetty. Sen sijaan pitkäjänteisiin talouden tasapainotustoimiin päätettiin ryhtyä vuoden 2010 talousarvion laadinnan yhteydessä keväällä 2009 eli tänä vuonna, samaan aikaan, kun valtuustokauden mittaisesta strategiaohjelmasta valtuustossa päätettiin. Nyt käsillä oleva talousarvioehdotus perustuu maltilliselle, noin 0,5 %:n menojen kasvulle. Ottaen huomioon viime vuosien toteutuneen menokasvun, talousarvioehdotusta voidaan tältä osin pitää haasteellisena. Kun talousarvioon sisältyy 300 miljoonan lainanotto ja taloussuunnitelmaan yli miljardin euron lisävelka, voidaan pohtia, onko talousarvion menokasvua kuitenkaan riittävästi hillitty. Pelkästään verotulojen supistuminen olisi edellyttänyt talouden tasapainottumiseksi menojen leikkausta taloussuunnitelman kaikkina vuosina, talousarvion mukaan lukien.

Talousarvioehdotus on perusteltu tässä suhdannetilanteessa. Hyväksyessämme sen emme voi kuitenkaan sulkea silmiämme siltä tosiasialta, että talouden tasapainoon saattaminen tulee valitsemallamme tavalla jatkumaan pidempään. Suunnan tulee kuitenkin olla kaikkien tiedossa, ja toimenpiteitä tulee toteuttaa johdonmukaisesti ja pitkäjänteisesti, valtuuston strategiaohjelman linjausten mukaisesti.

Talousarvioon sisältyvän vuosittaisen, lähes 800 miljoonan euron investointiohjelman toteuttaminen aiotussa laajuudessa edellyttää myös pitkäjänteisyyttä. Merellisten, uusien asuin- ja toimitila-alueiden rakentaminen sekä investoinnit joukkoliikenteeseen ovat vuosikymmenien projekteja. Ne parantavat Helsingin tulopohjaa 2020-luvulta eteenpäin ja varmistavat samalla Helsingille maan ykköskaupungin aseman tulevaisuudessakin. Uusien

aluerakentamiskohteiden ja joukkoliikenneinvestointien lisäksi talousarvioehdotuksessa varaudutaan olemassa olevan kiinteistökannan arvon säilyttämiseen peruskorjaamalla erityisesti kosteus- ja sisäilmaongelmaisia palvelutiloja. Myös sähköisten palvelujen ja tietojärjestelmien kehittämisellä haetaan tuottavuuden parannuksia.

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Ainakin seuraavan kolmen vuoden ajaksi meidän on asetettava itsellemme tiukat tavoitteet talouden tasapainottamisen suhteen. Yhtä tärkeä kuin hyväksyä alijäämä nyt tässä suhdannetilanteessa on päättää niistä toimenpiteistä, joilla lähitulevaisuudessa saavutetaan talouden tasapaino. Taloussuunnitelmavuosille sisältyykin linjaus säästöjen välttämättömyydestä. Vakinaista henkilöstöä ei kuitenkaan irtisanota eikä lomauteta, vaan henkilöstöstä huolehditaan Helsingin hengen mukaisesti.

Muun julkisen talouden tavoin meidän on otettava vastuu kestävyysvajeen umpeen kuromisesta. Strategiaohjelman linjauksia palvelutuotannon tuottavuuden lisäämisestä ja toimintamenojen sopeuttamisesta käytettävissä olevaan tulopohjaan on toteutettava tinkimättömästi hyvässä yhteistyössä henkilöstön kanssa. Velkaantuminen on pysäytettävä, ja viimeistään vuonna 2013 velkaa on alettava maksaa pois. Muutoin kaupungin rahoitustasapaino muuttuu velanhoitokulujen myötä kestämättömäksi. Vaikeita päätöksiä ei pidä siirtää tuonnemmaksi.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rautava

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Ennen oli ennen ja nyt on nyt. Olemme siirtyneet prosessissa valtuustokäsittelyvaiheeseen sekä talousarvion että taloussuunnitelman osalta. Haluan nostaa tässä vain muutamia asioita esille.

Kun kuuntelimme eilisen päivän ikäviä uutisia sahojen lopettamisista ja irtisanomisista, se ei varmaankaan vielä viestinyt täällä isänmaassamme siitä, että käänne parempaan olisi tapahtunut. Varmaankin päinvastoin, vaikka jonkunlaisia signaaleja myös paremmasta kehityksestä olemme kuulleet. Täällä Helsingissä viimeisestä talouden ja toiminnan seurantaraportista nähdään, että verotulot tulevat olemaan tänä vuonna noin 170 miljoonaa budjetoitua

pienemmät. Vuonna 2010 talousarviossa on verotuloiksi ennustettu selkeästi vähemmän kuin vuoden 2009 budjetissa, ja ne ovat siellä noin 2,34 miljardia euroa, mitä varmaankin näissä olosuhteissa on pidettävä kohtuullisen realistisena arviona. Kuten jo kaupunginjohtaja otti omassa esityksessään esille, vuodet -11 ja -12 eivät tule olemaan ainakaan ensi vuotta helpompia, pikemminkin päinvastoin.

Puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Helsinki kyllä selviää ja pärjää tulevaisuudessa tarttumalla edessä oleviin haasteisiin aktiivisella ja aloitteellisella ja ennakkoluulottomalla otteella. Julkisessa keskustelussa tuodaan esille voimakkaasti mm. henkilöstön eläköityminen ja tuottavuuden parantaminen julkisella sektorilla. Tämän asian myös kaupunginjohtaja otti omassa avauksessaan esille. Erityisen ansiokkaasti tähän tuottavuuskeskusteluun on osallistunut myös sosialidemokraattinen valtiosihteeri Raimo Sailas.

Taloussuunnitelmakaudella emme enää voi ainoastaan selvittää, kuinka tuottavuutta voidaan parantaa, vaan on myös aikaisempaa reippaammin toteutettava tuottavuutta parantavia järjestelyitä ja toimenpiteitä. Olen ymmärtänyt, että virkamieskunnassa tähän on suunnitelmia ja valmiuksia jo varsin hyvin, mutta se vaatii myös meiltä poliitikoilta kovia päätöksiä jo ensi vuoden aikana. Arvelen, ehkä en pelkästään arvele vaan saatan jopa tietääkin, että seuraavissa kehysneuvotteluissa tuottavuuden parantaminen tulee olemaan yksi keskeisistä asioista, ja näiden kehysneuvotteluiden alkuunhan ei enää tässä ole kuin muutamia kuukausia.

Pitää kuitenkin muistaa, että tuottavuuden parantaminen ei myöskään tarkoita vaikuttavuuden tai laadun heikkenemistä, usein onkin päinvastoin. Hyvästä kehitysprojektista meillä on esimerkkinä juuri lautakunnista kaupunginhallituksen käsittelyyn tuleva pitkäaikaishoidon uudelleenjärjestely. Asia on edennyt ripeästi, ammattimaisesti ja hyvässä yhteishengessä eri osapuolten kanssa. Kiitokset siitä kaikille tässä prosessissa mukana olleille. Mielestäni se on sellainen hyvä esimerkki, jota meidän kannattaa käyttää myös tulevaisuudessa.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kiitän budjettineuvotteluihin osallistuneita luottamushenkilöitä ja valmisteluun osallistuneita virkamiehiä erittäin hyvästä asian valmistelusta. Tästä budjetista on kantautunut korviini paljon hyvää palautetta. On mainittu se, että turvataan palvelut, investointitaso on

talousoppien mukainen tässä tilanteessa, palveluseteli ja se, että myös kaupunkilaisten ostokykyä pyritään pitämään korkealla sillä, että veroprosenttia ei ole menty nostamaan. Tällä budjetilla meidän on hyvä siirtyä vuoteen 2010 ja uusiin haasteisiin.

Valtuutettu Räty

Arvoisa herra valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Viime vuonna tähän suurin piirtein samaan aikaan budjettipuheita pidettäessä talouden näkymät olivat epävarmat. Epävarmuus on nyt väistynyt vain siltä osin, että tiedämme talouden sukelluksen Helsingissä olevan syvä. Käännettä takaisin ylöspäin saati nousua pinnalle ei vielä ole näkyvissä. Talouden lama on nyt ensi kertaa ollut läsnä budjettineuvottelupöydässä, mutta todennäköisesti vaikeammat ajat ovat vielä edessäpäin.

Helsinki vastaa taantumaan investoimalla, velkaantumalla ja menokurilla. Tulevaisuudessa yhä tiukentuvien taloudellisten haasteiden edessä kaupungin menojen kasvattaminen entiseen tahtiin on täysin kestämätöntä. Helsinki ei voi velkaantua loputtomasti, emmekä voi rakentaa talouttamme Helsingin Energian voittojen varaan. Kokoomuksen valtuustoryhmä pitääkin erittäin tärkeänä sitä vastuullista menokuria, jonka hallintokunnat ovat hyväksyneet ja suunnitelleet rakentaessaan budjettiesityksensä keväällä yhteisesti sovittiin raamiin.

Hallintokuntien ohella myös poliittiset ryhmät tai ainakin suurin osa ryhmistä osoittivat kykyä vastuunkantoon. Viime kevään raamisovun säästölinjasta pidettiin kiinni myös budjettineuvotteluissa. Useilla aloilla työttömyys lisääntyy nyt nopeasti. Verotulot vähenevät, ja siksi sosiaalimenot kasvavat. On oivallettava, miten pienemmällä budjetilla pystytään tuottamaan hyviä ja kattavia palveluita. Pienemmällä rahamäärällä on tulevaisuudessa saatava enemmän ja parempaa kuin aikaisemmin.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Nyt käsittelyssä oleva budjetti turvaa helsinkiläisten palvelut myös näinä taloudellisesti vaikeina aikoina. Kokoomuksen valtuustoryhmä haluaa kiittää budjettisovussa mukana olevia ryhmiä. Olemme tyytyväisiä siihen, että kykyä vastuunkantoon löytyy niin valtuustosalin oikealta kuin aivan vasemmalta laidaltakin. Sovun seurauksena Helsinki on saamassa sosiaalisesti vastuullisen budjetin. Ketään ei

jätetä heitteille.

Tämä budjetti takaa rahoituksen tärkeisiin ydinpalveluihin, kuten lasten päivähoitoon, laadukkaaseen opetukseen, vanhustenhuoltoon, lastensuojeluun ja toimeentulotukeen. Budjettisopu tuo parannuksia mm. mielenterveyspalveluihin ja päihdepalveluihin. Työllisyyden hoitoon on kohdennettu aikaisempaa enemmän määrärahoja. Hyvä niin. Työllisyyttä ylläpidetään siten, että kaupunki palkkaa esim. omaishoidon ja vanhustenhuollon avustaviin tehtäviin työttömiä.

Budjettiesitys on laadittu realistisesti. Esitys perustuu tämän vuoden viimeisempään toteumaennusteeseen. Budjetissa varaudutaan nyt siihen, että päivähoitopaikkoja tarvitaan ensi vuonna 500 enemmän kuin keväällä raamissa arvioitiin. Lama on näkynyt toimeentulotukiluukulla, niin kuin me kaikki tiedämme. Toimeentulotuen kysyntä on noussut, ja toimeentulotukeen osoitettiinkin peräti 20 miljoonaa euroa lisää. Toimeentulotuki myös eriytettiin muusta sosiaaliviraston budjetista, mikä takaa sen, etteivät kasvavat lakisääteiset toimeentulotukimenot vie rahoja muusta sosiaalitoimen budjetista. Ennaltaehkäisevään toimeentulotukeen korvamerkittiin oma summansa, ja sen käyttöä lisätäänkin vuonna 2010.

Ärade ordförande, bästa fullmäktige.

Samlingspartiets grupp tar avstånd från de språkfientliga uttalanden som har framförts på vissa håll. Vi anser att den svenska servicen bör behållas intakt inom skolväsendet samt social- och hälsovården. Tyvärr kan inte svenskspråkig personal alltid stå att finna.

Kaupunkilaisten valinnanvapauden lisääminen on tärkeää myös lama-aikana. Kokoomus-ryhmä on erittäin tyytyväinen, että osana budjettia päätimme myös selvittää, millaisia joustavia päivähoidon muotoja lapsille voidaan tarjota. Osa-aikainen päivähoito, erilaiset kerho- ja puistotätitoiminnan tai avoimen päiväkotitoiminnan muodot voivat soveltua toisille perheille paremmin kuin kokoaikainen päiväkotihoito. Niitä pitää siis olla tarjolla. Kokopäivähoitoa kevyempiä palvelumuotoja onkin jatkossa oltava tarjolla nykyistä joustavammin.

Valinnanvapautta lisää myös palvelusetelin käyttö. Palveluseteleitä tarjoamalla lisäämme kaupunkilaisten mahdollisuuksia vaikuttaa omiin palveluihinsa sekä kevennämme kaupungin itse tuottamien palveluiden kuormitusta. Tämä on oikea suunta.

Olemme Helsingissä sitoutuneet siihen, että vakinaista henkilöstöä ei

lomauteta eikä irtisanota, juuri niin kuin kaupunginjohtaja Pajunen äsken sanoi. Säästöt on siis toteutettava tuottavuutta nostamalla. Meidän on vietävä rohkeasti eteenpäin jo alulle laitettuja rakenteellisia uudistuksia, tukipalveluiden keskittämistä on jatkettava. Palveluverkkoja ja sähköistä asiointia on kehitettävä. On muistettava, että rakenteellisten uudistusten seurauksena voimme suunnata kaupungin voimavarat ydinpalveluiden tarjoamiseen kaupunkilaisille entistä paremmin ja tehokkaammin.

Laitosvaltaisuuden purku vanhusten pitkäaikaishoidossa, lastensuojelussa ovat esimerkkejä uudistuksista, jotka toteutuessaan tuovat kaupungille säästöjä. Säästöjä tärkeämpää on kuitenkin inhimillisyys. Ikäihmisten, kuten kenenkään muunkaan meistä, koti ei voi olla sairaalassa. Huostaan otetut lapset ja nuoret on sijoitettava mahdollisuuksien mukaan perheisiin. Perhehoitoon onkin tämän budjetin myötä tulossa merkittäviä lisäpanostuksia.

Kaupungin ei itse tarvitse tuottaa kaikkia tarjoamiaan palveluita. Kokoomuksen valtuustoryhmä on erityisen tyytyväinen siihen, että Helsinki on lähdössä mukaan palvelusetelikokeiluun yhdessä Sitran kanssa. Budjetti sisältää miljoona euroa palvelusetelihankkeeseen. Palvelusetelit lisäävät valinnanvapautta ja monipuolistavat kaupungin palvelutarjontaa. Lisäksi oikein toteutettuna ne ovat kunnan talouden kannalta edullisin vaihtoehto. Odotammekin innolla tämän kokeilun tuloksia.

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kokoomus on tyytyväinen budjetin investointiosaan. On hyvä, että investointien määrä säilyy korkeana koko taloussuunnitelmakauden eli kolme seuraavaa vuotta. Budjetissa investointeihin osoitetaan lähes 800 miljoonaa euroa. Investoinnit ovat sellaisia, jotka olisivat tarpeen taloudellisesta tilanteesta riippumatta, niitä ei siis tehdä pelkästään elvytyksen vuoksi, mutta niillä toki on myös vahva elvyttävä vaikutus. Investointeja suunnataan uusien alueiden rakentamiseen, joukkoliikenteeseen ja peruskorjauksiin. Budjettineuvotteluissa päädyttiin tekemään investointeihin vielä pieniä lisäyksiä mm. kevyeen liikenteeseen ja leikkipuistojen korjaamiseen.

Tulevaisuuden investoinnit siintävät jo kaukaisissa ajatuksissa, vaikka niitä ei vielä tähän budjettikirjaan ole merkittykään. Budjettisopu sisältää kirjauksen keskusta-alueen liikennejärjestelmien selvittämisestä. Me Kokoomus-ryhmässä toivomme nyt avointa keskustelua eri liikkumismuodoista. Laaja-alainen kävelykeskusta ja

pyöräilyreittien lisääminen on nähdäksemme mahdollista toteuttaa vain keskustatunneli rakentamalla. Jäämmekin innolla odottamaan asiasta tehtävää selvitystä ja sen jälkeistä keskustelua.

Kaiken kaikkiaan tämä budjetti on erinomainen kokonaisuus elvyttäviä investointeja ja hyvin suunnattuja palveluita.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Budjetti on tasapainoinen kokonaisuus niin menojen kuin tulojenkin suhteen. Kokoomuksen valtuustoryhmä kannattaa ajatusta kunnallisveroprosentin pitämisestä nykyisellä tasolla. Tämä varmistaa helsinkiläisten ostovoiman säilymisen näissä vaikeissa taloudellisissa tilanteissa. Kunnallisverokorotuksen aika ei ole nyt.

Budjettisovussa menolisäyksiä päädyttiin kattamaan yleisen kiinteistöveron 0,1 prosenttiyksikön korotuksella ja nostamalla asukaspysäköintimaksuja. Kiinteistöveron korotus tarkoittaa sitä, että helsinkiläisten asumiskustannukset nousevat. Tässä taloudellisessa tilanteessa verotuksen kiristäminen tältä osin oli tarpeen, mutta jatkossa on kiinnitettävä huomiota siihen, etteivät helsinkiläisten asumiskustannukset jatkuvasti nouse. Asukaspysäköintimaksun korotus oli tässä tilanteessa myöskin välttämätöntä. Toivomme, että maksun korotus johtaa paikkojen tehokkaampaan käyttöön. Kadun varret eivät ole sopivia paikkoja auton tai tavaran varastointiin. Paikat on tarkoitettu autojaan käyttäville kantakaupunkilaisille, ja sellaisina ne on hyvä myös jatkossa pitää.

Kokoomus-ryhmä haluaa kiinnittää erityistä huomiota paikkojen saatavuuteen. Asukaspysäköintitunnuksia on noin 27 900 ja yrityspysäköintitunnuksia noin 3 000. Pysäköintipaikkoja taas on vain noin 20 000. Tässä on siis selkeä epäsuhta. Esitänkin tässä yhteydessä seuraavan toivomusponnen:

> Kaupunginvaltuusto edellyttää, että mahdollisuudet asukaspysäköintipaikkojen lisäämiseen kantakaupungissa selvitetään ja kaupunki ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin paikkojen lisäämiseksi.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Haluan Kokoomuksen valtuustoryhmän puolesta kiittää budjettisovun syntymisestä kaikkia sopuun osallistuneita ryhmiä ja ryhmien neuvottelijoita. Samalla rohkenen hieman ihmetellä

Sosialidemokraattien jättäytymistä sovun ulkopuolelle. Toivon, että tällainen vastuuton toimintakulttuuri ei ole tullut Helsinkiin jäädäkseen vaan myös demareista löytyy tulevaisuudessa todellisia vastuun kantajia.

Kokoomuksen valtuustoryhmä haluaa myös kiittää virkamiehiä hyvin tehdystä valmistelutyöstä. Samalla Kokoomuksen valtuustoryhmä kannattaa lämpimästi budjetin hyväksymistä.

Valtuutettu Moisio

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Vihreille on tärkeää, että taloutta suunnitellaan tasapainoisesti, ja halusimme, että ensi vuoden budjettia tehdään siten, ettei palveluja heikennetä ja samaan aikaan talous pitää kuitenkin olla pitkällä aikavälillä hallittavissa. Tässä mielestämme onnistuttiin. Tämän budjetin korkea investointitaso on näin talouden taantuman aikaan perusteltu, samoin velanotto siihen tarkoitukseen. Tarvitsemiamme palveluita ei kuitenkaan saa maksattaa tulevilla sukupolvilla, siksi halusimme tasapainottaa neuvotteluissa syntyneitä menolisäyksiä yleisen kiinteistöveron alarajan korottamisella.

Tällä budjetilla turvataan palvelut käymättä kuntalaisten kukkarolla. Kunnallisveron korottaminen on tärkeä työkalu, jota ei ole syytä hylätä tulevaisuudessa mutta joka tähän tilanteeseen olisi ollut aivan väärä. Kiinteistövero on kunnallisveroa oikeudenmukaisempi vero. Kiinteistövero omaisuusverona on Suomessa paljon kansainvälisen tason alapuolella, ja siksi sitä oli varaakin korottaa. Kiinteistövero ei myöskään pitkällä aikavälillä nosta asumiskustannuksia. Tämä siksi, että tontin ostohinta alenee, vaikka vuotuinen maksu nouseekin. Kunnallisveron korotuspaineisiin kannattaa suhdannesyistäkin palata sitten, kun talouden kääntyminen paremmaksi on näköpiirissä.

Helsingin investoinneissa tehtiin näissä talousarvioneuvotteluissa selkeästi ekologisesti kestävämmät. Jo talousarvioehdotus sisälsi kiitettävästi satojen miljoonien joukkoliikenneinvestoinnit ja mm. kymmenien miljoonien homekoulujen korjausmäärärahat. Neuvottelujen tuloksena tämä suunta vielä parani. Tontinvarausehdoissa ja kaupungin peruskorjaustoiminnassa sekä omassa uudistuotannossa parannetaan rakennusten energiatehokkuutta. Tavoitteena on A-energialuokka. Tämän tavoitteen toteuttamiseen varatut 2 miljoonan määrärahat kuluvat varmasti

nopeasti ensi vuonna. Erityisesti peruskorjausrakentamisessa on kuitenkin järkevää toimia järkevästi, sillä tavoitteet kannattaa asettaa korkealle siellä, missä se on mahdollista. Kaikessa korjausrakentamisessa se ei ole mahdollista.

Helsingin olisi syytä alkaa itse tukea taloyhtiöiden energiatehokkuutta parantavia ratkaisuja. Kaupungin pitäisi kannustaa energiatehokkuuden parantamiseen mm. julkisivu- ja putkiremonttien yhteydessä. Tästä hyvänä esimerkkinä käy vaikkapa Maunulan energiatehokkuushanke, MET-hanke, jossa 25 taloyhtiötä ponnistelee energiansäästön eteen.

Vähäautoisempaan ja viihtyisämpään kaupunkiin kulkee monta reittiä. Pyöräilyn lisäämistä varten on syytä sovitusti uusia pyöräilyn suunnitteluohjeisto ensi vuoden aikana. Saman tavoitteen takia pyörätieverkoston kehittämiseen lisättiin 2 miljoonaa euroa. Näillä määrärahoilla voisi aloittaa vaikka heti vuoden alusta Mechelininkadun pyörätien rakentamisen. Pyöräily ei ole harrastus vaan elämisen ja liikkumisen muoto, jonka edistämisessä me Vihreät näytämme joskus jäävän valitettavan yksin. Tämän todistaa taas eilinen HSL:n hallitus, jossa mm. suurin osa Kokoomuksesta vastusti pyörien kuljettamista paikallisjunissa.

Kuten valtuuston strategiaohjelmassa päätettiin, on syytä pikimmiten asettaa pyöräilyprojekti ja sille toteutusohjelma. Ilman näitä emme koskaan tule saavuttamaan pyöräilyn kaksinkertaistamistavoitteitamme. Ensi vuoden päättyessä tästä valtuustokaudesta on jo puolet takana, joten se työ pitää käynnistää nyt. Teenkin asiasta seuraavan toivomusponnen:

> Kaupunginvaltuusto edellyttää, että vuoden 2010 aikana käynnistetään valtuuston strategiaohjelmassa päätetty pyöräilyprojekti ja sen toteuttamisohjelman laadinta.

Asukaspysäköintimaksun korottamisesta voisi sanoa, että jo oli aikakin. 15 vuoteen tähän maksuun ei olla koskettu. Samalla päätettiin, että pysäköintimaksuista ja pysäköintivirhemaksuista tulee saada lisätuottoja, joten valvonta näiltä osin varmasti tehostuu. Enää asukaspysäköintipaikkoja ei kannata käyttää varastointiin tai käyttämättömien autojen pysäköintiin, ja tästä hyötyvät eniten juuri ne asukkaat, joille paikkoja löytyy jatkossa helpommin. Ehkä keskustamme muuttuu pikkuhiljaa autoilun ja pysäköinnin villistä lännestä ruuhkattomammaksi ja saasteettomammaksi keskustaksi. Onneksi kaupunki on myös ehdottanut liikenne- ja viestintäministeriölle ruuhkamaksut mahdollistavaa lainsäädäntöä.

Erityisen hienoa on se, että vaikeasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta tämä budjetti pystyy jopa hieman vahvistamaan palveluita. Tarpeita olisi varmasti paljon enemmän, mutta näihin tarpeisiin palaamme taloudellisen tilanteen kohennuttua tulevina vuosina. Nyt tehty toimeentulotuen uudistaminen auttaa juuri kaikkein heikoimmassa asemassa olevia. Jos toimeentulotukimenojen ennakointi on aikaisempina vuosina mennyt pieleen, on sosiaalivirasto joutunut löytämään rahaa muista toiminnoistaan. Tämä epäkohta on nyt vihdoinkin korjattu. Momentin eriyttämisen lisäksi ennalta ehkäisevän toimeentulon osuus turvattiin sillä, että toimeentulotukimäärärahoista 3 % on käytettävä ennalta ehkäisevään toimeentulotukeen.

Ehkäpä ensi vuonna Helsinki voi ylpeänä todeta seuraavansa valtakunnallista suositusta, jota juuri mikään muu kunta ei tänä päivänä noudata. Tämä tehty uudistus takaa sen, että jos toimeentulotuen saajia on ensi vuonna arvioitua enemmän, ylitysoikeutta haetaan valtuustosta ilman, että sosiaalitoimen muiden asiakkaiden palvelut kärsivät ja ilman, että ennalta ehkäisevään toimeentulotukeen kajotaan.

On jotenkin muodikasta arvailla ensi vuoden työttömyyslukuja, prosentteja lentelee ja ekonomistien ja puolueiden hatuista vedellään lukuja. Se kivijalka, jolle tämä talousarvio on rakennettu, on tämän vuoden toteumaennuste, ja on hyvä ja rehellinen kivijalka. Tälle kivijalalle, eli uusimmalle toteumaennusteelle soisi jatkossakin talousarvioiden laadittavan heti alusta pitäen.

Puheenjohtaja.

Taloudellinen taantuma näkyy ikävällä tavalla perheiden tilanteessa Helsingissä. Ongelmien ehkäisemiseksi on ennalta ehkäisevät lapsiperheiden palvelut pidettävä hyvällä tasolla. Palveluiden lisäksi tarvitaan verkostoja, joihin perheet voivat tukeutua. Vaikkapa kerho- ja iltapäivätoiminnalla, pienentämällä päiväkotiryhmiä ja yhteistyöllä järjestöjen kanssa voidaan ongelmat havaita ja korjata jo aikaisessa vaiheessa. Leikkipuistojen korjausrakentamiseen lisättiin tästäkin syystä rahaa. Valitettavasti myös huostaan otot ovat Helsingissä lisääntyneet.

Sijaishuollossa on tehty merkittävä työ sen eteen, että lisää perheitä on saatu ja sitä myötä myös laitospaikkoja vähennetty. On hienoa, että moni perhe ryhtyy tähän haastavaan mutta antoisaan työhön. Onkin syytä lisätä sijaisperheiden tukea nykyisestä olennaisesti. On erityisen huolestuttavaa, että vaikeasti sijoitettavat, monisairaat lapset ovat tällä

hetkellä suurin asiakasryhmä, joka on kasvanut voimakkaasti. Heidän kohdallaan perhesijoitus ei ole mahdollinen, ja siksi perhesijoitusten ohella onkin syytä vahvistaa omia, kodinomaisia laitoksia. Teen tästä aiheesta seuraavan toivomusponnen:

> Kaupunginvaltuusto edellyttää, että otetaan käyttöön tapoja, joilla sijaisperheiksi ryhtyneitä voidaan tukea, kuten ympärivuorokautinen perhehoidon tukipalvelu. Samalla on vahvistettava kaupungin omia, kodinomaisia laitoksia niille lapsille, joille perhesijoitus ei ole mahdollinen.

Kaikki perheitä koskevat uutiset eivät kuitenkaan ole ikäviä. Iloksemme Helsingissä on ennakoitua enemmän lapsia. 5 miljoonan lisämäärärahalla saadaan 500 lapselle päivähoitopaikka. Päivähoidossa yksityinen hoito ja kotihoito täydentävät hyvällä tavalla laadukasta kunnallista päivähoitoverkkoa. Jatkossa talousarvioehdotuksien tulisi perustua automaattisesti uusimmalle päivähoitoikäisten väestöennusteelle.

Vihreät ovat monena vuonna kantaneet huolta mielenterveys- ja päihdetyön määrärahoista Helsingissä. Nyt lisätyillä määrärahoilla saadaan toivottavasti paljon aikaiseksi. Päihteiden käyttäjien kohdalla esim. Tervalammen kuntoutuskeskuksen huumekuntoutustoimintaa olisi syytä vahvistaa niin, että paikalla olisi henkilökuntaa iltaisin ja viikonloppuisin myös. Tarve kun ei aina noudattele virka-aikoja. On myös syytä varmistaa huumekuntoutuksen monimuotoisuus, sillä lääkkeetöntä hoitoa tarvitaan. Kaupungin on jatkossakin hankittava ostopalveluja erilaisilta psykososiaalista kuntoutusta tarjoavilta asiantuntijayhteisöiltä. Olennaista on, että koko hoitoketju toimii ja kuntoutuneelle voidaan tarjota asumispalveluja tueksi.

Kaupunkimme väestö ikääntyy sitä vauhtia, että on mietittävä vanhustenhoidon rakenteita. On inhimillinen ja hyvä tavoite, että pitkäaikaisen laitoshoidon osuutta vähennetään. Tämä ei tarkoita sitä, että huonokuntoiset vanhukset tullaan huomenna siirtämään pois laitoksista, vaan muutos tapahtuu ajan myötä. Kun kotona asumista, palveluasumista ja kuntoutusta pystytään vahvistamaan, ikääntyneet pysyvät parempikuntoisina pidempään. Erityisesti omaishoitajat joutuvat koville tasapainoillessaan hoivan ja vastuun, omien töiden ja vaatimusten ristipaineessa. Omaishoitoon ja pitkäaikaishoivaan lisätyt määrärahat tulevatkin varmasti tarpeeseen.

Yhtä lailla kuin tuntuu olevan haluja arvailla ensi vuoden työttömyyslukuja, on haluja arvailla kunnallisen työmarkkinakierroksen

ja palkkaratkaisun suuruutta. Sitä on kuitenkin aivan mahdotonta lähteä ennustamaan. Erilaisten määrärahojen lisääminen arassa työmarkkinatilanteessa ei myöskään ole reilua neuvotteluosapuolia kohtaan. Siksi sovussa olevat ryhmät sopivat, että palkkaratkaisun synnyttyä kaupunginhallitus käsittelee tämän ratkaisun vaikutukset. Vihreille erityisen tärkeää on, etteivät ydinpalvelut, kuten hoito-, hoiva-, kasvatus- ja opetustyön laatu vaarannu.

Ensi vuoden työllisyystilanne on joka tapauksessa haastava. Erityisiä tukea tarvitsevia ryhmiä on tässä talousarvioehdotuksessa huomioitu, kuten pitkäaikaistyöttömät, vajaakuntoiset, maahanmuuttajat ja nuoret. Tehokkaimpia toimia ovat ne, joilla kaupunki auttaa pääsemään avoimille työmarkkinoille töihin. Tässä taloustilanteessa se on haastavaa, joten on syytäkin, että kaupunki lisää omaa työllistämistään. Siksi ryhmät päättivät lisätä vielä 3 miljoonan määrärahan omaan työllistämiseen.

Arvon puheenjohtaja.

Demarit väittävät kaupunginhallituksessa esillä ollutta ehdotustaan tasapainoisemmaksi. Ero ehdotusten välillä on vuosikatteessa vain 5 miljoonaa euroa, budjetin mittaluokassa se on kärpäsen verran. Kunnallisveron korotuksella demarit hankkivat 110 miljoonan euron lisätulot, joista heti pistetään haisemaan 105 miljoonaa euroa. Lisäehdotukset myös huutavat konkretiaa. Huonossa taloudellisessa tilanteessa heitellään miljoonia sinne tai tänne. En parhaalla tahdollakaan voi kutsua tuota ehdotusta tasapainoisemmaksi.

Väestöennusteiden, toimeentulon ja perheiden palveluiden ennusteiden osalta demareiden ehdotukset perustuvat mutu-tuntumalle, epämääräisille laskelmille ensivuodesta. Se hyvä ja rehellinen kivijalka, jolle tämä kaupunginhallituksen esitys on rakennettu, on tämän vuoden toteumaennuste.

Haluan lopuksi kiittää kaikkia tätä budjettiesitystä laatimassa olleita ryhmiä hyvästä ja rakentavasta yhteistyöstä. Kiitos myös virkamiehille hyvästä valmistelusta ja kaikesta avusta, jota olemme saaneet. Tämä ensi vuoden talousarvio on aidosti viherelvyttävä ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta vahvistava, ja sen hyväksymistä on ilo suositella koko Vihreän valtuustoryhmän voimin.

Valtuutettu Bergholm

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kaikkina aikoina ja varsinkin vaikeina taloudellisina aikoina valistunut yhteiskunta kiinnittää erityistä huomiota heikoimpien jäsentensä hyvinvoinnin turvaamiseen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi puoli vuotta sitten strategiaohjelman vuosille 2009–2012. Tässä ohjelmassa asetetaan tavoitteeksi asukkaiden hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen. Syrjäytymistä ehkäistään, lasten ja nuorten hyvinvointia parannetaan, ikääntyvien toimintakyvyn säilymistä edistetään. Toimeentulotukea saavien nuorten osuus vähenee, pitkäaikaisesti toimeentulotuen varassa elävien arjessa selviytyminen paranee, päiväkotiryhmien kokoa pienennetään. Helsinkiläisten terveyseroja kavennetaan vaikuttamalla kaupungin toimenpitein terveyserojen taustatekijöihin, työttömyyteen, työn kuormitukseen, tuloeroihin.

Nämä tavoitteet ja toimenpiteet hyväksyttiin yksimielisesti todellakin vain puoli vuotta sitten. Kun nyt käsiteltävänä oleva budjettivuosi 2010 on päätöksessään, on strategiaohjelman vuosista jo puolet kulunut. Strategian toteuttamisen keskeisin työkalu on vuosittain hyväksyttävä kaupungin talousarvio. Kaupunginhallituksen enemmistön budjettiesitys ei valitettavasti tue strategiaohjelman tasa-arvotavoitteiden toteuttamista, päinvastoin. Palvelut niukkenevat, aivan erityisesti suhteessa palveluiden tarpeen kasvuun. Palveluiden saatavuudessa ja laadussa asukkaat tulevat kohtaamaan kasvavia ongelmia. Käyttötalouden leikkaukset lisäävät työttömyyttä. Kaupungin henkilökunnan työhyvinvointi ja työssä jaksaminen vaarantuvat.

Suomi ja Helsinki kohtasivat 90-luvun alussa ankaran laman. Työttömyys, erityisesti nuorten työttömyys, kohosi vuosikausiksi ennen kokemattomiin mittasuhteisiin. Tämän laman inhimillisiä ja yhteiskunnallisia seurauksia maksetaan vielä tänään. Osa nuorista syrjäytyy työelämästä pysyvästi, päihdeongelmat, lastensuojelun tarpeet, toimeentulotuen varassa elävien määrä, leipäjonot kertovat vakavista repeämistä pohjoismaisessa hyvinvointivaltiossamme. Nyt ollaan 90-luvun laman virheitä toistamassa. Työttömyyden kasvua ei padota alkuunkaan sillä päättäväisyydellä kuin pitäisi ja olisi mahdollista. Palveluiden annetaan rapautua, hyvinvointi- ja terveyserot eivät supistu vaan entisestään kasvavat. 90-luvun laman pitkän varjon lisäksi ensi vuosikymmenenä saamme maksaa tämän laman virheistä korkeaa, inhimillistä ja yhteiskunnallista hintaa.

Me Sosialidemokraatit esitämme Kokoomuksen ja Vihreiden johdolla rakennettuun budjettiesitykseen lisävoimavaroja hyvinvointipalveluihin ja työllisyyden hoitoon. Esityksemme ovat maltillisia mutta kuitenkin

tuntuvia: lasten päivähoitoon, kouluruokailuun, lastensuojeluun, päihdehuoltoon, vanhusten palveluihin, toimeentulotukeen, terveydenhuoltoon, liikuntaan ja kulttuuriin sekä kaupungin henkilökunnan palkankorotuksiin ja työllisyyden hoitoon esitämme kaikkiaan nettomääräisesti 75 miljoonan euron lisäyksiä. Se on 1,9 % Helsingin käyttötalouden kokonaismäärästä.

Valtuuston strategiaohjelmassa linjataan, että toimintamenot sopeutetaan käytettävissä oleviin tuloihin. Lisäpanostusten rahoittamiseksi esitämme kunnallisveron korottamista yhdellä prosenttiyksiköllä 18,5 %:iin. Vaihtoehto merkitsee jonkin verran vähäisempää velkaantumista kuin Kokoomuksen ja Vihreiden johdolla neuvoteltu esitys. Olemme siis vastuullisesti esittämässä lisärahoitusta jokaiselle ehdottamallemme kustannuspuolen lisäeurolle.

Tilastokeskuksen tuoreimman tiedon mukaan palkansaajien reaaliansioiden vuosinousu on 5,1 % lamavuonna 2010. Toisin sanoen ne, jotka ovat voineet jatkaa työssään ilman lomautuksia, irtisanomisia, työajan lyhentämistä tai palkan laskuja, saavat korkeampia reaaliansioita kuin koskaan. Yhden prosenttiyksikön veronkorotus palveluiden turvaamiseksi ja työttömyyden lieventämiseksi on siis kohtuullinen ehdotus. Lisäksi kysymys on solidaarisuudesta, parempiosaisten vastuusta hyvinvointivaltion kustannusten rahoittamisessa. Koko suomalaisen yhdessä sovitun ja rakennetun hyvinvointiyhteiskunnan perusta on kaikista huolehtimisessa yhteisin voimin.

On vielä erikseen ja painotetusti puhuttava työllisyyden tukemisesta. Tasavallan hallituksen epäonnistunutta talous- ja työllisyyspolitiikkaa emme voi valtuustomme päätöksillä korjata. Sitä tärkeämpää on, että me täällä Helsingissä teemme voitavamme. Kaupunginhallituksen enemmistön määrärahaehdotus työllisyyden edistämiseksi on kutakuinkin samalla tasolla kuin hyvän työllisyyden vuonna 2008. Lisäksi Kokoomus ja Vihreät eivät ole varanneet euroakaan työehtosopimusten vaatimiin palkankorotuksiin vaan käytännössä edellyttävät, että nämä varat, arviolta 15–20 miljoonaa euroa, otetaan toimintabudjetista käytännössä henkilöstökuluja ja palveluja edelleen karsimalla. Tämä kaikki merkitsee sitä, että Helsingin kaupunki omilla toimenpiteillään käyttötaloudessa lisää työttömyyttä. Niiden työttömien suhteellinen osuus, jotka voivat saada apua kaupungin erityistoimenpiteistä työllisyyden hoidossa, romahtaa, ja apua ilman jäävien määrä moninkertaistuu. Sosialidemokraattien vaihtoehto toisi työllisyyden hoidon tukitoimien piiriin arviolta 1 000–1 500 henkeä enemmän kuin kaupunginhallituksen enemmistön esitys.

Arvioimme myös, että Kokoomuksen ja Vihreiden linjauksilla kaupungin henkilöstö supistuu ensi vuonna 500–1 000 hengellä. Tämä tullaan toteuttamaan sitä kautta, että määräaikaisten työsuhteita ei jatketa, ei ainakaan lähellekään kaikkien, ja että eläköityvien tilalle ei, ainakaan lähellekään kaikkien tilalle, oteta uutta väkeä. Ns. luonnollinen poistuma ja määräaikaisten suuri määrä tarkoittavat sitä, että henkilöstömäärää voidaan radikaalistikin pienentää ilman irtisanomisia ja lomautuksia.

Pätkätyöläisten ja nuorten asemaa työmarkkinoilla heikennetään näin kaupungin toimin. Sosialidemokraattien vaihtoehto merkitsee henkilöstömäärän pitämistä nykyisellä tasolla. Sosialidemokraattien vaihtoehdon ydin on palveluiden ja työllisyyden turvaaminen. Kannatamme tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantamista, mutta leikkaukset eivät sitä merkitse. Vaihtoehtomme ottaa huomioon kaupungin väestömäärän, erityisesti alle kouluikäisten lasten, vanhuksien ja maahanmuuttajien määrän, lisääntymisen. Lisäksi haluamme luoda hyvinvointipalveluihin voimavaroja kohdata laman mukanaan tuoma palveluiden tarpeen kasvu esim. toimeentulotuessa, lastensuojelussa ja päihdehuollossa.

On tilanteita, joissa tyhjän kukkaron diktatuuri estää julkiselta vallalta hyvinvointipalveluiden turvaamisen ja kehittämisen. Me Helsingissä emme ole tässä tilanteessa. Kysymys on tahdosta, valinnasta. Kaupunginhallituksen enemmistön, Kokoomuksen ja Vihreiden, tahto ja valinta on leikata palveluita ja antaa työttömyyden kasvaa. Meidän tahtomme ja valintamme on huolehtia hyvinvointipalveluista, maksaa hieman enemmän kunnallisveroja ja ehkäistä määrätietoisesti työttömyyttä.

Herra puheenjohtaja.

Esitän kaupunginhallituksen vähemmistön mukaisesti muutosehdotukset budjettiin ja korostan, että kaupunginhallituksessa nämä muutosehdotukset olivat suhteessa kaupunginjohtajan pohjaehdotukseen.

Kiitos.

Valtuutettu Saarnio

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Vasemmistoliitto on ns. laajassa budjettisovussa. Omituiseksi tilanteen tällä kertaa tekee se, että SDP:n jätettyä Kokoomuksen ja Vihreiden neuvotteluseuran, Vasemmistoliitto tuli tilalle ja on nyt osapuolena aiemmin vuosia tunnetussa kolmen suuren perusesityksessä pohjasovussa, jota sitten Palokunnantalolla täydennettiin ns. pienten ryhmien tavoitteilla. Joitakin vuosia sitten Vasemmistoliitto oli laajan budjettisovun ulkopuolella eli samassa asemassa kuin demarit nyt. Emme siitä juuri hyötyneet. Ikävintä oli se, että siitä eivät hyötyneet myöskään kaupunkilaiset, joiden puolesta silloin kaaduimme lännen suurta termiä lainaten ”saappaat jalassa”.

Vuonna 2009 vuoden 2010 talousarvion kohdalla valitsimme näin ns. pienten saavutusten tien: varsin vaatimattomat korjaukset osin kuitenkin tärkeillä lisäyksillä ja tulkinnoilla höystettynä, kaupunginjohtajan pohjaesitykseen siis. Kyllä me toki tiesimme neuvotellessamme ja tiedämme tänäänkin, että litra on enemmän kuin 7 desiä, joka kuitenkin taas on enemmän kuin 5 desiä. Litran mitta on toki upea, mutta tyhjänä se, alumiinisena ainakin, tuppaa vain kolisemaan ja tummumaan nurkissa. Tärkeänä tavoitteena saavutimme yhteisen näkemyksen toimeentulotukeen varatun määrärahan korottamisesta 20 miljoonalla. Korotuksesta huolimatta määräraha tuskin riittää, mutta tärkeintä on se, että on syntynyt myös yhteinen näkemys siitä, miten menetellään, jos/kun määräraha loppuu.

Toimeentulomäärärahan loppuessa ei tilanteeseen vaadita takuukseen muita sosiaalisektoreita, ylimääräisiä säästöjä heiltä muutenkin niukoista varoista, vaan ratkaisu tilanteeseen hoidetaan etsimällä muita rahoituskeinoja kaupungin kokonaistalouden puitteissa.

Välihuuto!

Jaa-a, se näkee, ken elää.

Yhtä lailla merkittävänä toivoisimme merkille pantavaksi määrärahalisäykset lasten päivähoitoon, vanhusten palveluihin, terveyskeskuksiin ja mielenterveyspalveluihin. Ei näillä lisäyksillä toki taivasta rakenneta, mutta linjanvetona ne ovat merkittäviä yhteisestä tahdosta kantaa vastuuta asioista, jotka piinaavat monia kaupunkilaisia ja heidän läheisiään.

Valtuustoryhmänä emme ole tyytyväisiä esim. vanhusten laitoshoitopaikkojen uusjakoon, joiden pelkällä aritmetiikalla, yhteen- ja vähennyslaskulla, voi todeta vähenevän. Omaishoitoa ja kotipalveluita

lisäämällä saatu positiivinen tilastotulos on korkeampaa matematiikkaa, joka tuskin siirtyy näyttöpäätteestä ihmiskäsien työksi elävään elämään. Esimerkiksi omaishoidossa monessa tapauksessa jo tänään toista raihnaista hoitaa vain vähemmän häntä raihnainen. Sekä hoidettava että hoitaja tarvitsisivat kaupungin sosiaalitoimelta kokonaan toisenlaisia ratkaisuja tilanteeseensa ja arvokkaan vanhenemisen tiekseen kuin mitä nyt on tarjolla talousarvion puitteissa. Ryhmämme tulevissa puheenvuoroissa puutumme tähänkin asiaan.

Lähes 20 vuoden takaisen laman aikana kaupunki säästi vähentämällä henkilöstöä. Henkilöstömitoituksen sektorikohtaiset määrärahat on kuitenkin väärä mittari kaupungin palvelujen ja toimintojen järjestämisessä. Tämän opimme tuolloin varmasti niin vasemmalla kuin oikealla puolella valtuustosalia. Nyt sitten suurena periaatteena julistammekin: ”kaupunki ei laman varjolla irtisano eikä lomauta ketään”. Periaatteellista, hienoa, tekisipä mieli tiettyä ministeripuoluejohtajaa siteeraten sanoa ”fantastista”.

Mutta mikä on viestimme kaupungissa työskenteleville määräaikaisille, sijaisuuksia hoitaville, tilapäisille työntekijöille? Onko viestimme tarkoitettu myös heille? Voivatko he luottaa siihen, että kun palkkapotissa joudutaan eri sektoreilla tekemään lisäyksiä, joista toiset sektorit ovat enemmän tai vähemmän työvaltaisia, että heidän kohdallaan myös työ jatkuu? Vasemmistoliitto toivookin, että yhteinen päätös mahdollisten palkkojen korottamisten tuomista lisärasitteista käsitellään kaupungin elimissä erillisenä uutena asiana. Palkkojen vaatimattomillakaan tarkistuksilla ei voida panna terveysvirastoa, sosiaalivirastoa tai muuta ihmiskäsin kaupunkilaisia palvelevia tahoja tilanteeseen, jossa todetaan, että työvoima on mitoitettava palkkabudjettiin, jossa ei ole ennakkoon varauduttu yleiseen palkkojen korotukseen, vaikka sen tiedetään olevan edessä. Uusi tilanne vaatii uuden arvion ja rehellinen peli aina uuden panoksen. Puhutaan sitten sen jälkeen uusien työtä tekevien käsien ja meiltä ja muualta tulevien panoksien tarpeellisuudesta, kun pidämme entisistä kiinni kynsin ja hampain.

Poliittisessa keskustelussa annetaan yleinen tuomio lainarahalla palvelujen järjestämiseen. Mitkä sentit menojemme katteeksi ovat verorahoja, mitkä muualta tulevia, onkin jo kokonaan toinen juttu. Eivätkö valtuutetut meitä ennen rakentaessaan kaupungin liikelaitoksia ajatelleet juuri kaupunkilaisten parasta ja hyvinvointia? Eikö näiden tuotot ja niiden tuottama lisäarvo ole tarkoitettu kaupunkilaisille käyttöön terveyskeskuksissa tai yritysneuvonnassa, rollaattoreille tai Mersun maastureille? Parhaassa tapauksessa näitähän saattaa

käyttää elämänsä aikana itse kukin meistä.

Vasemmistoliitto pitää tärkeänä, että vaikeassa taloudellisessa tilanteessa kaupunki kykenee pitämään investointiasteensa korkeana. Väliin kuitenkin näyttää, että työllisyyden edistämisen sateenvarjon alla tarjotaan toimia, jotka eivät välttämättä turvaa työllisyyttä vaan jopa avaavat mahdollisuuksia erilaisiin spekulaatioihin ja jopa harmaalle taloudelle. Kriittistä tarkastelua myös investointiosan kohdalta tulisi uskaltaa käydä nykyistä rohkeammin.

Vasemmistoliiton valtuutetut tulevat budjettikeskustelussa puuttumaan moneen yksityiskohtaan ja tekemään ponsia asioista, joiden hoitaminen tuntuu jäytävän. Näyttääkin siltä, että valtuutettujen oikeutta määräraha-aloitteisiin monet virastot ja kaupungin eri toimisektorit eivät noteeraa puhumattakaan, että ne johtaisivat kriittiseen tarkasteluun ja uusiin linjauksiin palvelujen hoitamisessa. Viime vuosina, osin valtuuston omasta lepsuudesta johtuen, yhä vaikuttavampia ratkaisuja on siirretty lautakunnille, johtokunnille ja yhä pienemmille päätöselimille. Kannattaisi muistaa, että kaikki nämä päättäjät istuvat elimissään valtuutettujen housuilla, ikävistä ja epäoikeudenmukaisista päätöksistä tukkeutuvat valtuutettujen sähköpostit ja heidän puhelimensa soivat.

Hyvät valtuutetut ja valtuustoryhmät.

On sinänsä arvokasta ja asioita edistävää, että budjetissa on saatu aikaan ns. laaja sopu. Määrärahaesitykset, jotka poikkeavat sovusta, tulevat mitä todennäköisimmin olemaan sellaisia, joita Vasemmistoliiton edustajien on vaikea olla kannattamatta. Mutta vaikka esitys kuinka hivelisi kaupunkilaista ja hänen asiaan, se jää vain eleeksi ja pöytäkirjamerkinnäksi, jos sillä ei ole laajaa enemmistöä. Hylättyjä esityksiä voi tietenkin aina esitellä omissa julkaisuissaan, kunhan muistaa, että vain yhteistyöllä kyetään tekemään kestäviä päätöksiä.

Helsingissä pitkään jatkunut ns. kolmen suuren yhteistyö näyttää tällä kertaa tulleen tiensä päähän. Tämä toivottavasti tarkoittaa koko budjettineuvottelumekanismin uudistamista sellaiseksi, että valtuusto pyrkii aiempaa perusteellisemmin arvioimaan talousarvion sisältöä ja painotuksia. Kaupungin asukkailleen tärkeimmän asiakirjan käsittelyyn on varattava aikaa, ja valtuuston on uskallettava ravistella sitä myös laajemmin sisällön osalta. Peitsen taittamiseen vain tauluun kirjoitetuista numeroista ei paljon mielikuvitusta tarvita. Kannattaa esim. miettiä, olisiko joku budjettialoite syytä ottaa tarkasteluun myös talousarvioon todella vaikuttavana.

Helsingin päätökset ja talous vaikuttavat laajasti kaupungin asukkaiden, lisäksi koko pääkaupunkiseudun ja ympäristökuntien, menoon. Vuoden 2010 talousarviota on syytä tarkastella myös tästä näkökulmasta. Avaako budjettimme mahdollisuuden kääntää historian pyörää eteen- vai taaksepäin? Tehdäänpä päätökset missä kunnallisessa tai ylikunnallisessa elimessä tahansa, tulee kaupunkilaisten tasa-arvo säilyttää mm. liikennetaksojen osalta. Helsingissä on Hejuli-sopimuksesta lähtien liikuttu yhtenäisellä taksalla. Emme kai nyt salli, että jälleen tulevaisuudessa vuosaarelaiset, kontulalaiset, malminkartanolaiset jne. joutuisivat työ- ja torimatkoistaan maksamaan enemmän kuin kulosaarelainen tai haagalainen? Voisiko budjetti turvata myös sen, että harvenevia sotaveteraaneja, vammaisia ja vanhuksia palveltaisiin pääkaupunkiseudulla eri kunnissa yhteisin periaattein ja käytännöin? Voisiko rollaattoria ja pyörätuolia käyttävä kulkea maksutta ratikoissa, metroissa, busseissa ja lähijunissa, niin kuin joissain aloitteissakin on esitetty? Kysymys ei ole aina välttämättä suurista euromääristä vaan ylikunnallisen pääkaupunkiyhteistyön ulottamisesta julkilausumista käytännön tasolle.

Arvoisa puheenjohtaja.

Budjettisovussa mukana oleva Vasemmistoliitto esittää ryhmäpontensa tulevissa valtuutettujensa puheenvuoroissa.

Ledamoten Torvalds

Ärade ordförande, bästa fullmäktige ledamöter.

Till en början en kort varudeklaration. Det här talet kommer huvudsakligen att handla om vad det här är för en budget, vad vi kan förvänta oss av framtiden och vad det betyder, hur ser vår budgetprocess ut, är den ens någorlunda rationell, och avspeglar den våra demokratiska intentioner. Till slut skall jag ta upp några problem som speciellt berör den svenska befolkningen.

Allekirjoittaessani lokakuun 11. päivänä budjettisopimuksen en pitänyt asiaa kovinkaan juhlavana. Budjetissa on asioita, joista en pidä, mutta en olettanutkaan runoilijan poikana, että olisin ylen innostunut tällaisesta kirjasta. Ehkä vaarallisin asia liittyy päivähoidon tavoitteisiin, joissa ostopalveluiden nopea alasajo voi aiheuttaa enemmän vahinkoa kuin hyötyä. Meillä on 100-vuotiaita rakenteita, joita ei pidä horjuttaa

jonkun lyhytnäköisen ja joskus hyvin näennäiseltä näyttävän tavoitteen tähden.

Budjetista olen sanonut mm. valtuutettu Hakasen järjestämässä keskustelutilaisuudessa Maunulassa, että tällä budjetilla selvisimme kuin sananparren koirat veräjästä. Jo valtuuston hyväksymän budjettiraamin perusteella olisi voinut kirjoittaa huomattavasti tiukemman budjetin. Tässä mielessä kaupunginjohtaja Jussi Pajunen esikuntineen käytti heille suotua harkintavaltaa ja viisautta. Ehkä minä lopetan suitsutukset tähän. Sitä kielteistä, mitä ei kirjoitettu budjettiin, yritetään ehkä nyt kirjoittaa palveluverkostoryhmän loppupäätelmiin. Työryhmän lähestymistavoissa näkyvät uudestaan kaikki ne ongelmat, joita olin havaitsevani jo budjettiprosessin yhteydessä.

SFP-gruppen förhåller sig positivt till budgetförslaget för inkommande år. Nedskärningen av servicen är mindre än tidigare överenskommits, och stadens linje om att inte permittera personal är ansvarsfull personalpolitik, men också rätt i förhållande till barn och unga. I en situation där det fortfarande råder personalbrist är det ett sätt att förstärka stadens rykte som en god arbetsgivare. Framtidsutsikterna är fortsättningsvis osäkra, och att i det här konjunkturläget gå in för en höjning av kommunalskatten hade varit fel signal. I den frågan tvingas vi återkomma inför budgeten för år 2011.

Rkp:n ryhmä on siis valmis hyväksymään budjetin, mutta samalla, kun hyväksymme sen, meidän tulisi arvioida, mitä on tulossa kulman takana. Lyhyt luonnehdinta voisi olla tällainen: ei näytä erityisen hyvältä. Viitisen vuotta sitten julkaistiin valtioneuvoston kanslian toimesta ns. Brunilan raportti. Kirjanen oli yltiöoptimistinen maalailu globalisaation synnyttämistä mahdollisuuksista. Kirjoittajat eivät silloin vaivautuneet lukemaan Paul Samuelsonin lyhyttä mutta äärimmäisen realistista selvitystä siitä, miten globalisaatio kehittyy oloissa, joissa teknologisesti heikompi osapuoli pystyy tunkeutumaan aloille, jotka alun perin ovat olleet lännen komparatiivisten etujen tyyssijana.

Juuri tässä mielessä nykyinen talouskriisi ei ole yhdysvaltalaisten asuntomarkkinoiden tai kansainvälisen pankkijärjestelmän finanssikriisi vaan globalisaation kriisi, ja tästä syystä sen seuraukset tulevat olemaan meille ankarat. EU:n uudet itäeurooppalaiset jäsenmaat ovat jo menettämässä edellisen 10-luvun kilpailuasemansa Aasialle, ja niiden talousrakenteet ovat erittäin huonoja. Saksan ylijäämämoottori yskii, ja Suomesta on tullut tytäryhtiö-talous, jossa talouden itsenäinen päätöksenteko rupeaa olemaan jo aika kuvitteellista. Tämä tarkoittaa, että Suomen talouden kasvuvauhti mitä todennäköisimmin on sellaista

1 ja 2 %:n luokkaa, ja jos Yhdysvalloissa puhutaan työttä toipumisesta, niin Suomessa voidaan puhua erittäin hitaasta toipumisesta ja samaan aikaan kasvavasta työttömyydestä. Samaan suuntaan viittaavat esim. Tilastokeskuksen eiliset luvut pätkätyöläisten työajan lyhentymisestä.

Ainoa tai melkein ainoa seikka, joka estää työttömyyden kasvun tulevina vuosina, on suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtyminen. Se ei taloudellisessa mielessä meitä paljon auta. Todennäköisyys siitä, että eläkkeelle siirtyvien tieto- ja taitoprofiili olisivat samanlaiset kuin nyt työttömäksi jäävien, on häviävän pieni. Edellisestä lamasta selvittiin sosiaalisten ongelmien pitkällä varjolla ja nopean talouskasvun avulla. Kasvusta johtuen velkataakan suhteellinen osuus pieneni nopeasti, ja samalla oli mahdollista vähentää velan absoluuttista määrää. Tämä vähän Münchhausenin tapainen temppu, itsensä tukasta nostaminen, ei nykyoloissa tule olemaan mahdollinen. Mistä sitten apu?

Tämän vuoden toinen talousnobelisti, Oliver E. Williamson, on koko tieteellisen uransa aikana tutkinut transaktiokustannuksia. Transaktiokustannukset ovat siis ne suoritteet ja kustannukset, joita yhtiö tai kaupunki tai mikä tahansa organisaatio päivittäisessä toiminnassaan jättää rakenteensa sisäpuolelle eikä osta markkinoilta. Meillä on myös puhtaasti byrokraattisia transaktiokustannuksia. Yleensä ne syntyvät siten, että johtaja A:lla on 10 alaista, jolla on 10 alaista, jolla on 10 alaista. Mitä enemmän väliportaita organisaatiossa on, sitä kapeammaksi jäävät ne työtehtävät, joista yksittäiset työntekijät ovat vastuussa.

Logiikka näkyy jo Charlie Chaplinin elokuvassa Nykyaika mutta on sen jälkeen siirtynyt melkoisella vauhdilla hallintoon. Ilmiö on äärimmäisen ristiriitainen. Virastojen työntekijät ovat paremmin koulutettuja kuin koskaan aiemmin, meillä oli siis kaikki edellytykset laajentaa vastuualueita ja vähentää päätöksentekoa ja valvontakoneistoa, me emme kuitenkaan tee sitä, koska se on vaikea ja monimutkainen prosessi.

Vi är övertygade om att man genom att platta till beslutshierarkin och utvidga de anställdas ansvarsområde kan skapa både en bättre och mera utmanande arbetsmiljö, och en effektivare och billigare administration. I dagens tidningar skrivs det igen om Sitras kommunprojekt. Vi tror att det finns mycket att lära i den processen.

Valtuuston tulisi nyt miettiä, miten vuoden 2011 ja -12 ja -13 budjetit saadaan tasapainotetuksi. Tämä liittyy meidän hyväksymäämme strategiaan, mutta meidän tulisi arvioida uudestaan uudessa

tilanteessa myös sitä, muuten emme johda tätä kaupunkia. Valtuustokausi alkoi strategiaseminaarilla. Osoittautui kuitenkin, että strategian tavoitteet eivät välity hallintokuntien ja lautakuntien budjettikäsittelyyn. Vika on tietenkin ensikädessä meidän, eli valtuuston. Budjettiraameissa emme riittävän sitovasti ja selvästi pakottaneet hallintokuntia katsomaan, mitä ne voisivat tehdä yhdessä. Hallintokunnat katsoivat omia etujaan, mutta niiden erilliset edut eivät yhteenlaskettuina ole yhtä kuin kaupungin yleinen etu. Joudumme siis miettimään, miten me autamme kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajia ennen kaikkea pitämään rootelit kaupungin yhteisessä kurissa. Tämä on demokraattinen välttämättömyys ja taloudellinen.

Erityisen mielenkiintoisella tavalla tämä tehtävä asettuu meidän eteemme, kun arvioimme kaupungin ruotsinkielistä palvelutoimintaa. Tähän on kaksi syytä. Viime viikolla oikeuskansleri Jaakko Jonkka antoi päätöksensä, joka koski maamme toisen virallisen kielen huomioimista hallinnollisissa muutosprosesseissa. Tästä päätöksestä lyhyt sitaatti: ”Kielellisten oikeuksien asema perusoikeutena ja perusoikeuksien turvaamisvelvoite asettavat kielelliset oikeudet erityisasemaan. Jokainen hallinnollinen toiminto pitää siis arvioida myöskin perustuslain ja inhimillisten oikeuksien valossa.” Tähän perustuslain ja perustuslakivaliokunnan tahdon tulkintaan voidaan lisätä toinen ulottuvuus: Yhteiskuntamme on kasvavassa määrin kielistä riippuvainen. Meidän työtehtävämme ja kykymme suunnistaa alati monimutkaistuvassa yhteiskunnassa ovat riippuvaisia kielellisestä kyvystämme, lukutaidostamme, olipa kieli sitten suomi, ruotsi, englanti, urdu, Fortran tai C++.

Tämä aiheuttaa entistä monimutkaisempia tehtäviä kaupungille. Ruotsinkielisen väestön erikoispiirre pääkaupunkiseudulla on, että se elää samaan aikaan sekä metropolissa että hajasijoitusalueella. Tästä asetelmasta johtuen huomattava osa palveluista pitäisi järjestää ikään kuin he asuisivat Lentiirassa eikä Lassilassa. Näin on myöskin maahanmuuttajaryhmien kohdalla siitä huolimatta, ettei kaupungilla ole tässä suhteessa perustuslakiin sidottua turvaamisvelvoitetta. Tässä asiassa meitä sitovat inhimilliset velvoitteet.

Mitä tämä turvaamisvelvoite tarkoittaa, ja miten kaupunki pystyy tähän velvoitteeseen vastaamaan? Osa näistä palveluista voitaisiin hyvin järjestää verkossa, ja siihen viittasi pääkaupunkiseudun kaupunginjohtajien päätöskin, jossa luki näin: ”Ruotsinkielisen sähköisen palvelun kehittämiseen liittyen perustetaan pilottihanke, joka koskee terveydenhuollon ruotsinkielisiä sähköisiä asiointipalveluja.

Soster-johto laatii syksyllä 2009 esityksen, miten pilottihanke voitaisiin toteuttaa.” Mitään merkkiä tämän kannatettavan päätöksen toteuttamisesta ei kuitenkaan näy. Se taas johtunee siitä, että Suomen markkinoita duopolina ohjelmointitalot rikkovat markkinalakia ja kieltäytyvät kuluttajan kannalta välttämättömästä yhteistyöstä, joka edellyttää lähdekoodin avaamista. Tähän voisi tietenkin lisätä, että meidän olisi ehkä ollut syytä käyttää hyvin helsinkiläistä tuotetta, koodia, joka alun perin väännettiin Pietarinkatu 2:ssa.

Niiden palveluiden osalta, joissa hyvin toimiva verkko ei ratkaise ongelmia, tarvitsemme ensisijaisesti palveluiden tukipisteitä ympäri pääkaupunkiseutua. Mutta näiden tukipisteiden luomisessa joudumme täysin hakoteille, jos yrittäisimme luoda niitä hallintokuntien sisäisellä hallinto- ja budjettilogiikalla. Juuri tästä syystä olemme toistamalla toistaneet, että ongelmaa ei ole mahdollista ratkaista ilman, että hallintokunnat toiminnassa pystyvät näkemään hallintorajojen yli.

Vi inledde den här fullmäktigeperioden med ett strategiseminarium, men det visade sig att vi kanske var en gnutta naiva. I strategipappret skrev vi in vackra principer om sektoröverskridande verksamhet. Den första budgeten efter strategipappret lider just i det här avseendet av stora brister, och felet är naturligtvis i första hand vårt. Under de följande åren måste statsfullmäktige lära sig att mera envist och medvetet hålla fast vid sina principer, så att det inte går som det gick i Rastis, att man genom skenbara inbesparingar på bekostnad av den sektoröverskridande verksamheten struntar i någonting.

Kuvaava esimerkki kyvyttömyydestä nähdä ja toimia hallintorajan yli sattui Vuosaaren Rastiksesta päättäessä. Mutta voisin tässä yhteydessä kertoa teille tositarinan, miten päivähoito ja dementiaosasto synnyttävät synergiaa. Tällainen tapaus löytyy Vantaan Tikkurilasta. Pienet lapset pitävät vanhoista naisista, ja vanhat naiset pitävät pienistä lapsista. He voivat hyvin elää ja toimia toistensa naapureina. Osoittautui, että vanhat dementiasta kärsivät naiset olivat vuoden kuluttua paremmassa kunnossa saatuaan jakaa pienten lasten ennakkoluulotonta energiaa. Ihmisten ajaminen lohkoihin ja karsinoihin synnyttää joskus enemmän kustannuksia kuin oletettuja säästöjä. Tähän kaksi toivomuspontta:

> Valtuusto edellyttää, että kaupunki laatii strategian ruotsinkielistä palvelua varten.

Toinen:

Valtuusto edellyttää, että kaupunki palvelurakenteita kehittäessään toteuttaa hallintorajat ylittävää yhteistyötä niin, että kaupungin kokonaisetu toteutuu.

Olemme siis huonoja yhteisten varantojen hallitsijoita. Tässäkin asiassa toinen tämän vuoden talous-Nobelin saajista, Elinor Ostrom, rientää meidän avuksemme. Vuonna 1968 julkaistiin Science-lehdessä artikkeli otsikolla The Tragedy of the Commons, Yhteismaan tragedia. Artikkelissa osoitettiin, että ainakin tietyissä olosuhteissa yhteisten etujen hallinta epäonnistuu ja yhteiset varat ylikulutetaan. Artikkelista tuli koulukunnan luoja yhdessä Chicago School of Economicsin kanssa, jossa ideologina toimi Leo Strauss ja jonka professorikunnasta 6 on palkittu Nobelin taloustieteen muistopalkinnolla. Se loi perustan neokonservatismille.

Eli Ostromin ansio on, että hän on tutkinut, missä olosuhteissa yhteisiä varoja ylikulutetaan. Ja niin kuin tiedämme, verot ovat yhteisiä varoja, joita ylikulutetaan juuri sillä tavalla kuin ? osoitti artikkelissaan -68. Yhteisiä varoja tuhlataan, kun ei tarvitse kantaa huolta muista samoja varoja tai varantoja kuluttavista. Juuri näin käy meidän budjettiprosessissamme. Siitä syystä hallintorajat ylittävä strateginen tavoite on sekä kaupungin yleiselle että meille ruotsinkielisille äärimmäisen tärkeä. Se on myös erittäin tärkeä lähtökohta, kun ryhdymme miettimään, millä tavalla pääkaupunkiseudun kaupunkeja mahdollisesti yhdistetään.

SFP:s fullmäktigegrupp föreslår alltså att fullmäktige godkänner budgetförslaget för 2010.

Kiitos.

Valtuutettu Valpas

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Viime lamassa suosituin keino taistella rahavajetta vastaan oli juustohöylä, tai oikeammin moottorisaha. Se oli kieltämättä tehokas keino säästää rahaa, mutta valitettavan tuhoisaa hyvinvointivaltiolle ja sen luomille turvaverkoille. Nyt on aika kokeilla toisenlaista lähestymistapaa lainanoton, maltillisten leikkausten ja veronkorotusten muodossa. Emme vielä tiedä, onko se parempi vaihtoehto, mutta aika tulee sen meille kertomaan.

Budjetti vuodelle 2010 ei ole täydellinen, mutta se voisi olla paljon tylympikin kaupunkilaisillemme. Esitän tässä muutamia poimintoja hyvistä ja huonoista puolista:

Olemme tyytyväisiä niihin tavoitteisiin ja keinoihin, joita budjetissa asetetaan työllistämiselle. Esim. rakentaminen on tehokas keino luoda työpaikkoja alalle, joka perustuu vielä ainakin toistaiseksi ihmistyövoimaan eikä pelkästään robotteihin. Mutta tässä on myös ongelmansa, sillä mikäli rakentaminen ei luokaan työpaikkoja helsinkiläisille, Helsinkiin veronsa maksaville rakennusmiehille ja -naisille, siihen pistetyt miljoonat ovat yhtä tyhjän kanssa. Pahimmillaan helsinkiläisten rakennusmiesten työttömyyden torjuntaan tarkoitetut rahat saattavat valua ulkomaille. Edellä olevaan viitaten esitänkin seuraavan ponnen:

> Kaupunginvaltuusto esittää toiveenaan, että kaupunki pyrkii vaikuttamaan urakkasopimuksia solmittaessa urakoitsijoihin siten, että ne käyttäisivät ensisijaisesti Suomessa pysyvästi asuvaa työvoimaa.

Meillä on tällä hetkellä menossa ja pitkään mennyt kaikenlaisia kampanjoita, ”Suosi suomalaista” -tuotteita, kaikkea, niin kyllä sitä voi, vaikka EU:ssa eletäänkin, sen verran suosia myös suomalaista rakennusmiestä, että käytettäisiin heitä varsinkin, kun on tarkoitus torjua kotimaista työttömyyttä.

Yleisesti puhuen rakentamisen painotukset ensi vuoden budjetissa ovat kohtuulliset. Korjausrakentaminen on kaupungissamme tällä hetkellä akuutti asia rakennuskantamme vanhuuden vuoksi, jota olisi suonut myös budjetissa korostettavan jo vuodelle 2010 enemmänkin. Lisäksi on mielestämme viisasta panostaa samalla energiatehokkuuden parantamiseen. Siksi tervehdimme tyytyväisyydellä niitä lisäyksiä, joita budjettineuvottelussa tälle sektorille saatiin. On myös muita aloja, joissa tarvitaan työtä ja työntekijöitä. Sosiaali- ja terveyspalveluitamme ollaan parhaillaan panemassa uuteen uskoon. Raskasta vanhusten- ja lastenhoitoa halutaan keventää kodinomaisemmalla hoidolla. Kannatettava tavoite, mutta ilman riittävää määrää työntekijöitä nämä tavoitteet eivät täyty. Pahimmillaan tilanne johtaa siihen, että meillä on satoja heitteille jätettyjä helsinkiläisiä vankina neljän seinän sisällä. Tällöin rikottaisiin ihmisoikeuksia ja lakia oikein urakalla. Näin ei siis saa käydä.

Vanhustenhoidon laatu antaa parhaimmillaan ihmisarvon mukaiset puitteet elämiseen. Tärkein edellytys on riittävä ja ammattitaitoinen

henkilöstö, jolle on luotu edellytykset työnsä laadukkaaseen suorittamiseen. Siksi esitänkin toisen ponnen:

> Hyväksyessään budjetin 2010 kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki turvaa laadukkaaseen vanhustenhoitoon tarvittavat resurssit ja puitteet.

Yrittäjyyteen rohkaiseminen on yksi keino päästä tähän tavoitteeseen, mutta siihen liittyy myös riskejä, kuten riski yrittäjän työuupumuksesta tai konkurssista, joka pahimmillaan yllättäisi kaupungin ns. housut kintuissa. On syytä muistaa, että kaupunkimme vastuu vanhusten ja lasten hyvinvoinnista ei ulkoistamisten myötä katoa mihinkään. J

oillekin valtuutetuille ja luottamushenkilöille lienee tullut yllätyksenä yksityistämisen pitkäaikaiset vaikutukset. Yksityistäminen nimittäin tarjoaa hetkellistä helpotusta ja säästöä, mutta pidemmän päälle ulkoistamisesta on tullut monille halpojen ratkaisujen hakijoille kalliita huteja. Tämän ei pitäisi olla mikään yllätys, sillä yksityisen yrityksen tehtävä on tuottaa voittoa. Sen voiton tavoittelun maksaa aina asiakas. Suomalainen teollisuus on yrittänyt tätä ulkoistamalla esim. siivouspalveluitaan, ja kalliiksi on tullut. Nyt Helsingin kaupunki yrittää tätä sosiaali- ja terveyspalveluissaan, mutta emme usko, että vastausta kustannuksien alentamiseen löytyy pelkästään ulkoistamisesta. Kaupungin itse tuottamilla palveluilla tulee olemaan jatkossakin kysyntää myös kaupungin omasta budjetista katsoen.

Arvoisa puheenjohtaja.

Helsingin yhtenä visiona strategiassaan on olla kansainvälisesti kilpailukykyinen. Jotta tähän päästään, tulee meillä olla laadukas koulutusjärjestelmä, joka kykenee tuottamaan kovatasoisia osaajia eri alojen palvelukseen. Jotta tähän päästään, on panostettava jo peruskoulutukseen. Opetustoimen lähivuosien suuria, vastausta odottavia haasteita ovat koulujen eriytyminen ja oppilaiden osaamistason kirjavuus. Erityisopetusta tarvitsevien lasten ja erityisesti maahanmuuttajalasten määrä kasvaa vuosi vuodelta. Tämä tulee näkymään myös opetustoimen määrärahatarpeessa. Uskomme, että koulupudokkuus ja sen toteuma tulee olemaan paitsi Helsingin myös koko maan kilpailukykyyn ja hyvinvointiin oleellisesti vaikuttava tekijä.

Me Perussuomalaiset emme usko määrän kaikkivoipaisuuteen, me uskomme laatuun. Ei ole rikkautta olla työtön ja kieltä osaamaton maahanmuuttaja satojen tai tuhansien muiden samassa jamassa olevien joukossa. On rikkautta olla maahanmuuttaja, joka on

työllistynyt, oppinut uuden kielen ja omaksunut uuden kulttuurin tavat. Perussuomalaisten mielestä tilanne olisi ideaali, kun meillä panostettaisiin määrän sijasta laatuun kaikessa maahanmuuttoon liittyvässä toiminnassa. Se on kaikkien etu. Tehokas kotouttaminen ei valitettavasti tunne henkilölukuun perustuvia paljousalennuksia.

Liikennejärjestelyt puhuttavat kaupungissamme. Julkisen liikenteen tehostaminen ja jalankulku- sekä polkupyöräreittien lisääminen ovat kannatettavia tavoitteita. Tämä näkyy myös budjetissa. Bulevardi on esimerkki hyvästä ja huonosta suunnittelusta. Hyvää ovat jalankulkijoiden, pyöräilijöiden ja autojen erottaminen omille kaistoilleen. Huonoa ovat jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden kaistojen välissä kasvavat puut, jotka ovat varomattomille, tietä ylittäville jalankulkijoille todellisia vaaranpaikkoja, jos ei satu huomaamaan puun takaa syöksyvää pyöräilijää. Sama pätee toki toisinkin päin. Toivotamme onnea haasteisiin uudelle kaupunkimme palkkaamalle pyöräilysuunnittelijalle, joka varmastikin on jo tutustunut Bulevardin haasteellisuuteen.

Tämä em. julkisen ja ei autoihin perustuvan liikenteen kehittäminen eivät kuitenkaan saa tapahtua muuta liikennettä, eli lähinnä autoilua, vaikeuttavilla keinoilla. Helsingin ja erityisesti keskusta-alueen haasteena on sen maantieteellinen sijainti tiheästi rakennetulla niemellä, joka ei tarjoa moniakaan vaihtoehtoja liikenneolojen suunnittelussa. Kaupunginhallituksen enemmistö päätti maanantaina myönteisestä kannasta ruuhkamaksuihin. Perussuomalaisten mielestä ruuhkamaksu, tai millä nimellä sitä halutaankaan kutsua, ei saa olla itsetarkoitus. Tavoitteena ei tule olla maksun rangaistusluonteisuus, vaan sen tulee pikemminkin ohjata ja kannustaa paitsi Helsinkiä myös ympäristökuntia toisaalta kehittämään julkista liikennettään sekä yleisiä liikennejärjestelyitään ja toisaalta kannustaa ihmisiä käyttämään itselle parhaiten soveltuvaa ja tarkoituksenmukaisinta liikkumismuotoa tilanteesta riippuen.

Arvoisa puheenjohtaja.

Lopuksi on todettava, että budjetti ei ole pelkästään määrärahalisäyksiä, se on myös säästöjä. Tulevien vuosien talouskehitystä on mahdoton tässä vaiheessa ennustaa tarkasti. Luultavasti tulemme tekemään säästöjä ja leikkauksia jatkossakin, ehkä jopa korottamaan yleisiä veroja. Aika näyttää. Perussuomalaisten valtuustoryhmän mielestä meillä valtuutetuilla on moraalinen ja käytännöllinen velvollisuus osallistua myös omalta osaltamme säästötalkoisiin. Siksi esitän valtuustoryhmän kolmantena pontena

seuraavaa:

> Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyessään tämän ponnen olla maksamatta syyskuussa 2010 pidettävien valtuustokokousten kokouspalkkioita valtuutetuille ja varavaltuutetuille.

Hyväksymällä tämän ponnen säästämme veronmaksajien rahoja kymmenien tuhansien eurojen edestä. Emme usko, että yhden kuukauden kokouspalkkiosta luopuminen olisi yhdellekään syyskuun 2010 kokouksiin osallistuvalle valtuutetulle tai varavaltuutetulle taloudellinen katastrofi, mutta se ei myöskään pelasta kaupunkimme budjettia. Perussuomalaisten mielestä me valtuutetut emme voi vaatia muilta säästöjä, jos emme ole niitä valmiita myös omalla kohdallamme tekemään. Loppujen lopuksi me kaikki olemme samassa veneessä.

Kiitos.

Valtuutettu Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Keskustan ryhmä kiittää kaikkia eri hallintokunnissa talousarvion valmisteluun osallistuneita virkamiehiä ja kaupunginjohtoa. Keskustelut sujuivat hyvässä hengessä myös niiden poliittisten ryhmien kesken, jotka viime vaiheessa osallistuivat talousarvioneuvotteluihin. Kiitämme näitä valtuustoryhmiä avoimen neuvotteluilmapiirin ylläpitämisestä.

Arvoisa puheenjohtaja.

Tehdyt lisäykset olivat tärkeitä ja täydensivät kaupunginjohtajan alkuperäistä budjettiesitystä. Koimme tärkeänä sen, että budjetissa tavoitellaan sosiaalista oikeudenmukaisuutta. Jaamme näkemyksen siitä, että vielä ei ole veronkorotusten aika. Olemme tyytyväisiä siitä, että monet Keskusta-ryhmän esillä pitämistä tavoitteista näkyvät talousarviossa, joka on vahvasti elvyttävä. Arvostamme sitä, että panostuksia tullaan tekemään mm. työllisyyden tukemiseen ja ilmastonmuutoksen hillitsemiseen. Ryhmämme toivoo, että talousarviossa valtuuston esittämä tahto toteutuu. Sen valvomisessa tarkastuslautakunnalla on edelleen sangen tärkeä tehtävä.

Viime vuosina Helsinki on ollut vahvasti mukana, kun pääkaupunkiseudun yhteistyötä on laajennettu ja sitä on viety

käytännön toimiin. Työtä täydentää nyt helsinkiläisministereiden Kiviniemen ja Vapaavuoren aloitteesta laadittava kansainvälisen tilanteen vertaileva selvitys. Selvitystyötä on Keskustan valtuustoryhmän mielestä jatkettava, vaikka pääkaupunkiseudun kuntien yhteistyö on viime vuosina edennyt iloksemme ennakoitua lupaavammin. Palveluiden yhteiskäyttö kaupungin rajojen yli tulee suunnitelmakaudella vääjäämättä lisääntymään, mikä tuo uusia haasteita myös poliittiseen päätöksentekoon.

Lamasta huolimatta Helsingissä panostetaan vahvaan ja pitkäjänteiseen elinkeinopolitiikkaan. Ennakoitava elinkeinopolitiikka on taloudellisen kriisin aikana erityisen tärkeää. Se antaa vakaan pohjan yritysten toiminnalle, mikä puolestaan tuo Helsingille tarpeellisia verotuloja. Emme edelleenkään tiedä nykyisen laman todellista laajuutta tai syvyyttä, joudumme luovimaan varovaisesti tilanteessa, jossa liian jyrkät toimet voisivat olla haitallisia. Siksi tulevalle taloussuunnitelmakaudelle suunnitellut investoinnit ovat tärkeitä. Investointien rahoittamista onkin mietitty järkevästi ottamatta liikaa riskejä ja toistamatta aikaisemman lamakauden virheitä. Investointeja Helsingissä tulee tehdä myös velkarahalla nyt. Helsingin lainakanta tulee kasvamaan, mutta uskomme, että järkevällä taloudenhoidolla tilanteesta selvitään kohtuullisesti.

Rakentamisen ja satamatoimintojen hiipuminen on huolestuttavaa. Ne ovat ikäviä mutta tyypillisiä laman vaikutuksen mittareita. Vuosaaren vuosi sitten avattu suursatama ei vielä ole päässyt näyttämään osaamistaan. Satamakuvaa leimaavat kasvavat konttipinot. Ne kertovat kansantaloudelle olennaisen viennin hiljentymisestä. Asuntorakentamisen elvyttäminen vaatii kaupungilta rohkeita avauksia. Asuntotuotannon tulee Keskustan mielestä kuulua priorisoitujen investointien listaan. Kohtuuhintainen asuminen on pääkaupunkilaisenkin perusoikeus. Helsingin oma asuntotuotanto ei yllä MA-ohjelman tavoitteeseen, toivottavasti nyt suunnitellut hankkeet kuitenkin käynnistyvät. Tämä edellyttää tiivistä yhteistyötä kaikkien viranomaisten kesken. Kaupungin omien rakennusten homeongelmiin pitää puuttua välittömästi ja tehdä tarkat toimenpidesuunnitelmat uusien homeongelmien ehkäisemiseksi ja rakennusten energiatehokkuuden ja esteettömyyden parantamiseksi.

Arvoisa puheenjohtaja.

Työttömien määrä on lisääntynyt vuoden takaiseen verrattuna yli 40 % Helsingissä. On välttämätöntä miettiä, miten voimme lähivuosina välttyä työttömyyteen liittyvistä muista ongelmista ja lisäkustannuksista,

edellisen laman seurauksista on otettava oppia. Meidän tulee yhdessä miettiä ratkaisuja niiltä osin kuin asia on poliittisesti tai hallinnollisesti hoidettavissa. Asukkaiden kannalta tärkeintä on, että työllisyys pysyisi vakaana. Työttömyyden kasvun ehkäisemiseksi on siis tehtävä kaikki voitava. Helsingin kaupunki on Suomen suurin työnantaja, mutta emme voi työllistää itse merkittävästi nykyistä enempää. Siksi elinkeinopolitiikka on tärkeää. Se mahdollistaa uusien yritysten houkuttelun Helsinkiin ja perustamaan tänne tarpeellisia uusia työpaikkoja.

Arvoisat valtuutetut.

Silti ei sovi unohtaa kaupungin omaa työnantajapolitiikkaa. Pääkaupunkiseudulla sosiaali-, terveys- ja opetussektorilla kilpailu työvoimasta kiristyy. Helsingin on löydettävä keinoja olla vetovoimainen ja houkutteleva työnantaja. Pidämmekin erityisen hyvänä sitä, että kaupunkimme näyttää nyt esimerkkiä muille kunnille siinä, ettei vakituisia työntekijöitä lomauteta tai irtisanota.

Ryhmämme on tyytyväinen, että Musiikkitalo alkaa vihdoin valmistua, Jokeri 2:n rakentamiseen päästään ja Hietarannan kahvila-pukuhuone-rakennus, pienenä mainintana, saadaan vihdoin toivottavasti toteutettua. Samoin iloitsemme siitä, että puistorakentamisesta ei tingitä ja että Korkeasaarta kehitetään. On tärkeää, että kaupunki on edelleen valmis panostamaan kulttuuriin ja erilaiseen kaupunkikulttuuriin.

Kaupunkisuunnittelussa ja kaavoituksessa liikenteen järjestelyt ja lähipalvelut ovat edelleen avainasemassa. Lama ei ole vaikuttanut autoistumiseen, ja ruuhkamaksukysymystä ei ole vielä saatettu lopulliseen päätökseen. Julkisen liikenteen kehittäminen on edelleen se avainasia, jolla tilannetta Helsingissä tulisi ohjata. Siksi on tervehdittävä tyydytyksellä mahdollisia uusia raitiolinjoja ja julkisen liikenteen kehittämistä. Julkisen liikenteen suosion lisääminen edellyttää myös jatkuvaa panostamista sen houkuttelevuuteen mm. maksujen ja vaivattomien lippujärjestelmien osalta.

Uusien asuinalueiden rakentaminen lisää liikennettä. Tämän myötä uhka ilmanlaadun heikkenemisestä kasvaa. Joukkoliikenteen lisäämiseen tähtäävät ratkaisut, asumisen laadun parantaminen, lähipalveluiden kehittäminen, ympäristöasioiden nostaminen päätöksenteon kärkipaikoille ja kestävät energiaratkaisut, kuten hiilen käytöstä eroon pyrkiminen, ovat 2010-luvullakin se pohja, jolle me haluamme, että kaupunkiamme kehitetään ja rakennetaan. Kuluneen

vuoden aikana on julkisuudessa käyty, ehkä syystäkin, keskustelua pyöräilyn mahdollisuuksien parantamisesta. Toivomme entistä laadukkaampaa kevyen liikenteen suunnittelua, mallina eurooppalaiset suurkaupungit Kööpenhamina ja Lontoo, tätä nykyä myös Pariisi, ja budjetti mahdollistaa tätä.

Ei liene yllättävää, että kaikki poliittiset ryhmät täällä kantavat huolta lasten ja nuorten hyvinvoinnista. Katsomme, että siihen on kiinnitettävä erityistä huomiota niin talouden nousu- kuin laskukausinakin. Lastensuojeluun on edelleen panostettava, huostaan otettujen lasten määrä tuntuu aina kasvavan laman aikana. Avohuollon tukitoimia on vahvistettava, samoin koulu- ja oppilashuoltoa. Perusopetus tulee säilymään yhtenä tärkeimpänä kuntapalveluna. Olemme kaikki samaa mieltä siitä, että Suomen tulevaisuus luodaan hyvän opetuksen kautta nimenomaan perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa. Keskustalle on hyvin tärkeää, että opetuksen laadusta ei tingitä. Talousarvio ja taloussuunnitelma turvaavat perusopetuksen resursoinnin Helsingissä. Tavoitteen tulee olla kunnianhimoinen: perusopetusta tulee kehittää niin, että se vastaa hyvin erilaisten lasten tarpeisiin.

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuustoryhmämme on huolissaan siitä, että ammattikoulutuksen piirissä niin monet keskeyttävät opinnot. Tähän liittyen esitän ponnen. Tästä asiastahan käytiin budjettineuvotteluissakin jonkun verran keskustelua:

> Hyväksyessään talousarvion vuodelle 2010 kaupunginvaltuusto edellyttää, että laaditaan selvitys syistä, jotka vaikuttavat nuorten ammatillisen koulutuksen keskeyttämiseen ja kehitetään opiskelun tukimuotoja, joiden avulla voidaan ehkäistä opintojen keskeyttämistä.

Arvoisa rouva puheenjohtaja.

Ryhmämme pitää maahanmuuttajien kielikoulutusta erittäin tärkeänä. Kielitaito on välttämätön edellytys, jotta ihminen voi integroitua uuteen kotimaahansa, ja se on edellytys opiskelulle ja työnteolle. Korostamme, että on välttämätöntä tavoittaa myös kotona toimivat naiset. Kielikoulutus auttaa sekä naisia että koko perhettä rakentamaan parempaa tulevaisuutta.

Hyvät valtuutetut.

Terveyserot helsinkiläisten välillä ovat pysyneet valitettavan suurina. Helsinkiläisten keskielinikä on edelleen lyhyempi kuin muualla Suomessa keskimäärin. Samalla näemme, kuinka helsinkiläisten terveys ja hyvinvointi asemoituu helposti ääripäihinsä. Kaupungin haasteena on kehittää palveluja asukaslähtöisesti ja asukaskeskeisesti. Puheista on päästävä yhä paremmin tekoihin vahvistamaan ihmisten terveyttä ja hyvinvointia edistävää toimintaa sekä ennaltaehkäisyä ja varhaista puuttumista. Keskustan valtuustoryhmä pitää myös välttämättömänä, että kaupunki lisää ja jäntevöittää yhteistyötä eri kansalaisjärjestöjen kanssa. Monilla sosiaali- ja terveysjärjestöillä on vuosikymmenten monipuolinen kokemus, mutta ilahduttavaa on, että edelleen myös syntyy uusia, ajankohtaisiin kysymyksiin tarttuvia yhdistysmuotoisia toimijoita. Ryhmämme mielestä kaupunki pystyy yhä paremmin auttamaan ihmisten arjesta selviytymistä ja edistämään arjen hallintaa toimimalla yhteistyössä myös järjestöjen kanssa. Teen tästä ponnen:

> Hyväksyessään talousarvion vuodelle 2010 kaupunginvaltuusto edellyttää, että terveyskeskus ja sosiaalivirasto laativat yhteistyössä selkeät toimintaperiaatteet kaupungin ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen yhteistyöllä.

Arvoisa puheenjohtaja.

Laadukkaan päivähoidon ja peruskoulutuksen avulla edistetään lasten arjen hyvinvointia, mutta työtä on tehtävä myös kotien seinien sisäpuolella. Perheiden orastaviin ongelmaoireisiin on reagoitava mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja jo ennalta ehkäisevästi. Ennalta ehkäisevää toimintaa ei pidä taantuman aikana leikata vaan vahvistaa, kuten budjetissa tehdään esimerkiksi päivähoidon ja lastensuojelun osalta, koska pitkällä tähtäimellä nimenomaan varhainen puuttuminen säästää kustannuksia.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Keskustan valtuustoryhmä kannattaa talousarvion ja taloussuunnitelmaehdotuksen hyväksymistä.

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kaupunginvaltuutetut.

Tämänkertainen talousarvioesitys on laadittu poikkeuksellisissa ja haastavissa olosuhteissa. Budjettiesitys on pitkälti niiden periaatteiden mukainen, joita Kristillisdemokraatit ovat aiemmissakin puheenvuoroissaan esittäneet, vaikka olisimme olleet valmiita menemään pidemmällekin. Yhteinen tahtotilamme tässä valtuustossa on, että palvelut pyritään turvaamaan. Tahtotilasta kertoo se, että kaupunki on valmis velkaantumaan merkittävästi, jotta palvelut pystytään ylläpitämään. Tämä tarkoittaa sitä, että kaupunki pehmentää kaupunkilaisten kokemia taantuman vaikutuksia. On kuitenkin todettava, että tämä edellyttää malttia tulevaisuudessa, kuten olemme aiemminkin todenneet. Velat on joskus maksettava.

On erittäin positiivista, että etsitään mahdollisuuksia rakenteiden tehostamiseen edelleenkin. Toki tämä ei saa merkitä sitä, etteikö tehostamismahdollisuuksia, mitä esitetään, arvioida kriittisesti, jotta ei vain muutosta tehdä muutoksen vuoksi. Pidämme arvokkaana, että investointitaso on korkea, sitä tarvitaan työllisyyden edistämiseksi. Yhteiskunnan tulee tasata suhdannevaihteluita. Työttömyys on ihmiselle hyvin vakava paikka, joka helposti johtaa syrjäytymiseen. Sillä on paitsi taloudellisia myös sosiaalisia ja terveydellisiä haittavaikutuksia. Pidämme myös arvokkaana sitä, että ennalta ehkäiseviä palveluita ja toimia pyritään ylläpitämään.

Budjetin laatiminen taantumassa on haasteellista. Taantuman aikana sosiaalisektorin kustannuspaineet ovat suurimmillaan. Samaan aikaan pitäisi yrittää noudattaa budjettikuria, mikä on vaikeaa, koska sosiaalisektorin osuus on niin suuri. Ja kun tähän lisää vielä sen, että taantumassa terveyspalveluiden kysyntä on oletettavasti myös pikemmin kasvussa kuin vähenemässä, niin yhtälö ei ole helppo. Tämän johdosta tulee olemaan suuri haaste tämä budjetti, joka tullaan täällä hyväksymään, niin, että se saadaan pitämään. Tulevaisuudessa tulee pyrkiä siihen, että nousukautena säästetään riittävästi paitsi tämän taantuman laskun maksamiseksi, myös tulevien pahojen päivien varalle, jotta olemme taas sitä seuraavaan tulevaan taantumaan paremmin valmistautuneita.

Taloudellinen maltti tulee jatkossa vieläkin tärkeämmäksi, sillä Suomi ikääntyy Euroopan nopeimmin. Tämä aiheuttaa varsin pysyviä haasteita Helsingin budjettien valmisteluille. Ikääntyneen väestön lisääntyminen ei tietenkään ole huono asia. Hyvä sairaanhoito on pidentänyt ihmisten keskimääräistä elinikää, ja olemme siitä iloisia. Huoltosuhteen heikkeneminen on kuitenkin erittäin huono asia, josta lähes kaikki poliittiset ryhmät ovat vastuussa Kristillisdemokraatteja lukuun ottamatta. Lähes miljoonan työikäisen puuttuminen ei voi olla

näkymättä.

Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä ei kannata kunnallisveroprosentin korottamista. Emme olisi halunneet korottaa yleistä kiinteistöveroprosenttiakaan, mutta ymmärrämme, että budjettisovun tähden tämä on nieltävä, vaikka itse olisimme olleet valmiit ottamaan enemmän lainaa. Demarien budjettiehdotuksen ratkaisevaksi ongelmaksi näemme kunnallisveron korotusehdotuksen. Jos menolisäykset olisi rahoitettu lisälainanotolla ja samanaikaisesti olisi sitouduttu erittäin tiukkaan kulukuriin tulevana nousukautena, demarien budjettiehdotus olisi ollut varteen otettava. Kaupungin tulee jatkossa pitää investointitaso korkealla niin kauan kuin työttömyysaste on korkealla. Toisaalta nousukauden aikana investointitaso saa olla matalampi.

Arvoisa puheenjohtaja.

Kristillisdemokraattien ryhmä pitää budjettiehdotusta kohtuullisen hyvänä pohjana ensi vuodelle ja kannattaa esitystä.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Skp:n ja Helsinki-listojen valtuustoryhmän mielestä tätä budjettiesitystä on syytä arvioida erityisesti kolmesta näkökulmasta: Miten Helsinki rikkaana kaupunkina ja Suomen suurimpana työnantajana kantaa vastuuta työttömyyden torjumisesta? Tuoko tämä esitys korjauksen peruspalvelujen alibudjetointiin, turvaako se lähipalvelut? Ja kolmanneksi, onko esityksessä ryhdytty ilmastonmuutoksen vaatimiin kiireellisiin toimiin päästöjen vähentämiseksi?

Valitettavasti kaupunginhallituksen enemmistön linja on kaikissa näissä kolmessa kysymyksessä väärä. Kuten täällä valtuutettu Bergholm jo edellä viittasi, budjettiesityksessä toistetaan 90-luvun laman virheitä karsimalla työpaikkoja ja palveluja juuri, kun niiden tarve kasvaa. Määrärahojen leikkaamista on yritetty peitellä vertaamalla ensi vuoden budjetin lukuja muuhun kuin todelliseen menokehitykseen. Esim. sosiaali- ja terveyspalveluihin tämä budjetti esittää noin 56 miljoonaa euroa vähemmän kuin tänä vuonna noihin palveluihin uusimpien tietojen mukaan käytetään. Tämä kymmenien miljoonien leikkaus

aiotaan siis tehdä samaan aikaan kun työttömyys, väestön kasvu, ikääntyminen ja maahanmuuttajataustaisen väestön kasvu lisäävät palvelujen tarvetta monin tavoin. Myös sivistys- ja henkilöstötoimen määrärahat vähenevät.

Palvelujen karsimista perustellaan vetoamalla verotulojen vähenemiseen. Tätä ovat täällä valittaneet samojen puolueiden edustajat, jotka eduskunnassa ovat vastuussa siitä, että rikkaat maksavat entistä vähemmän veroja ja että pääomatuloista ei makseta senttiäkään kunnallisveroa. Helsingin kaupungilla on kuitenkin edellisten vuosien ylijäämiä noin 830 miljoonaa euroa pankkitileillä ja muissa kassavaroissa. Pienellä murto-osalla tästä 830 miljoonasta voitaisiin välttää kaikki nyt esitetyt leikkaukset monien vuosien ajan. Helsingin Energia tekee tänäkin vuonna ennusteen mukaan voittoa yli 250 miljoonaa euroa, eikä lisävelan ottaminenkaan ole ongelma, kun kaupungilla on lainasaatavia enemmän kuin velkaa. Tässä otetaankin velkaa investointeihin. Mutta tärkeysjärjestys on kyllä osittain väärä, jos kaupungilla on varaa käyttää toistasataa miljoonaa Kruunuvuorenselän kiistanalaisen siltahankkeen toteuttamiseen mutta peruspalveluista leikataan.

Arvoisa puheenjohtaja.

Arviot kansantalouden yleisestä kehityksestä ovat epävarmoja ja ristiriitaisia, mutta varmaa on kuitenkin se, että taantumaa vain pahentaa, jos kaikki leikkaavat. Kun suuryhtiöt lopettavat työpaikkoja, on valtion ja kuntien syytä käynnistää työtä ja tuloja tuovaa uutta toimintaa. Suomessa julkisen vallan panostukset aktiiviseen työllistämiseen ovat kuitenkin suhteessa asukaslukuun OECD-maiden kaikkein vähäisimpiä. Helsingillä on mahdollisuus toimia toisin ja luoda työpaikkoja. Tämä vähentäisi laman laskuja, niin lyhyellä kuin pidemmällä aikavälillä. Kaupunki voisi esim. perustaa rakentamisen ja peruskorjaamisen yksikön sekä biokaasulaitoksen. Päivähoidossa ja monissa muissa palveluissa on välitöntä tarvetta lisätyöntekijöistä.

Kaupunginhallituksen enemmistön linja on kuitenkin työpaikkojen vähentäminen. Työllisyyden hoitamiseen esitetään jopa hivenen vähemmän rahaa kuin viime vuoden budjetissa, vaikka työttömyys on rajusti kasvussa. Virastojen ja laitosten määrärahojen leikkaaminen johtaa siihen, että työpaikat vähenevät, kun kaikkien eläkkeelle siirtyvien ja määräaikaisten työntekijöiden tilalle ei palkata uusia. Lisäksi budjetista on jätetty kokonaan pois varautuminen palkankorotusten aiheuttamiin lisämenoihin. Näin on naisvaltaisten matalapalkkaisten alojen työntekijät tarkoitus laittaa maksamaan

herrojen keinottelullaan aiheuttamia laman laskuja.

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuuston strategiaohjelman mukaan palveluja pitäisi kehittää asukaslähtöisesti ja tarpeita vastaavasti. Siinä luvattiin, että ketään ei jätetä heitteille ja eriarvoisuutta vähennetään. Budjettiesitys merkitsee kuitenkin laajaa rakenteellista heitteille jättämistä. Palvelurakenteiden muutosten ja tilojen käytön tehostamisen nimissä on kaupunginhallituksen konsernijaosto jo kokoamassa listoja lopetettavista terveysasemista ja muista lähipalveluista. Eikä asukkailta, joita asia koskee, ole taaskaan kysytty yhtään mitään.

Lähipalvelujen vähentäminen ja palvelujen keskittäminen isoihin yksiköihin, etäämmäs palvelujen tarvitsijoista, vaikeuttaa etenkin vanhusten, lapsiperheiden, työttömien ja muiden pienituloisten asemaa. Yhä useampien helsinkiläisten arjen sujuminen tehdään hankalammaksi. Työn ja perheen yhdistäminen vaikeutuu. Yhteisöllisyyttä luovia ja ylläpitäviä sosiaalisia ja kulttuurisia verkostoja hajotetaan. Lähipalvelujen karsiminen lisää syrjäyttämistä ja alueellista eriarvoistamista. Myönteisiäkin poikkeuksia toki esityksestä löytyy, sellaisena voin mainita Maunulan kirjaston ja työväenopiston rakentamishankkeen, jota koskeva aloitteemme on etenemässä.

Lähipalvelujen turvaamisen sijasta kaupunginhallituksen enemmistö esittää päivähoidossa kysynnän hillitsemistä, kuten termi kuuluu, ja menojen leikkaamista vuodesta 2011 alkaen 10 miljoonalla eurolla, vaikka siis päivähoitoikäisten lasten määrän ennustetaan kasvavan. Pitkäaikaissairaanhoidon paikoista esitetään lopetettavaksi 150, vaikka paikkoja on nytkin liian vähän. Vanhusten määrä kasvaa Helsingissä, mutta niin laitoshoitoa, vanhainkotipaikkoja, palveluasumista kuin omaishoidon tukea kaikkia vähennetään taloussuunnitelmassa seuraavien kolmen vuoden aikana vuodesta 2011 alkaen viimeistään ja osaa jo sitä ennen. Terveyskeskuksen puolella jäädytetään kotihoidon ja pitkäaikaishoidon palvelut kolmeksi vuodeksi. Kouluterveydenhoitoa, terveysasemien lääkäreiden vastaanottoja, terveyskeskuksen henkilöstöä ja HUSin määrärahoja vähennetään taloussuunnitelmakaudella.

Mitä muuta kuin heitteille jättämistä on se, että lastensuojelussa lopetettavista laitospaikoista vain osaa esitetään korvattavaksi perhepäivähoitopaikoilla tilanteessa, jossa lastensuojelun tarve kasvaa? Tai että toimeentulotuen menot mitoitetaan tieten tahtoen kasvavaa tarvetta pienemmiksi?

Arvoisa puheenjohtaja.

Miksi palveluja leikataan Helsingissä, vaikka niiden tarve kasvaa ja kaupungilla on rahaa kassassa tuo lähes 830 miljoonaa euroa? Kyse on poliittisesta valinnasta, sen tavoitteet on esitetty mm. porvarihallituksen ohjelmassa. Julkisia palveluja supistetaan, jotta yksityisille markkinoille tulee lisää mahdollisuuksia. Tällä linjalla tarjotaan lähinnä suurille palvelualan yrityksille mahdollisuus tehdä bisnestä, rikastua ihmisten perustarpeiden kustannuksella. Kuvaava esimerkki on vuosia jatkunut hammashoidon alibudjetoiminen ja nyt sitten jonojen purkamiseen vedoten tehty kyseenalainen päätös ostaa palvelut kaikkein kalleimman tarjouksen tehneeltä Attendo MedOnelta.

Samaan aikaan kun kaupunki karsii omia palveluja, esitetään tässä budjetissa helsinkiläisten verovarojen käyttämistä entistä laajemmin palveluseteleihin ja yksityisen päivähoidon tukeen. Tämäkin tehdään täysin tietoisena siitä, että selvitysten mukaan palveluseteleistä ja yksityisen hoidon tuesta hyötyvät eniten suurituloiset ja vähiten pienituloiset. Toisaalta kilpailuttaminen tapahtuu Helsingissäkin työntekijöiden kustannuksella, kuten viimeksi Palmian siivoojien hävytön kohtelu on osoittanut. Lisäksi tässä budjettiesityksessä suuntaudutaan yhtiöittämään Palmia, osa Helsingin Energian toiminnasta, mahdollisesti myös Helsingin Satama ja HKL.

Arvoisat valtuutetut.

Kohtuuttoman korkeat asumiskustannukset ja asunnottomuuden kääntyminen uudelleen nousuun ovat esimerkkejä siitä, mihin johtaa se, kun perustarpeet alistetaan markkinoille. Budjettiesitys vain pahentaa tätä tilannetta jatkamalla panttivuokrien korotusten tiellä ja nostamalla kiinteistöveroa.

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuusto on asettanut tavoitteeksi ilmastopäästöjen tuntuvan vähentämisen. Budjettiesityksestä puuttuvat kuitenkin merkittävät ilmastoteot, joilla näitä tavoitteita toteutetaan. Investointiosaan ei sisälly hankkeita, joilla Helsingin Energia siirtyisi kivihiilen ja öljyn polttamisesta uusiutuvaan energiaan. Ilmastotekoja tarvittaisiin myös joukkoliikenteen edistämisessä. Lupaukset joukkoliikenteen lippujen hintojen puolittamisesta ovat kuitenkin vaihtuneet YTV:n ehdotuksiin hintojen korottamisesta Itä- ja Pohjois-Helsingissä. Tariffitukea on todella syytä nostaa ja enemmänkin, mutta korotus on myös syytä sitoa

ainakin Helsingin sisäisen liikenteen lippujen hintojen alentamiseen. On hyvä, että Jokeri 2:een on varattu rahaa, mutta myös Raide-Jokeria pitää kiirehtiä.

Arvoisa puheenjohtaja.

Täällä valtuustossa on periaatteessa enemmistö ryhmillä, jotka ovat ilmoittaneet haluavansa toisenlaista budjettilinjaa. Sosialidemokraattien kieltäytyminen hyväksymästä palvelujen alibudjetoimista olisi voinut avata tien uudenlaisen enemmistön muodostamiselle. Miksi Vihreät valitsivat mieluummin Kokoomuksen? Puheet sosiaalisesti oikeudenmukaisesta budjetista eivät todellakaan lämmitä, kun palvelujen määrärahoja leikataan kymmenillä miljoonilla. Vielä vaikeampi on ymmärtää sitä, että Vasemmistoliitto hylkäsi vasemmistoyhteistyön ja muutoksen näköalat hyväksymällä Kokoomuksen ajama budjettilinja: palvelujen alibudjetoiminen, lähipalvelujen karsiminen, työntekijöiden palkkojen polkeminen, työpaikkojen vähentäminen, tonttivuokrien korotukset ja monet muut ratkaisut, joita Vasemmistoliitto on sanonut vastustavansa.

Itse pidän Sosialidemokraattien tekemiä vastaesityksiä perusteltuna, lukuun ottamatta kunnallisveron korottamista. Lopuksi, puheenjohtaja, valtuuston työjärjestyksen mukaisesti, koska ryhmämme ei ole ollut edustettuna kaupunginhallituksessa, joudun lukemaan vastaesityksemme.

Vastaesitys 1:

Pääluvun 1 Kaupunginjohtajan toimiala, kohdaksi 1 14 03 menovaraus kaupunginhallituksen käytettäväksi lisätään 25 miljoonaa, menot yhteensä 25 miljoonaa. Lisätään raamiin 2010–2012 käytettäväksi henkilöstön palkkojen korottamiseen.

Vastaesitys 2:

Pääluvun 1 kohta Kunnalliset liikelaitokset Helsingin Energia, sivu 109, toiminta-ajatus, poistetaan 3. kappale Helsingin Energian yhtiömuodosta.

Vastaesitys 3:

Pääluvun 1 kohta Kunnalliset liikelaitokset, Helsingin Energia, sivu 115, 2. kappaleen loppuun lisätään ”Helsingin Energian voittovaroista vuodelta 2009 tehtävästä siirrosta kirjataan tässä vaiheessa 100

miljoonaa euroa.”

Vastaesitys 4:

Pääluvun 2 Rakennus- ja ympäristötoimi kohta 2 42 Helsingin seudun liikennekuntayhtymä, menoihin lisätään 10 miljoonaa, menot yhteensä 153 miljoonaa. Lisätään raamiin 2010–2012 käytettäväksi lippujen hintojen alentamiseen Helsingin sisäisessä liikenteessä ja vuorojen lisäämiseen.

Vastaesitys 5:

Pääluvun 2 Rakennus- ja ympäristötoimi kohtaan Helsingin kaupungin Palmia-liikelaitos, sivu 171, poistetaan 6. kappale Palmian yhtiöittämisestä.

Vastaesitys 6:

Pääluvun 3 Sosiaali- ja terveystoimi kohtaan 3 11 01 Sosiaalivirasto, sivulle 186 menoihin lisätään 20 miljoonaa, menot yhteensä 989 180 000, sosiaaliviraston raamiin käytettäväksi vanhusten palveluihin +5 miljoonaa, päivähoitoon (kaupungin päiväkodit ja perhepäivähoito) +7 miljoonaa, lasten ja nuorten hyvinvointiin +4 miljoonaa, vammaisten palveluihin +2 miljoonaa ja muuhun sosiaalihuoltoon +2 miljoonaa.

Vastaesitys 7:

Pääluvun 3 Sosiaali- ja terveystoimi kohta 3 11 02 Toimeentulotuki, menoihin lisätään 20 miljoonaa, menot yhteensä 145 miljoonaa, käytettäväksi toimeentulotuen perusosaan ehkäisevään ja harkinnanvaraiseen tukeen.

Vastaesitys 8:

Pääluvun 3 Sosiaali- ja terveystoimi menoihin lisätään 16 miljoonaa, menot yhteensä 1 075 579 000 terveyskeskuksen raamiin 2010–2012 käytettäväksi terveyskeskuslääkäreiden vastuuväestöjen pienentämiseen, tiimityöhön, koulu- ja oppilasterveydenhuoltoon +4 miljoonaa, hammashoitoon +2 miljoonaa, kotihoitoon +8 miljoonaa, erikoissairaanhoitoon (mm. psykiatrian resursseihin) +2 miljoonaa. Poistetaan sivulta 203 toiseksi viimeinen kappale terveysasemayksikön kilpailutuksesta. Poistetaan sivulta 208 hoitoketjut ja 209 pitkäaikaissairaala kohdat 150 sairaansijan vähentämisestä ja

henkilöstön vähentämisestä.

Vastaesitys 9:

Pääluvun 3 Sosiaali- ja terveystoimi kohta 3 21 02 HUS-kuntayhtymä menoihin lisätään 3 miljoonaa, menot yhteensä 429 123 000.

Vastaesitys 10:

Pääluvun 4 Sivistys- ja henkilöstötoimi kohta 4 02 Opetusvirasto menoihin lisätään 5 miljoonaa, menot yhteensä 569 062 000, opetusviraston raamiin 2010–2012 käytettäväksi lähikouluverkon säilyttämiseen ja opetuksen resurssien parantamiseen +2,5 miljoonaa, oppilashuoltoon ja erityisopetukseen +2 miljoonaa, maahanmuuttajien kieltenopetukseen +0,5 miljoonaa.

Vastaesitys 11:

Pääluvun 4 Sivistys- ja henkilöstötoimi kohdan 4 15 Kaupunginkirjasto menoihin lisätään 2 miljoonaa, menot yhteensä 37 459 000. Kaupunginkirjaston raamiin 2010–2012 käytettäväksi lähikirjastoverkon palvelujen turvaamiseen.

Vastaesitys 12:

Pääluvun 4 Sivistys- ja henkilöstötoimi kohdan 4 52 03 Työllisyyden hoitaminen menoihin lisätään 10 miljoonaa, menot yhteensä 38 797 000.

Vastaesitys 13:

Pääluvun 4 Sivistys- ja henkilöstötoimi kohdan 4 31 Nuorisotoimi menoihin lisätään 500 000, menot yhteensä 28 426 000 nuorisotoimen raamiin käytettäväksi nuorisotilaverkon kehittämiseen, nuorten autonomisiin tiloihin ja nuorisovaltuuston perustamiseen.

Vastaesitys 14:

Pääluvun 5 Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi kohdan 5 21 01 Kiinteistövirasto tuloista vähennetään 5 miljoonaa, tulot yhteensä 181 660 000 kiinteistöviraston raamiin 2010–2012 vähennetään 5 miljoonaa vuonna 2010 ja 10 miljoonaa 2011–2012 asuntojen tonttivuokrien kohtuullistamiseksi sekä toimiin kaupungin asuntojen vuokrien nousun hillitsemiseksi.

Lopuksi kolme pontta.

1:

Valtuusto edellyttää, että seuraavan talousarvion sitovien tavoitteiden joukkoon otetaan kasvihuonepäästöjen vähentäminen vuosittain 5 %:lla.

2:

Valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus pyrkii yhteistyössä muiden pääkaupunkiseudun kuntien ja valtiovallan kanssa kiirehtimään Raide-Jokerin toteuttamista.

3:

Valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus kuulee palveluverkkoa koskevien ratkaisujen valmistelussa laajasti asukkaita ja henkilöstöä.

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiitän kärsivällisyydestä. Ehkä kaupunginhallituksen ryhmille vinkkinä tulevaisuutta varten ottamalla kaikki valtuustoryhmät mukaan budjettineuvotteluihin, myös meidän ryhmämme ehkä selviäisi näistä vastaesityksistä tulevaisuudessa vähemmällä, ainakin yhtä vähällä kuin Jorma Bergholm edellä.

Valtuutettu Koskinen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kannatan aluksi valtuutettu Laura Rädyn tekemää toivomuspontta.

Helsingin talousarvio vuodelle 2010 poikkeaa monen suomalaisen kunnan talousarviosta siinä, että se ei sisällä kunnallisveron korotusta. Se on hyvä asia niin kuntalaisen kuin elinkeinoelämänkin kannalta. Pienistä veronkorotuksista ei tässä taloudellisessa tilanteessa olisi paljon apua. Maksaahan kaupunki jo ensi vuonna verotulontasausta noin 300 miljoonaa euroa, mielestäni tätä ei pitäisi ainakaan korottaa.

Noin 200 miljoonan euron verotulojen alennus on korjattava pitkäjänteisemmin toimenpitein. Näiksi Helsingin kaupunki on valinnut henkilöstömäärän vähentämisen suunnittelukauden aikana

eläköitymisen kautta, palveluverkoston supistamisen, vanhustenhoidon uudelleen organisoinnin ja sähköisten palveluiden käyttöönoton. Kaikki toimenpiteitä, jotka olisi voinut ottaa käyttöön jo aikaisemmin. Näillä toimenpiteillä kaupungin on tarkoitus alentaa toimintamenojaan 1–2 %:n verran vuosittain. Tätä taustaa vasten tämän vuoden toimintamenojen paisuttaminen yli 7 %:lla oli melko vastuutonta, minkä vuosi sitten totesinkin.

Kunnallisveron tuotoksi on arvioitu 1 930 miljoonaa, viime vuonna 2 060, alennusta 130 miljoonaa. Kunnallisveron tuotto on nyt sitten 110 miljoonaa kunnallisveroprosentin. Yhteisöverotuotoksi ensi vuodelle on arvioitu 220 miljoonaa, tälle vuodelle 310 miljoonaa, eli vähennystä 90 miljoonaa. Ja kiinteistöveron tuotoksi on nostettu 170 miljoonaa. Kiinteistöveron osalta on korotettu yleistä kiinteistöveroprosenttia 0,7:stä 0,8:aan, eli kiinteistövero nousee näiltä osin 14 %. Valtiovallan nostama asunnon kiinteistöveroprosentti 0,22:sta 0,32:een tarkoittaa, että niiltä osin kiinteistövero nousee yli 45 %. Näin ollen kiinteistön vero nousee ensi vuonna vähintään 14 % ja enintään 45 % ilman kiinteistön verotusarvojen korottamista, joka on otettava huomioon. Toimenpide on selvästi asumiskustannuksia korottava.

Valtion osuuksien on ennakoitu nousevan ensi vuonna 252 miljoonaan euroon. Valtuustoryhmien budjettineuvottelussa tekemä lisäys talousarvioon, reilu prosentti eli noin 46 miljoonaa euroa, oli siedettävä ja oikean suuntainen. Lisäyksen vähäisyys osoittaa mielestäni vastuullisten valtuustoryhmien luottamista kaupunginjohtaja Pajuseen ja valmistelukoneistoon laajemminkin. Kaupungin on tarkoitus myös voimakkaalla investoinnilla ylläpitää työllisyyttä sekä rakentaa perustaa asuntorakentamisen nousulle ja joukkoliikenteen kehittymiselle. Runsaasti rahaa käytetään myös mm. koulujen ja päiväkotien kunnostamiseen.

Kaupunki joutuu nostamaan nykyisen noin 700 miljoonan euron velkataakan lähes kolminkertaiseksi vuosina 2010–2012. Ottaen huomioon Helsingin Energian epävarman tulevaisuuden tähän liittyy omat riskinsä. Mikäli Helsingin Energia joudutaan yhtiöittämään, valtio nappaa sen tuloksesta noin 50–70 miljoonaa euroa.

Vuoden alussa tein kaksi talousarvioaloitetta. Toinen aloite koski kahden jalkapallohallin rakentamista Koillis-Helsinkiin. Aloite sai sen verran vastakaikua, että taloussuunnitelmaan on vuosille 2011–2013 varattu määräraha seurojen kanssa yhteishankkeena toteutettavaa juniorijalkapallohallia varten. Tämä on mielestäni hieno asia, kun olen hankkeen eteen ponnistellut toistakymmentä vuotta. Toinen aloite koski

omaishoitajien tulojen lisäämistä vähintään 5 %:lla. Kaupunginhallitus toteaa, että vuoden 2010 talousarviossa on varauduttu 8,4 %:n asiakasmäärän kasvuun, joka on tavallaan enemmän kuin uskalsin ehdottaakaan. Huomionarvoista on, että vastuulliset valtuustoryhmät lisäsivät talousarviossa rahaa omaishoidon tukeen. Tuntuu kuin valtuutetut alkaisivat ymmärtää, että tukemalla omaishoitajia kaupunki itse asiassa säästää merkittävästi.

Kunnallisten maksujen osuus asumisen hoitokuluista on 60 % eli noin 2 euroa/neliö/kuukausi. Ensi vuonnahan nousevat vesimaksut noin 15 % ja kiinteistövero, niin kuin totesin, vähintään 15 %. Lopuksi esittäisin kolme toivomuspontta. Ensimmäinen koskee asumiskustannuksia:

> Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki joutuessaan korottamaan kunnallisia asumiseen liittyviä maksuja määrittelee niiden vaikutuksen asumiskuluihin ja pyrkii minimoimaan korotusten suuruuden.

Kaupungin järjestämissä tarjouskilpailuissa tuntuu jatkuvasti olevan ongelmia. Teen toisen toivomusponnen:

> Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kilpailuttamiseen ja tarjouspyyntöjen laadintaan liittyvää koulutusta lisätään kyseessä olevia tehtäviä hoitaville henkilöille ja tarpeen mukaan myös lautakunnan jäsenille.

Liityntäpysäköintipaikat tuntuvat olevan jatkuvasti täynnä ainakin useimmilla pohjoisen radan varrella olevilla asemilla, ja ruuhkien pienentämiseksi teen seuraavan toivomusponnen:

> Kaupunginvaltuusto edellyttää, että liikenteen sujuvoittamiseksi liityntäpysäköintipaikkoja lisätään varsinkin kaupunkiratojen asemien läheisyydessä.

Valtuutettu Puoskari

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kommentoin ensiksi muutamia Kokoomuksen ryhmäpuheessaan esille tuomia asioita. Laura Räty toi esille tämän keskusta-alueen liikennejärjestelmien selvittämisen. Haluan tarkentaa, että meidän näkökulmastamme tämä ei tarkoita keskustatunnelin kaivamista naftaliinista suinkaan, vaan kanta sen suhteen on jatkossakin

kielteinen. Asukaspysäköintitunnuksen hinnan nostamisen osalta haluaisin todeta, että se nimenomaan vapauttaa nyt hukkakäytössä olevia asukaspysäköintipaikkoja. En niinkään näe, että niitä paikkoja tarvitaan lisää, meillä pitää olla muita liikennepoliittisia keinoja yksityisautoilun vähentämiseen ja siksi en aio kannattaa Kokoomuksen ryhmäpuheessaan tekemää pontta. Kokoomus on kuitenkin valtion tasolla merkittävästi edistänyt kiinteistöveron alarajojen nostamista, ja se on ollut yksi keskeinen keino valtioneuvostolla tukea kuntataloutta. Siksi minua onkin ihmetyttänyt nämä jupinat, mitä kiinteistöveron nostoon on liittynyt.

Sitten kommentoisin Sosialidemokraattien ryhmäpuhetta. Toisin kuin valtuutettu Bergholm puheessaan toi esiin, kysehän ei ole Kokoomuksen ja Vihreiden budjettiesityksestä vaan Vihreiden, Kokoomuksen, Vasemmistoliiton, Rkp:n, Keskustan ja Perussuomalaisten ja myös Kristillisdemokraattien yhteisestä budjetista. Ehkä vuosikausia valtaan takertuneille Sosialidemokraateille on vaikea myöntää, että he ovat jääneet esityksensä kanssa yksin ja muut ryhmät ovat mukana budjettisovussa. Ehkä halutaan myös vähätellä Vasemmistoliiton valtuustoryhmän roolia nyt ainoana vastuullisena vasemmistolaisena puolueena, kun heidät jätettiin monta kertaa mainitsematta.

On ihan mielenkiintoista, toki minulla ei ole suinkaan sellaista kokemusta politiikasta kuin esimerkiksi valtuutettu Bryggarella, mutta kuitenkin jonkin verran, niin nyt on sinänsä uusi ja mielenkiintoinen tilanne, että miten nyt yhteistyökuviot tässä kaupungissa muodostuvat, kun aikaisemmin on paljon tehty asioita kolmen suuren kesken. Nyt sitten tässä varmaan tulee uutta toimintakulttuuria, niin kuin valtuutettu Saarniokin viittasi.

Se on sinänsä ihan totta, että tässä budjetissahan ei tehdä merkittäviä palveluparannuksia, mutta on oltava vastuullinen sen suhteen, että taloustilanne ei sitä nyt salli. Itse olen hieman pettynyt siihen, että Sosialidemokraatit tekevät Helsingissä selvästi valtakunnantason oppositiopolitiikkaa. Tässä puheessa oli hirveän vähän konkretiaa. Minunkin mielestäni on hirveän helppo vaatia solidaarisuutta ja tasa-arvoa ja kannatan näitä arvoja molempia suunnattomasti, mutta konkreettisia esityksiä siitä, miksi tämä olisi niin erityisen epäsolidaarinen tai epätasa-arvoinen, ei ole kuitenkaan kuultu. Fakta on se, että kaikkein heikoimpien ihmisryhmien palveluihin on lisätty määrärahoja tarvetta vastaavaksi tässä ryhmien budjettisovussa – toimeentulotukeen, lastensuojeluun, päivähoitoon. Niitä palveluita, joita itse asiassa parannetaan tällä budjetilla, ovat päihdepalvelut ja

mielenterveyspalvelut. Se on mielestäni merkittävä askel tässä taloudellisessa tilanteessa.

Fakta on se, että ensi vuoden taloustilanne on vielä täysin sumussa ja meidän on pakko perustaa budjettimme joihinkin ennusteisiin. En ole nähnyt, että Sosialidemokraatit olisivat esittäneet mitään sen vakuuttavampia ennusteita tai pohjaa omille luvuilleen, me olemme perustaneet tämän budjetin tämän vuoden toteumiin. Tänä vuonna talous on ollut jo tiukilla, kyllä uskon niihin ennusteisiin, joiden mukaan talous nousee viimeistään ensi vuoden kolmannessa tai neljännessä kvartaalissa. En usko siihen, että tilanne olisi ensi vuonna järkyttävän paljon pahempi kuin tänä vuonna.

Jos ylityksiä kuitenkin tulee, niin valtuutettu Bryggarekin on huudellut täällä monta kertaa, että ”mistä rahat?” Siinä tapauksessa tuodaan sitten kaupunginvaltuustolle ylitysesitys. Kuten valtuutettu Saarnio toi esille, palkankorotukset käsitellään erikseen kaupunginhallituksessa. Se on mielestäni fiksua, koska meillä ei ole tietoa siitä tasosta. Kun sopu on syntynyt, niin tarvittaessa valtuustolle tuodaan ylitysesitys, joka rahoitetaan lainalla, niin yksinkertaista se on. Vihreiden linja on se, että peruspalveluista, kuten sosiaali-, terveys- ja opetuspalveluista ei leikata, mutta olemme kuitenkin sitä mieltä, että meillä on muilla hallinnonaloilla mahdollisuus ja syytäkin parantaa tuottavuutta.

Viimeisenä kohtana, arvoisa puheenjohtaja, ryhmäpuheessa tuotiin hyvin esille niitä asioita, mitkä ovat tämän budjetin vahvuuksia. Yksi asia on jo vähän jäänyt unholaan, koska se päätettiin jo raamin yhteydessä. Silloinhan Vihreiden esityksestä päätettiin, että tämä 1,3 %:n säästötavoite ei koske opetustoimen tuntikehystä eikä joukkoliikennettä, eli näiden palveluiden taso on turvattu jo raamin yhteydessä ja tämä budjetti myös vahvistaa sen, että joukkoliikenne ja koulut säilyvät hyvässä kondiksessa.

Kiitos.

Valtuutettu Asko-Seljavaara

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Ensiksi haluan kannattaa valtuutettu Kauko Koskisen kolmea toivomuspontta.

Ensi vuoden budjetti on siis liikelaitokset ei mukaan lukien 145

miljoonaa negatiivinen ja, jos liikelaitokset otetaan mukaan, 150 miljoonaa positiivinen mutta kattaa poistoista vain 48 % ja investoinneista vajaa 19 %. Helsinki varautuu ottamaan lisää lainaa. Yhteisöverotuotto laskee valtion toimenpiteistä huolimatta 220 miljoonaa. Valtionosuusjärjestelmä tulisi kokonaisuudessaan uudistaa tässä maassa, ja meidän rahoitusjohtajamme Tapsa Korhonenhan on ollutkin tässä työryhmässä mukana, mutta edelleenkin ensi vuonna jatkuu kyllä tämä sama valtionosuuslaskentatapa, mikä nyt on ollut monia vuosia voimassa. Se todella on erittäin epäoikeudenmukainen meille suurille kaupungeille. Se nimittäin verotulon tasauksen muodossa nyhtäisee pois melkein kaikki ne valtionosuudet, jotka laskennallisesti meille kuuluisivat, ja sitten se kylvää rahat Itä- ja Pohjois-Suomen köyhiin kuntiin.

Esim. Helsingin valtionosuus oli tänä vuonna 277 euroa asukasta kohden, jatkuu samanlaisena ensi vuonna, kun keskimäärin tässä maassa se on kymmenkertainen, siis noin 2 000 euroa. Ja sitten näissä pienissä köyhissä kunnissa se saattaa olla 3 000–4 000 euroa / asukas. Tämä siis merkitsee sitä, että nämä köyhät kunnat elävät valtion elätteinä, siellä ei omilla tuloilla millään tavalla pärjätä. Sen takiahan tämän Paras-hankkeen toteutuminen on erittäin tärkeää tässä maassa.

Helsingin terveyskeskustoiminta on pysynyt hyvin budjetissa tänä vuonna ja niinpä aikaisempinakin vuosina. Sosiaalivirasto taas ylittää budjettinsa samoin kuin HUS. Terke joutuu säästämään ensi vuonna 7,5 miljoonaa, joka on erittäin pieni summa. HUSille taas tämä 425 miljoonaa aiheuttaa erittäin suuren haasteen. Suhtaudun skeptisesti pitkäaikaishoitosairaaloiden siirtoon sosiaaliviraston vastuulle, koska sosiaalivirastossa ei ole lääkäreitä, siellä ei ole fysioterapeutteja eikä toimintaterapeuttia. Miten motivoidaan terveyskeskus kehittämään vanhustenhoitoa ja toimintaa, jos he tekevät sitä työtä toisen viraston johtajille?

Monissa aikaisemmissa talousarvioaloitteissani olen vedonnut siihen, että koko vanhustenhoito tulee saattaa yhden toimijan alaisuuteen tässä kaupungissa. Edellytyksenä on se, että sosiaalivirasto ja terveysvirasto yhdistetään ja päivähoito siirretään opetustoimeen, kuten niin monesti on sanottu. Olen käsittänyt, että Suursuon sairaalasta piti tehdä kuntoutusyksikkö. Nyt, jos siitä taas tehdään huonokuntoisten potilaiden pitkäaikaishoitola, jää kuntoutus kokonaan toteuttamatta. Sosiaalivirastolla ei ole mahdollisuutta hoitaa kuntoutusta, koska kuntoutuksen ammattilaiset ovat akuuttisairaalassa.

Elinikämme kasvaa koko ajan, mutta se ei suinkaan vähennä sitä tarvetta, että vanhetessamme, jos emme jää ratikan alle tai kuole syöpään, me tarvitsemme useita kuukausia, jopa vuosia varsin intensiivistä lääketieteellistä hoitoa. Sen takia näitä pitkäaikaispaikkoja kyllä valitettavasti tarvitaan tai sitten tehostettua palveluasumista tai vanhainkotia, joka on varustettu yhtä hyvin kuin pitkäaikaishoito. Vastustan siis tätä pikaisesti kyhättyä suunnitelmaa, joka myytiin vähän kuin salaa konsernijaokselle. Tämä suunnitelma, jos se toteutuu, on mielestäni huonoa henkilöstöpolitiikkaa, ja se tulee aiheuttamaan kaupungille lisääntyviä kustannuksia. Olen siis todella skeptinen sen suhteen ja toivoisin, että siihen saataisiin jotain muutosta.

Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro)

Asko-Seljavaaran puheenvuoro mielestäni hyvin osoitti sen, minkä takia on tärkeää siirtää pitkäaikaissairaalapaikat sosiaalivirastoon, niin tekninen ja lääketieteellispainotteinen ajattelutapa hänellä oli. Sitä erityisesti ihmettelen, että hänen mielestään terveysvirasto joutuu nyt tekemään töitä toisen viraston johtajille. Kyllä terveydenhuollon tehtävä on nimenomaan tehdä töitä kuntalaisille ja huolehtia heidän terveydestään.

Valtuutettu Ingervo (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Käsitykseni mukaan, tai ainakin eilisen kokouksen jälkeen olen siinä uskossa, että Suursuolle se akuuttisairaala ja kuntoutussairaala olisi tulossa ja jäämässä nykyisten työntekijöiden hoiviin, alle 65-vuotiaille, että minusta sitä huolta ei pitäisi tässä kohdassa olla. Tosin valmistelua vielä jatketaan, ja eilisessä lausunnossa henkilöstön, asiakkaiden, potilaiden ja myöskin vanhusneuvoston kanssa yhteistyössä sitä olisi syytä tehdä, niin toivon mukaan näin sitten käy.

Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Minun mielestäni valtuutettu Asko-Seljavaara nosti esille hyvin tärkeän kysymyksen, jota valtuuston kannattaa miettiä myös päätösten valmistelun kannalta. Ne ongelmat, joihin hän viittasi ja joita muitakin

ongelmia tähän hankkeeseen liittyy, ovat aika paljon syntyneet sitä kautta, että asiaa ei ole valmisteltu normaalilla tavalla. Ne virastot ja lautakunnat, joille tällainen asia kuuluisi, saivat valmiiksi ylhäällä pienessä piirissä konsernijaostossa sovitun ratkaisun siunattavakseen ilman todellista vaikutusmahdollisuutta.

Uskon, että tässä ei ehkä kehdata aivan välittömästi tehdä niitä säästötoimia heti, kun muutos toteutuu, mutta on selvää, että jos nämä palvelut siirtyvät terveyskeskuksen alaisuudesta sosiaalivirastoon, niin lainsäädännölliset normit henkilöstön ammattirakenteesta ja mitoituksesta ovat täysin erit. Ja niissä esityksissä, joita lautakunta käsitteli, puhuttiin vain siitä, että siirron yhteydessä ei näitä mitoituksia muuteta. Ei mitään takeita siitä, mitä tapahtuu vuoden kuluttua.

Valtuutettu Lipponen

Arvoisa puheenjohtaja.

Kun kuuntelee tätä salikeskustelua niin tuntuu, että nämä näkemyserot oikeiston ja Sosialidemokraattien välillä ovat itse asiassa näkemyseroja tästä tulevasta talouskehityksestä. Tänään ministeri Katainen vielä tiedotti lehdessä, että talous kasvaa 2 % ja niin varmaan kasvaa, ja on syytäkin olla hänen viran puolesta erittäin optimistinen. Valtion tasolla tätä lamaa on hoidettu alentamalla veroja ja ottamalla lisää velkaa. Kuntien huoliin ei ole kauheasti paneuduttu, ja kunnat sitten tasapainottavat talouttaan, kuten tekevät, monessa paikassa on lähdetty veronkorotuksen tielle, niin kuin mekin täällä Helsingissä ehdotimme.

Tilanne on nyt se, että verotulot hupenevat ja veropohja kapenee Suomessa, menot kasvavat, koska työttömyys lähtee pian kasvuun. Tilannetta vielä erityisesti heikentää se, että kunnat ovat vastuussa niistä hoiva- ja terveydenhuoltopalveluista ja myös työttömien määrän kasvaessa heidän tarvitsemistaan palveluista, eli menoja tulee olemaan rutkasti tulevaisuudessa. Nimittäin työttömyyden ennustetaan nousevan 11 %:iin Suomessa, ja se on jopa 300 000 työtöntä sitten. Nämä leipäjonot, jotka nyt jo ovat täällä Helsingissä, tulevat vain entistä enemmän pidentymään.

Tämä budjetti on meidän Sosialidemokraattien mielestä riittämätön vastaamaan tuleviin ja kasvaviin erittäin vaikeisiin haasteisiin. Minä uskon, että aika tulee näyttämään, että Sosialidemokraatit olivat tässä oikeassa. Me olemme olleet oikeassa myös eduskunnassa, kun me

olemme jo pitkään puhuneet, että tämä on vakava taloustaantuma, tästä tulee lama, mutta sitä ei ole vaan oikeistossa haluttu hyväksyä. Nyt on tietenkin jo realiteetit nousseet sielläkin pintaan. Näyttää siltä, että täällä Helsingissäkin lähdetään sille tielle, että kun näitä säästöjä ryhdytään lopulta kaivamaan, niin juuri nämä heikoimmassa asemassa olevat ihmiset ovat palveluiden supistumisen ja tarjonnan heikkenemisen maksumiehiä.

Täällä on puhuttu siitä, että tarvitaan julkisen sektorin tehostamista ja rakennemuutoksia. Näin on, mutta esimerkiksi palvelusetelihanke ei ole mikään hyvä ratkaisu, se ei korjaa sitä ongelmaa. Tulevaisuusvaliokunnassa on erityisesti ihan asiantuntijoiden kautta perehdytty tähän problematiikkaan, ja tulos, mitä nämä professorit ovat sanoneet, on se, että palvelusetelit tulevat lisäämään eriarvoisuutta kansalaisten parissa. Se nyt vaan on fakta. Ja nyt me Helsingissä lähdemme tälle tielle, ja voi siitä nyt tietenkin jonkinlaista helpotusta hetkeksi saada, mutta se ei korjaa sitä perusongelmaa. Kyllä resurssit täytyy kohdistaa julkisen terveydenhuollon parantamiseen ja sitä kautta näitten tasa-arvoisten terveyspalvelujen takaamiseen kaikille kansalaisille.

Täällä kaupunginjohtaja totesi, että kuntien velkaa ryhdytään maksamaan 2013, ja hallitus on todennut, että veronkorotukset tulevat 2011. Eli kyllä nämä näkymät niin Suomessa kuin Helsingissä tulevat olemaan erittäin synkät. Ja täällä tarvitaan, niin kuin monessa puheenvuorossa on kuultu, yhteistyötä ja ymmärrystä, millä tavalla päästään tästä ahdingosta ulos. Nimittäin valtioneuvoston asiantuntija sanoi, että on hyvin mahdollista, että tämä ei ole mikään V:n muotoinen taantuma ja siitä nousu, vaan kun elvytys on käytetty loppuun, niin tässä tulee toinen V eli on tulossa W, ja se tarkoittaa pitkän ajan hidasta kasvua. Nämä ongelmat tulevat entisestään pahenemaan. Sosialidemokraatit ovat varmasti valmiita tekemään sellaista politiikkaa täällä Helsingissä, että täällä ollaan solidaarisia. Niillä, joilla on mahdollisuus auttaa ja osallistua, he osallistuvat ja pidetään kaikista kansalaisista huolta.

Valtuutettu Krohn (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Lipponen sanoi puheensa aluksi, että meillä on erimielisyyttä siitä, että minkälainen taantuma meillä on. Valitettavasti pelkään, että meillä on aika lailla isompia erimielisyyksiä tästä

taloustilanteesta ja peruspalveluiden tuottamisesta. On aivan selvää, että huoltosuhde Suomessa tulee heikkenemään. Taantuma toi talousongelmat nyt meidän pöydällemme, mutta Suomessa väki vanhenee ja meidän on jatkossa vaikeampi löytää ihmisiä tekemään, tuottamaan erilaisia palveluita ja toisaalta palkkatuloista veroja maksavia on vähemmän, eli siinä mielessä kunnat joutuvat verotulojen vuoksi ahtaammalle.

Edellisessä valtuustossa kävimme keskustelua laboratoriotoimipisteiden sulkemisesta terveysasemilla. Todella sanon, että minusta oli huolestuttavaa se, että demarit näkevät helposti tämän nykyisen rakenteen ainoana oikeana. Meillä on tilanne, että meillä on 29 terveysasemaa ja puolessa niissä on laboratoriopiste, niin nämä laboratoriopisteet on kaikki säilytettävä. Samalla logiikalla meidän pitäisi siis perustaa 15 laboratoriopistettä lisää. Tämä tavallaan kertoo siitä dilemmasta, mikä meillä ylipäätään on peruspalveluissa, että me puhumme täällä palveluiden kustannuksista aivan kuin olisi kiveen kirjoitettu, miten ne palvelut tuotetaan ja aivan kuin siitä rakenteesta seuraisi se, että asukkaat saavat parasta mahdollista palvelua.

Minä väitän, että tällä kaudella ja tulevalla kaudella me joudumme hyvin paljon keskustelemaan kaupungin omasta rakenteesta palvelujen tuottamisessa. En tarkoita nyt ulkoistamista vaan ihan palveluverkkoa ja muita, jotka syövät kuluja, joita me peruspalveluihin käytämme. Eli tietyllä tavalla me emme saa rahalla sitä parasta palvelua, vaan se menee tietysti rakenteen ylläpitämiseen. Ja palveluita ei tässä budjetissa olla supistamassa.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnassa teimme koko viime kevään tätä palvelusetelin lainsäädäntöä, ja olen ihan vakuuttunut siitä, että se ei suinkaan eriarvoista ihmisiä vaan se on hyvä tapa purkaa jonoja ostopalveluiden sijaan. Ostopalvelut on nimittäin erittäin hankala hankkia, koska ne täytyy kilpailuttaa ja niistä tulee aina valituksia markkinaoikeuteen, kun taas palvelusetelistä laitetaan lista palvelun tuottajista ja potilas saa itse valita sieltä sopivan palvelun itselleen. Päinvastoin se purkaa jonoja, ja tällä tavalla se vapauttaa paikkoja niille potilaille, jotka haluavat julkisen terveydenhuollon palveluja, mutta se soveltuu ainoastaan täysin tuotteistettuihin hoitoihin.

Valtuutettu Lipponen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Krohn on aivan oikeassa, eli taantumasta nousu ja lamasta nousu on erittäin vaikeaa juuri sen takia, että meillä tulee siihen päälle vielä ikärakenteen voimakas muuttuminen, ja tätä haastetta ei ole missään muualla niin vahvasti kuin juuri Suomessa, jos verrataan Suomen ja Euroopan tilannetta. Näistä laboratoriopisteistä: Mielestäni julkiset palvelut täytyy lähteä suunnittelemaan ihmisen, kansalaisen, helsinkiläisen tarpeista lähtien. Vanhan ihmisen on hyvin vaikea lähteä tuonne Laaksoon jostain Pitäjänmäestä. Sen takia voidaan hetkellisesti myös järjestää jonkinlaisia pisteitä sinne terveyskeskukseen, joissa tehdään rutiinitestejä tiettyyn aikaan, eli on mahdollisuus räätälöidä näitä palveluita sillä tavalla, että me pystymme todellakin palvelemaan ihmisiä heidän oman elämäntilanteensa erilaisissa vaiheissa.

Ja se, että palveluita ei supisteta, ei toki supisteta, mutta jos palvelun tarvitsijoiden määrä kasvaa nyt voimakkaasti, niin kuin äskeisessä puheessa yritin selvittää, niin se tarkoittaa, että olemassa olevat palvelut eivät yksinkertaisesti riitä tai ne varatut määrärahat eivät riitä, ja tämä on ollut Sosialidemokraattien huoli. Ja valtuutettu Asko-Seljavaaralla toteaisin, että tätä palveluseteliä on varmaan tutkittu, mutta ainakin akateeminen tutkimus on päätynyt siihen, että tämä ei todellakaan lisää tasa-arvoa vaan se on yritys tietyllä tavalla ehkä tulehdusta pikkuisen purkaa, mutta todellisuudessa eriarvoisuus kasvaa. Kyllä on julkiseen terveydenhuoltoon panostettava ja ne ongelmat siinä korjattava.

Valtuutettu Pajamäki

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Aloitan kannattamalla valtuustoryhmän puheenjohtajan Jorma Bergholmin perusteltuja esityksiä.

Istuin viikon verran budjettineuvotteluissa vakavissani oman ryhmän muiden neuvottelijoiden kanssa keskustelemassa niistä asioista, mistä Helsingin pitää tänään päättää. Nyt tässä keskustelussa olen kuunnellut viimeksi Mari Puoskarin vaadetta siitä, että Sosialidemokraattien pitää olla vastuullisia ja lukenut Kokoomuksen ryhmän tiedotetta, että valtuustoryhmä penää demareilta vastuullisuutta. Täytyy tavallaan itselleni palauttaa vähän mieliin, että

mistä tässä on oikeasti kysymys ja mitä vastuullisuus tarkoittaa.

Se, mitä tässä kaupungissa tällä hetkellä tapahtuu, on kai sellainen, että se täytyy vääntää rautalangasta. Tämä kaupunki lähestyy voimakasta lamaa. Tämän kaupungin väkiluku kasvaa voimakkaasti. Erityisesti täällä kaupungissa kasvaa vanhusten määrä ja päiväkoti-ikäisten lasten määrä. Tämän kaupungin työttömyys kasvaa räjähdysmäisesti, erityisesti tämän kaupungin nuorisotyöttömyys kasvaa räjähdysmäisesti. Ja mitä nyt nämä ns. vastuulliset valtuustoryhmät esittävät tänään? Ne esittävät, että ei palkata tässä tilanteessa kaupungille uusia työntekijöitä, ei jatketa määräaikaisia työsuhteita, ei voida käyttää tarvittavia henkilöstövuokrauspalveluita, leikataan toimintamenoja, pidetään työllisyysmäärärahat ennallaan eli vuoden 2008 tasolla, piilotetaan palkankorotukset ja rahoitetaan selkeästi ja varmasti kasvavat toimeentulotukimenot lainalla. Tämäkö on nyt sitä vastuuta, mitä Kokoomus, Vihreät ja Vasemmistoliitto täällä penäävät? Ei, se ei ole vastuuta vaan se on erittäin typerryttävää politiikkaa.

Minä olen kuunnellut tässä nyt useiden vuosien ajan tältä samalta porukalta sitä, että tämä kaupunki kohtaa jossain vaiheessa työvoimapulan. Työvoimapulapuppua on kuunneltu täällä vaikka kuinka paljon, siitä on jauhettu suomalaisille ja helsinkiläisille nuorille ihan jatkuvasti. Ja nyt tämä nuoriso kohtaa ennennäkemättömän työttömyyden Helsingissä, Helsinki vetää liinat kiinni, ei palkkaa eläköityvien ihmisten tilalle uutta henkilökuntaa ja samaan aikaan lässyttää työvoimapulasta. Hävetkää, hyvät ihmiset.

Sosialidemokraattinen ryhmä yrittää tässä tilanteessa tehdä sen, että se lisää työllisyysmäärärahoja meidän esityksemme mukaan 75 miljoonaa euroa ja rahoittaa ne ihan rehellisesti nostamalla veroprosenttia siten, että niillä ihmisillä, jotka vielä säilyttävät työpaikkansa, joilla on hyvä palkka, joilla on hyvä eläke, että ne rupeaisivat jo tässä vaiheessa vahvistamaan kaupungin rahoituspohjaa. Ja tämä ei kelpaa, vaan ollaan mieluummin ottamassa lainaa tai puhutaan naurettavasti siitä, että vuoden aikana tuottavuus saadaan kasvamaan. Ihan järjetöntä puhetta. Ihmetyttää, että eikö todella tässä kaupungissa tajuta sitä, että väärällä säästämisellä otetaan valtava riski. Väärin säästäminen on huonoin ja helpoin tapa tehdä politiikkaa. Ihmettelen, eikö historiasta, edes ihan lähihistoriasta voi koskaan oppia. Pitääkö aina toistaa samat virheet?

Arvoisa puheenjohtaja.

Viime lamasta ei ole niin kauan.

Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Pajamäki kehotti häpeämään. Minä nyt en häpeä sitä, että Vasemmistoliitolla oli hyvin samanlaiset tavoitteet kuin Sosialidemokraateilla palvelujen turvaamiseksi. Valitettavasti sitten, kun kävi ilmi, ettei löydy sellaista laajaa yksimielisyyttä veroprosentin nostamiseksi, mitä Sosialidemokraatit edellyttivät, me jouduimme arvioimaan tilannetta uudelleen. Me olisimme olleet valmiita korottamaan ehkä hieman veroprosenttia, mutta me katsoimme, että on myös muita keinoja. Sosialidemokraatit pitivät hyvin tiukasti kiinni siitä, että se on tämä yksi prosentti, ja ei ollut oikeastaan ilmeisesti paljon neuvottelun varaa.

En häpeä myöskään sitä, että Vasemmistoliitto todellakin sai aikaan sen, että budjettisopimuksessa tuodaan juuri esille tämä Pajamäenkin esille nostama huoli siitä, että miten käy määräaikaisille työsuhteille. Sinne on selkeästi budjettisopimukseen kuitenkin kirjattu tämä, että nimenomaan hoito-, hoiva- ja opetustyössä tämä työ ei tule vähenemään palkkaratkaisun johdosta eli sillä tavalla tullaan turvaamaan nämä meille elintärkeät, peruspalvelujen kannalta elintärkeät alueet. Joku voi pitää, että se ei ole riittävä saavutus, mutta meidän mielestämme se on ainakin parempi kuin jos olisimme jääneet pois, niin ehkä ei olisi ollut edes tätäkään.

Totta kai myönnämme, että paljon haasteita on edessä. Toivoisimme, että tästäkin kierroksesta jotakin opittaisiin tulevaisuutta varten. Pajamäki on täysin oikeassa niistä haasteista, että Helsingin väkimäärä kyllä kasvaa, asukasmäärä kasvaa ja se merkitsee lisää haasteita palveluille samoin kuin vanhusten määrän kasvaminen, mutta parempaa ratkaisua nyt ei ollut saatavissa.

Valtuutettu Puoskari (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Sellaisia linjauksiahan ei olla tehty, ettei palkattaisi uusia työntekijöitä, ettei määräaikaisuuksia jatkettaisi tai että oltaisiin piilotettu palkankorotukset budjetin sisälle. Näistä asioista päätetään erikseen.

Kuten valtuutettu Ojala toi hyvin esiin, pidän hyvin arvokkaana sitä, että kun Sosialidemokraatit hirttäytyivät veroprosentin korottamiseen, Vasemmistoliitto tuli mukaan ja toi oman painotuksensa henkilöstökysymyksissä ja yhdessä saimme niistä hyvän ratkaisun aikaan. Kuten on sanottu jo täällä monta kertaa, niin kun palkkaratkaisu on tehty niin asia tuodaan kaupunginhallitukseen ja sitten päätetään, miten se ratkaistaan.

Osku hyvä, kun olet niin kovasti näihin sukupolvikysymyksiin perehtynyt, niin tiedät varmastikin, että eläköityvän ikäluokan koko on 5 kertaa suurempi kuin työmarkkinoille tulevan ikäluokan koko. Valitettavasti on niin, että kaikki Helsingissä työmarkkinoille tulevat eivät voi tulla kaupungille duuniin, mitä se edellyttäisi, jos pitäisimme tämän palvelujen tuottamistavan nykyisenlaisena. Meidän on pakko keksiä niitä tapoja tuottaa palveluita siten, että myös yksityiselle sektorille jää jatkossa työvoimaa.

Valtuutettu Männistö (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Näyttää tosiaan siltä, että Osku ja muut Sosialidemokraatit ovat lukenee jotain aivan muuta budjettikirjaa kuin tätä, mikä nyt on hyväksyttävänä. Työllisyysmäärärahoja korotetaan tässä budjetissa lähes 10 % ja maahanmuuttajille osoitetaan erillinen työllisyysmääräraha, joten selvästi nyt on menneet kirjat sekaisin demarileirissä.

Valtuutettu Hakola

Arvoisa herra puheenjohtaja.

Aivan aluksi täytyy todeta oikeudessa käytettävin termein, että kiistatonta oli se, että haasteista olimme yhtä mieltä Pajamäen kanssa.

Arvoisa puheenjohtaja.

Helsinki on haasteellisen tilanteen edessä, vaikka talouskriisi näyttääkin kansainvälisesti ensimmäisiä päättymisen merkkejä. Yhdysvaltain ja Euroopan talouskasvu on kuitenkin hidastumassa ja rahoitusmarkkinoiden epävarmuuskin on hieman hellittänyt. Kukaan ei kuitenkaan varmuudella tiedä sitä, onko talouden pohjakosketus jo

saavutettu ja kääntyykö talous pysyvästi nousuun. Vaikka kävisikin niin, että talous elpyisi, on valitettava tosiasia, että työllisyys alkaa parantua vasta viiveellä, toisin sanoen työttömyys jatkaa kasvua kaikilla niillä elementeillä, jotka täälläkin on tänä iltana jo esitetty.

Tässä tilanteessa ensi vuoden budjetin rakentaminen on aivan varmasti vaatinut kaikilta taitoa ja harkintaa ja kovaa tahtoa. Aivan aluksi onkin paikallaan kiittää ylipormestari Pajusta ja hänen joukkojaan hyvin tehdystä valmistelutyöstä sekä budjettisovussa mukana olevia poliittisia ryhmiä myös siitä työstä, jonka he ovat kaikki tehneet tämän budjetin eteen.

Helsingin työttömyysaste oli elokuun lopulla 2 % korkeampi kuin vuotta aiemmin, siis 2 % korkeammin kuin vuotta aiemmin. Ehkä huolestuttavinta on todellakin havaita tuo nuorten, alle 25-vuotiaiden raju työttömyyden kasvu. Jos sitten taas jotain positiivista täytyy hakea, se on mielestäni kyllä se, että kaupunki on tarttunut työllisyyshaasteeseen sen vaatimalla vakavuudella. Budjettiesitys pitää sisällään useita kohdennettuja toimia ja rahoitusvarauksia työttömäksi ja lomautetuksi joutuneille. Se on tuolta ihan selkeästi luettavissa. Nuorille ja muille erityisryhmille tarjotaan koulutusta, oppisopimuspaikkoja ja työharjoittelua, ja tarkoituksena on se, että kaikki saataisiin pidettyä työelämässä tai opinnoissa mukana.

Esitys ensi vuoden talousarvioksi on edelleen viritetty kaupungin strategiaohjelman mukaisesti siten, että toimintamenot on sopeutettava käytettävissä oleviin tuloihin. Strategian mukaan kaikkien toimialojen on etsittävä keinoja tavoitteiden saavuttamiseen. Tavoitteita on tarkoitus toteuttaa koko jäljellä olevan valtuustokauden ajan. Talousarviossa jatketaan myös hankkeita ja investointeja, jotka tuovat mukaan työtä Helsinkiin ja helsinkiläisille. Hankkeet on valittu siten, että niiden toteuttaminen tukee kaupungin kilpailukykyä ja siten myös toivottavasti tulevaisuudessa nähtävää talouskasvua. Kaupungin rakennusinvestoinnit ovat ensi vuonna yhteensä 782 miljoonaa euroa, ja erityisen positiivinen yksi osa siinä on se, että talonrakennukseen osoitetaan lähes 30 %:n suuruinen määrärahojen nousu tähän kuluvaan vuoteen verrattuna. Se panostus tulee näkymään erityisesti niissä akuuteissa, mm. sisäilman ja kosteusvaurioiden korjaamisen peruskorjaushankkeissa, joita on monessakin vaiheessa ollut tässäkin valtuustosalissa esillä.

Arvoisa puheenjohtaja.

Työllisyyden ylläpito on parasta tulevaisuuspolitiikkaa. Meillä

helsinkiläisillä ja koko Suomella on edessään vakava kaksoishaaste. Jatkossa yhä useampi siirtyy työvoiman ulkopuolelle, ja samaan aikaan talouskasvu saattaa hidastua hyvinkin pitkäksi aikaa, toivottavasti ei kuitenkaan pysyvästi. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että yhä pienempi joukko rahoittaa työnteollaan kaikkien palvelut ja tulonsiirrot. Ainoita keinoja nykytason hyvinvoinnin ylläpitoon on saada kaupungin veropohjaa laajennettua entisestään elinkeinon ja asuntopolitiikan toimin. Tässä taloudellisessa vaikeassa tilanteessa on hyvin tärkeää taata helsinkiläisille parhaat mahdolliset toimeentulon edellytykset. Näin ollen pidän oikeana sitä, ettei Helsingin kunnallisveroprosenttia nosteta nyt, kun viimeisiä kortteja ei ihan vielä tarvitse käyttää.

Arvoisa puheenjohtaja.

Olen erityisen iloinen siitä, että kaupunkilaisten turvallisuuden parantaminen on jälleen saanut huomiota budjettiesityksessä. Kaupungin viihtyisyyden ja turvallisuuden lisääminen näkyy erilaisten yhteistyöhankkeiden muodossa asukkaiden, kaupungin eri hallintokuntien ja sidosryhmien kesken. Erityisen tyytyväinen olen sosiaaliviraston toimesta tapahtuvan lähityöntekijähankkeen jatkamisesta. Hanke on saanut todella paljon positiivista palautetta ja on parantanut selvästi arjen turvallisuutta valituilla kohdealueilla. Positiivinen huomio oli myös se, että kaupungin roskaisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota palkkaamalla nuoria kesätöihin kaupungin puhtaanapitotehtäviin.

Aivan lopuksi, arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut, tässä ajassa päätöksenteko vaatii toisinaan kipeitäkin ratkaisuja ja luopumista itselle ehkä kovinkin tärkeistä ideologioista. On kuitenkin pidettävä kirkkaana mielessä, että yhtenäisyydellä, vastuullisuudella ja tulevaisuuden uskolla selviämme näistäkin edessä olevista vaikeista haasteista.

Valtuutettu Bryggare (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kun täällä on vedottu yksimielisyyteen ja haluun kompromisseihin, että kyllähän Sosialidemokraateilla sitä halua oli mutta tuntuu vähän siltä, että myös se ismi iski päälle, jossa veroihin ei voi koskea, kun sekin on tullut jostain muualta se viesti. Palaan edelleenkin kuntatalouden lukuihin, ja aika lailla näyttää selvältä, että muualla kunnissa tilanne tässä suhteessa nähdään aivan toisenlaisena. Haluan kiittää myös valtuutettu Puoskaria kyllä siitä rehellisyydestä, jolla hän arvioi, mitä

tehdään siinä vaiheessa, kun mennään yli, eli otetaan lainaa. Me taas olimme valmiit ymmärtämään sen, että tilanne tulee vaatimaan toimia, joissa vaaditaan muitakin toimia rahoituksen järjestelemiseksi kuin laina. Emme halunneet sitä lainaa, koska meidän investointitarpeemme on niin suuri ja meidän pitää hyväksyä se, että veronkorotus on se mahdollisuus.

Mutta se, että meitä syytetään siitä, että emme halua kompromisseja, jokainen neuvotteluissa ollut tietää, että kyllä me halusimme, mutta emme vain löytäneet nyt sitä yhteistä tietä. Tämä toki tarkoittaa sitä, että me jatkossakin aina haluamme rakentaa yhteisesti. Jos vaan ei löydy sitä yhteistä tietä niin silloin sitä ei löydy. Ensi vuonna pääsemme katsomaan, mikä se arvio meillä ja teillä on ollut, ja varmaan vuoden kuluttua voidaan arvioida, kuka tässä oli lähimpänä totuutta.

Valtuutettu Ingervo

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Ensin kannatan Elina Moision tekemiä ponsia.

Budjetissa lasten ja nuorten hyvien kasvuolosuhteiden turvaaminen on keskeinen onnistumismittari. Jos onnistumme siinä, tulevaisuus on hyvä, jos epäonnistumme siinä, ei paljon hymyilytä. Jokainen lapsi olisi hyvä nähdä kaikessa suunnittelussa myös potentiaalisena vanhempana, ja jos näin nähtäisiin ja sen mukaan toimittaisiin, myös lastensuojelun usein sukupolvesta toiseen jatkuva huostaanottotarve saataisiin katkaistua. Mielestäni lasten ja nuorten hyvinvointiin laitettavat satsaukset ovat kaupungin merkittävin investointi tulevaisuuteen.

Kaikki satsaukset, mitä budjettineuvotteluissa on tehty, niin hyvä niin. Kuitenkin on tärkeää, että budjettineuvottelijoiden paukkuja ei pitäisi vuodesta toiseen joutua käyttämään siihen, että lapsia onkin enemmän kuin oletettiin ja päiväkotipaikkoja tarvitaankin enemmän, vaan toivoisin, että nämä voisivat olla sellaisia, mitkä automaattisesti kaupunginjohtaja ottaisi ehdotukseensa mukaan.

Työpaikat ja työllistyminen on budjetin yksi kulmakivi ja miten siinä ensi vuonna käy ja onnistutaan. Lyhyesti kerron PosiVireestä, jonka 1-vuotisjuhlissa minulla oli ilo olla ja tiedän, että muitakin täältä oli sinne kutsuttuna. Eli sehän on Helsingin oma ensimmäinen sosiaalinen yritys, ja sen palvelut ovat toimineet hyvin. Siellä on työttömyydestä

takaisin saatu ihmisiä työelämään, ja se on erittäin merkittävää. PosiVire siis myy palveluja Helsingin kaupunkikonsernille esimerkiksi avustavissa tehtävissä, kuten vaikkapa vanhuspalveluiden viriketoiminta tai ulkoiluttamista, astiahuoltoa, siivousta, avustavia tehtäviä, missä ei ammatillista koulutusta tarvita, eli ei kilpaile ammattikoulutettujen vakanssien kanssa. Ja kaikki nämä työntekijät ovat pitkäaikaistyöttömiä, osa-aikatyökykyisiä tai tukityöllistettyjä. Pitäisin hyvin tärkeänä, että jatkossa voitaisiin kehittää keinoja, joilla keskitetysti näitä rahoja ei vain hallintokuntiin, niin laitettaisiin niin, että sieltä voitaisiin löytää enemmän ihmisiä, joille voitaisiin turvata tämäntyyppisiä paikkoja. Ne ovat nimittäin onnistuneet hyvin, ja ihmisiä on jäänyt pysyvästi työelämään sitä kautta. Taas yksi selkeä tapa, joka on kaupungin oman sosiaalisen yrityksen kautta mahdollista. Samalla pitkäaikaistyöttömyyden haitat vähenevät ja toimeentulotukimenot myös vähenevät.

Itse asiassa budjetin yksi merkittävä ja hyvin ilahduttava asia on tämä 3 %:n tavoite harkinnanvaraiseen toimeentulotukeen. Pidän sitä itse asiassa ehkä merkittävimpänä asiana, joka tässä on neuvotteluissa saatu aikaiseksi. Tämä tulee vaikuttamaan moneen asiaan, ja olen siitä ilahtunut. Kuitenkin olisi tärkeää, että ihmisiä saadaan töihin, ja vielä haluaisin korostaa tämän sosiaalisen yrityksen kautta työllistämistä, koska tässä saataisiin juuri sitä, millä budjetin perustaa voitaisiin parantaa ja voitaisiin saada kuitenkin ihmiset hyvin omaan elämään paremmin, sitä hallintaa, mitä toivotaan. Ja erityisesti ensi vuonna minusta näitä ? kannattaisi miettiä ja tarjota työtä PosiVireen kautta, varsinkin nyt, kun pitkäaikaishoito siirtyy todennäköisesti laitoshoito sosiaalivirastoon niin tämä kysyntä varmaan vielä kasvaisi. Kuitenkaan ei voida sanoa, että sairaanhoitajien tai lastentarhanopettajien palkkarahoja pitäisi panna kilpailemaan näistä rahoista.

Täytyy myöntää, että henkilökohtaisesti uskon, että jatkossa myös se veronkorotus-kortti on otettava käyttöön, vaikkei ensi vuonna sitä tehdäkään. Velan ottaminen on kestävää tiettyyn pisteeseen asti, mutta sitten taas tämän päivän lapset, kuinka pitkälle heidän selkänsä kestäisi tästä maksaa, niin sekin täytyy jossain vaiheessa miettiä.

Valtuutettu Ylikahri

Puheenjohtaja, arvoisat valtuutetut.

Täällä on puhuttu paljon hyvin tärkeistä ja vastuullisista asioista. Ensin kommentoin tätä yhtä eli työttömyyden kasvua ja sitä, miten tällä

budjetilla siihen reagoidaan. Täällä Sosialidemokraatit arvostelivat näitä pieniä työllisyysmäärärahoja, mutta tähän pieni tarkennus, eli kun me tänä vuonna annoimme lisämäärärahan, 2,5 miljoonaa, nuorten työllistämiseen, niin se tarkoitti sitä, että ensi vuonna tuli jo sitä kautta 3 miljoonaa lisää, koska nämähän ovat 7 kuukauden työllistämisjaksoja. Nyt laitettiin neuvotteluissa 3 miljoonaa lisää, ja lisäksi yhteistyössä TE-toimiston ja valtioneuvoston kanssa on sovittu maahanmuuttajien työllistämispaketista, johon kaupunki laittaa 2,5 miljoonaa euroa lisää. Minä näkisin, että nämä ovat yhdessä varsin merkittävä lisäys työllisyyden hoitoon.

Mutta varsinainen aiheeni on toinen vakava trendi eli ilmastonmuutos. Tässä budjetissa on hyviä asioita ilmastonmuutoksen torjuntaan, kuten pyöräilysatsaukset, rakennusten energiatehokkuus, joukkoliikenteen tariffituen säilyttäminen ennallaan. Mutta budjettineuvottelujen jälkeen maamme hallitus on esittänyt tulevaisuusselonteon, jossa on tarkoituksena vähentää Suomen päästöjä 80 % vuoteen -50 mennessä. Ja kuten tiedämme, joulukuussa maailman valtiot kokoontuvat Kööpenhaminaan päättämään uusista päästörajoituksista. EU:n tavoitteena on vähentää vuoteen -20 mennessä 20 % päästöjä. Jos Kööpenhaminassa päästään yhteiseen sopuun, EU on valmis vähentämään 30 %. Tämä vuosi -20 on jo ihan kohta. Jos me ajattelemme tätä taloussuunnitelmakautta, jota olemme nyt täällä hyväksymässä, se on vuoteen -12 asti, niin tämähän on jo kolmasosa tästä 20 %:sta, eli kysyn, että pääsemmekö tällä budjetilla vähentämään päästöjä vähintään 6 % tämän taloussuunnittelukauden aikana?

Tämä on elintärkeä kysymys, ja ilmastonmuutos, päästöjen vähennys ei ole vain jotain ympäripyöreää, mistä puhutaan juhlapuheissa, vaan meidän pitää kääntää se talouden kielelle. Tämä budjetti on nimenomaan se paikka. Tosiaan, tämä ei ole mitään, joka tapahtuu tulevaisuudessa ja epämääräisesti vaan juuri nyt. Meillähän on tulossa hyvin tärkeitä päätöksiä näistä energia-asioista, mutta ehkä jatkossa tähän budjettiin pitäisi vielä tarkemmin kirjata tämä ihan faktinen päästövähennystavoite, kuten esim. Vantaa on nyt päässyt tällaiseen sopimukseen, että heillä on tavoitteena vähentää 5 % päästöjä joka vuosi.

Valtuutettu Rantanen

Puheenjohtaja, valtuustotoverit.

Budjetin tekeminen tässä kaupungissa yleensä noudattaa tiettyä kaavaa, jota jotkut aikaisemmat puhujat ovat täällä tuoneet esiin. Siis käytännössähän se menee niin, että kaupunginjohtaja tuo oman budjettiesityksensä, johon Kokoomus on tietysti saanut suurimman osan tavoitteistaan jo sisälle ja sitten muut ryhmät haluavat ikään kuin menolisäyksillä muuttaa sitä joltakin osin pelastaakseen tiettyjä niitä palveluita, joita kukin priorisoi missäkin järjestyksessä. Nyt kun lama vielä tukee niukan talouden linjaa, näytti siltä, että tässä mennään aika lailla Kokoomuksen kirjoittamalla paperilla. Olin hiukan huolissani siitä. Lopputulokseen olen kuitenkin huomattavan tyytyväinen siihen, mitä osasin odottaa. Nähdäkseni Vasemmistoliittokin hyväksyi tämän budjettisovun juuri siksi, että tässä tilanteessa se on sosiaalisesti vastuuntuntoisempi kuin mitä olisi ehkä voinut odottaa.

Kiista siitä, miksi Sosialidemokraatit eivät tulleet siihen, toki, mikä minä olen heidän puolestaan sitä selittämään, mutta ymmärsin, että se liittyi nimenomaan siihen, että tämä ei sisältänyt sitä kunnallisveron korotusta, joka oli asetettu tärkeäksi tavoitteeksi. Minulle kunnallisveron korotus olisi ihan hyvin käynytkin, mutta ymmärrän sen, että jos päästään suurin piirtein samaan menojenlisäysmäärään tulojen lisäyksellä, eli tässä tapauksessa nimenomaan kiinteistöveroa ja velanottoa lisäämällä, se on loppujen lopuksi sama sen palvelurakenteen kannalta. Olen vakuuttunut siitä, että Helsinki tulee nostamaan kunnallisveroa lähiaikoina, todennäköisesti jo seuraavan budjetin yhteydessä, mutta en millään muotoa pidä kauhean järkevänä, että juuri siitä tulee se keskeinen kiistakysymys, että millä tavoin se rahoitusvaje katetaan.

Välihuuto!

Ei suinkaan. Itse asiassa minusta tärkeintä on huomata, että tässä budjetissa isoimmat asiat, joihin kyllä esim. Sosialidemokraatit ovat puheissaan ihan sinänsä tähdellisesti puuttuneet, liittyvät sosiaalimenojen arviointiin ja palkankorotusten hahmottamiseen. Mutta minä näen ja tulkitsen, ja minusta se on ihan selvää, että näin se asia on, että tuossa budjettikirjassa nimenomaan, kun tehtiin se ratkaisu, että vihdoinkin lakisääteiset sosiaalimenot, paitsi että ne mitoitettiin kuitenkin toteuman mukaan, ne tulevat olemaan joka tapauksessa isommat, me tiedämme kaikki sen, mutta se, että se on omalla viivallaan eikä enää syö niitä harkinnanvaraisia sosiaalimenoja eikä pakota sosiaalivirastoa sisäisesti säästämään, että alibudjetoidaan lakisääteiset, joka tässä salissa ja tässä talossa on ollut tapana aikaisempina vuosina. Kun se pannaan omalle viivalleen, se tulee ylityksenä eikä syö niitä muita hommia eikä sotke meidän budjettimme

ohjaavuutta, niin tämä itsessään mielestäni sisälsi sen asian.

Oli toteuma mikä tahansa, se ei vie meiltä valtuutettuina samalla tavalla kuin aikaisempina vuosina, sen budjetin ohjaavuutta sosiaaliviraston budjetissa. Ja tämä on minusta ihan tähdellistä, ja juuri se yksi lisäys, se muutos siihen rakenteeseen, sen lisäksi, että sitä myös tämän vuoden toteuman verran viilattiin, vaikuttaa ihan oleellisesti siihen, että se budjetti ei ole niin nurinkurinen kuin mitä demarit alun perin ihan oikein esittivät, mutta joka nyt jälkeenpäin on vähän post festum, koska se asia siltä osin korjattiin.

Toinen tekijä on se, että jos ne palkankorotukset tulisivat mahdollisesti toteutuessaan vaikuttamaan tähän budjettiohjaavuuteen, niin tietysti me tekisimme ihan hölmön budjetin täällä. Mutta kun meillä on nimenomaan se esitys, että palkkasopimuksen syntyessä kaupunginhallitus, tietenkin viime kädessä enemmistönä tai miten se nyt tapahtuukaan, ottaa sen vaikutuksen huomioon, niin silloin ei seuraa tätä pelkoa, tätä uhkaa, mistä demarit ovat puhuneet.

Eli nämä kaksi isoa asiaa on korjattu, ja siinä suhteessa huolta ei ole siis. Loppujen lopuksi tiivistyi se riita siitä, miksi demarit jäivät ulkopuolelle, minun nähdäkseni siihen, että tähän ei sisältynyt kunnallisveron korotusta. Niin kuin sanoin, se on asia, jonka takia minusta ei ehkä kannattaisi tätä budjettia vastustaa.

Itselläni oli tähän budjettiin nimenomaan erityisen tähdellinen pointti, joka liittyy päihdehuoltoon. Olen kauhean ilahtunut siitä, että se sisältää 2,3 miljoonaa lisää nimenomaan kuntoutushoitoihin. Ihan lyhyesti sanoisin sen, että meillä on ollut viime vuosina sosiaalipuolella se kehitys, että ollaan satsattu kauheasti lääkekorvaushoitoihin, joka on ihan hyvä juttu sinänsä, mutta se auttaa nimenomaan opiaattiriippuvaisia, jotka ovat vähemmistö kovien huumausaineriippuvaisten joukossa. Suurin osa suomalaisista narkomaaneista on monikäyttäjiä, joiden päähuumausaine on amfetamiini tai rauhoittavat lääkkeet. Tähän ryhmään taas tämä lääkekorvaushoito ei toimi ollenkaan. Siksi tarvitsemme kuntouttavia hoitoja sen rinnalla, että meillä on lääkekorvaushoidot.

Toinen syy, miksi niitä tarvitaan, ne, jotka ovat lääkekorvaushoidossa, hyvin monet heistä haluavat myös päästä eroon siitä lääkeriippuvuudesta, joka siihen hoitomuotoon sisältyy, joka vähentää heidän käytännön haittojaan ja yhteiskunnallisia ongelmiaan, mutta se ei auta siitä riippuvuudesta suoraan irti. Ne, jotka kykenevät siitä irtautumaan kuntoutuksen kautta, on syytä kuntoutukseen laittaa.

Tähän liittyy myös se, että jos lääkekorvaushoitojen piirissä oleva potilasjoukko kasvaa hyvin suurelta osin, ennen pitkää siitä tulee iso kustannuserä yhteiskunnalle, jos sieltä ei löydy mitään porttia ulos niille, jotka siihen kykenevät, nimenomaan tästä lääkeriippuvuudesta. Nämä ovat isoja asioita, näistä pitää puhua.

Se, että sitä rahaa tuli lisää, niin yritän kahdella ponnella vaikuttaa hiukan niiden kohdentamiseen ja mielestäni perustellusti. Mielestäni erityisen tärkeää on tällä hetkellä, että paitsi, että kaupungin valitsema linja, lääkekorvaushoitopolitiikkaa myös jatketaan, emme kuitenkaan lopeta ostopalveluna toteutettavia monimuotoisia yhteisökuntoutuspalveluja. Näitten joukosta nimenomaan juuri nämä Kalliolan Kiskot ja muut, mistä on ollut puhetta, jotka ovat saaneet hyviäkin tuloksia aikaan, ei yksin toki tämä yksikkö mutta muiden muassa, ne, joilla on hyvät tulokset, niitä on mielestäni järkevä jatkossa myös hankkia ostopalvelujen kautta. Sen takia minulla on tällainen ponsi:

> Kaupunki turvaa ostopalvelujen kautta eri tarpeisiin sopivien, myös lääkkeettömien huumekuntoutusmuotojen saatavuuden.

Tämä on ponsi 1. Tällä hetkellä kaupunki käyttää erityisen paljon kuntoutukseen omaa Tervalammen yksikköään, joka yksin ei riitä vaikka on tarpeellinen. Siitä teen toisen ponnen:

> Kaupunki vahvistaa Tervalammen kuntoutusyksikkönsä henkilöstöresursointia siten, että henkilökuntaa olisi nykyistä paremmin paikalla myös iltaisin ja viikonloppuisin.

Siellä on henkilöstövajaus, jonka takia tällä hetkellä se järjestelmä vuotaa. Me tiedämme, että siellä myös hoitojaksojen aikana ihmiset käyttävät laittomiakin päihteitä. Tätä pystytään auttamaan nimenomaan niin, että me päivitämme niiden henkilöstöresursseja toisena osana. Eli tässä olivat minun ponteni.

Kiitoksia.

Valtuutettu Bryggare (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Anteeksi, kun tässä häiriköin vastauksin, mutta valtuutettu Rantanen on

sen verran kokenut valtuutettu, että toivoisin, että tällaiset asiat, jotka liittyvät spesifisti sosiaalilautakunnan toiminnan lohkoon ja osaamiseen, pysyisivät siellä. Kyllä valtuuston kyky arvioida yksilöinä näitä eri hoitomuotoja on kohtuuttoman rajallinen. Mielestäni sitä kautta, vaikka nämä varmaan kaikki vaikuttavat aina hirveän hyviltä, asetetaan valtuutetuille aika suuri haaste arvioida Tervalampea ynnä muita sen mukaan. Kun valtuutettu Rantanen nyt on kuitenkin konkari näissä jutuissa niin olisi voinut pitäytyä vähän yleisemmällä tasolla tässä ponsittelussa, vaikka puheenvuoro oli kyllä ihan kiitettävä.

Valtuutettu Rantanen (vastauspuheenvuoro)

Puheenjohtaja.

Olen toki kokenut valtuutettu niin kuin valtuutettu Bryggarekin, ja valtuutettu Bryggare kokemukseensa nähden varmaan ymmärtää, että minulla on tähän jokin erityinen syy. Nyt kun nämä ponnet käsitellään vasta seuraavassa valtuustokokouksessa niin mielelläni pyydän sinuakin tutustumaan tähän itse asiaan. Sieltä aukeaa aikamoinen seikka, johon ehkä valtuustonkin näkökulmasta voi olla järkevää ponnella ohjata. Keskustellaan lisää tuolla käytävällä.

Valtuutettu Männistö

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Vaikka globaalin taantuman pohja on ainakin nyt väliaikaisesti saavutettu, vaikka talous on makrotasolla kääntynyt hienoiseen nousuun, kuntatalouden osalta käännettä ei ole näkyvissä ja myös Helsinki tulee kamppailemaan tässä talouskurimuksessa vielä vuosia. Kun nyt katsoo vähän lähimenneisyyteen, ei voi kuin ihmetellä, miten näinä menneinä hyvinä vuosina, eli vuodesta 2002 eteenpäin, kaupungin menojen kasvu on voinut olla yli 6 % vuosittain. Olisiko voitu hyvinä vuosina varautua pahan päivän varalle paremmin? Olisiko nämä nyt pakolliset rakenteelliset uudistukset voitu tehdä jo aikaisemmin?

Nyt me olemme kuitenkin tilanteessa, jossa yhteisöveron tuoton ennustetaan supistuvan kuluvan vuoden budjettiin verrattuna lähes 90 miljoonaa euroa ja verotulot yhteensä lähes 190 miljoonaa euroa. Saavutettu neuvottelutulos ensi vuoden budjetista on tässä taloustilanteessa niin hyvä kuin se vain voi olla, lisäten kaupungin menoja varsin maltillisesti ja investoiden samalla tulevaan.

Juustohöylään ei ole onneksi tarvinnut tarttua. Erityisen hyvää tässä budjetissa on se, että palvelut turvataan, heikoimmassa asemassa olevat otetaan huomioon ja tulevaisuuden investointeihin, etenkin joukkoliikenteen ja peruskorjausten saralla, panostetaan ilman, että leikataan kaupunkilaisten ostovoimaa kunnallisveron korotuksella. Myöskään irtisanomisiin ei onneksi tarvitse turvautua.

Kiitettäviä elementtejä tässä talousarviossa ovat lisäksi pyrkimys ilmastonmuutoksen hillitsemiseen sekä halu hahmottaa kaupungin palvelutuotannon aitoa arvoa käyttäjälle. Asukaspysäköintimaksun korotus lähemmäs sen oikeaa arvoa on tärkeä toimi ja tuo Helsingille lisätuloja johtaen toivottavasti palvelun väärinkäytön vähenemiseen ja asukaspysäköintipaikkojen saatavuuden paranemiseen. Helsingin lähteminen mukaan palvelusetelin mahdollisuuksien selvittämiseen Sitran kanssa ja tämän jälkeen toivottavasti seuraava laajempi palvelusetelin käyttöönotto edistää myös osaltaan ajatusta palveluista, joilla on arvo ja ajoittaen myös tietyille käyttäjäryhmille jokin hinta.

Sosialidemokraattien, jotka olivat mukana 50 miljoonan euron säästöjä tavoitelleessa raamisovussa vielä puoli vuotta sitten, esitystä siitä, että korotetaan nyt kunnallisveroa ja ripotellaan miljoonat kuntalaisten kukkaroista eri puolille kaupungin organisaatiota, voi hyvällä omallatunnolla kutsua vastuuttomaksi. Kyseessä on selvästi myös ideologinen ero budjettisovussa mukana olevien ja vastuunkannosta irtautuneen, ainakin tällä tavalla uudistuneen SDP:n välillä. SDP:n mukaan Helsinki voi kasvattaa taloustilanteesta riippumatta menoja 5–6 % eli satoja miljoonia euroja ja aina taantuman koittaessa asia hoidetaan veronkorotuksilla. Muut ryhmät oikealta vasemmalle näkevät selvästi, että alhaisempi veroaste on kaupunkilaisille parempi kuin korkeampi ja että taloustilanteella tulee olla vaikutus kaupungin budjettiin muutenkin kuin veroasteesta päätettäessä. Lisäksi huomionarvoista on se, ettei veroprosenttia voi ikuisesti korottaa, ainakaan, jos haluaa pitää kaupungin asuttuna myös tulevaisuudessa.

Ajat ovat vaikeat, mutta varmasti tulevina vuosina budjetin yhteydessä vaadittava suoraselkäisyys, joka tänä vuonna siis SDP:ltä puuttui, tulee olemaan vielä tätäkin vuotta tärkeämpää mutta varmasti myös haastavampaa. Työttömyys tulee valitettavasti vielä kasvamaan. Suomen teollisuusvetoisen talouden rakennemuutos on käynnissä, ja selvitessämme akuutista taantumasta kohtaamme ennennäkemättömän vahvan huoltosuhteen heikkenemisen.

Tulevina vuosina meidän on pakko omaa toimintaa tehostamalla ja palvelutuotannon rakenteita uudistamalla kyetä hillitsemään yhä

tehokkaammin menojen kasvua. Ainoana vaihtoehtona tälle olisi palveluiden karsiminen rankalla kädellä, mitä meidän tulisi välttää kaikin keinoin. Rakenteiden uudistaminen tarkoittaa esimerkiksi sitä, että kaupunki ei enää pyri tekemään itse kaikkea sitä, minkä joku muu voi tehdä tehokkaammin ja laadukkaammin. Tämä vaatii myös meiltä valtuutetuilta asennemuutosta ja tosiasioiden tunnustamista. Se, että tarkkojen kriteereiden kautta toteutetun kilpailutuksen lopputuloksena jonkin palvelun tuottajaksi valikoituu tiukkojen sanktiosäännösten läsnä ollessa joku muu kuin kaupunki itse, ei tarkoita palvelun järjestämisvastuun siirtymistä yksityiselle sektorille, niin kuin tässäkin salissa on valitettavasti hyvin usein väitetty.

Se ei myöskään tarkoita, että tästä eteenpäin kaupunki ei pystyisi kontrolloimaan palvelutuotantoa tai mittaamaan sitä. Päinvastoin kilpailun lisääntyminen palvelutuotannossa tarkoittaa ostajan näkökulmasta usein sitä, että näitä asioita voidaan mitata ja palvelun laatua voidaan vaatia entistä helpommin ja paremmin. Esitänkin lopuksi tästä aiheesta seuraavan toivomusponnen.

> Tämän toivomusponnen hyväksyessään kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää, miten kaupungin osto-osaamista voidaan parantaa ja laatuun ja tehokkuuteen tähtäävää yhteistyötä palveluntuotannossa voidaan edistää yli sektorirajojen ilman, että vastuu palveluiden järjestämisestä tai valvonnasta siirtyy pois kaupungin vastuulta.

Lopuksi haluan vielä kannattaa valtuutettu Peltokorven ryhmäpuheenvuorossaan tekemää ensimmäistä pontta.

Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Valtuutettu Männistö kysyi, olisiko voitu hyvinä vuosina varautua paremmin vaikeisiin aikoihin. Hän jätti kertomatta, että hyvinä vuosina kerättiin lähes miljardi euroa ylijäämiä, joista on edelleen käyttämättä 830 miljoonaa euroa. Minusta kysymys onkin asetettava niinpäin: miksi nyt, kun vaikeat ajat ovat koittaneet, näitä ylijäämiä ei suostuta käyttämään palvelujen ja työllisyyden hyväksi? Onko ehkä kysymys siitä, että valtuutettu Männistön edustama Kokoomus haluaa kanavoida nämä rahat yksityisen yritystoiminnan pönkittämiseen sen sijaan, että helsinkiläisten julkisia palveluja ylläpidettäisiin ja parannettaisiin?

Valtuutettu Bryggare (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Täällä valtuutettu Männistö moralisoi ja laittelee meitä valtuutettuja vähän eri lokeroihin. Minä olen täällä toiminut muutaman vuoden ja olen pyrkinyt ainakin itse siihen, että en arvioi omia lähtökohtiani ja vertaa niitä moraalisesti muihin. Meillä on erilaisia tavoitteita ja varmasti jatkossakin on. Toivon kuitenkin tiettyä arvostusta ja logiikkaa siihen, millä tavalla toimitaan. Se moraali nähdään varmaan sitten jatkossa, mutta täällä jokainen pyrkii tekemään kyllä ihan suoraselkäisiä ja sellaisia päätöksiä, joissa voi pysyä ja joita voi katsella ihan loppuun saakka. Se vähän aina jurppii, kun heitellään kohtuullisen kevyttä tekstiä ilman suurempia perusteluita.

Valtuutettu Vesikansa

Hyvät valtuutetut, arvoisa puheenjohtaja.

Meidän päätöksentekijöiden pitää osoittaa kykyä nähdä tarkasti seuraavaan vuoteen ja vielä ennustaa lähitulevaisuutta. Kaiken lisäksi päätöksenteon pitäisi olla järjestetty niin, että voimme ohjata kaupungin menoja ja tuloja läpi vuoden, ei ainoastaan nyt kerran vuodessa, kun budjetti lyödään lukkoon. Kaupungin toimintamenoista suurin osa koostuu palkoista, joita maksetaan hoito-, hoiva- ja kasvatusalan ammattilaisille. Tärkeimmät tehtävät tulee hoitaa ja peruspalvelut turvata. Tämän syksyn aikana päättyvä kunnallinen työmarkkinakierros ei saa johtaa määräaikaisten työsuhteiden katkaisemiseen hoitoaloilla, jossa työvoimaa tarvitaan nyt ja erityisesti tulevina vuosina väestön vanhetessa.

Mielestäni raamipäätöksessä sovittu tuntikehyksen jättäminen säästöjen ulkopuolelle ja budjettineuvotteluissa sovitut 40 miljoonan lisäpanostukset tuovat hyvän lisän tähän kirjaukseen. Suurin osa näistä toimintamenoista on lakisääteisiä. Lama, toimeentulotuen tarve ja väestönkasvu aiheuttavat paineita erityisesti sosiaalivirastolle. Sen vuoksi budjettiin sisältyvät rakenteelliset uudistukset ovat olennaisen tärkeitä, ja niistä on täällä tänä iltana painokkaasti jo puhuttu. Kun laman laajuutta ei kukaan osaa ennustaa eikä toimeentulotuen eksaktia tarvetta kukaan pysty tietää, täytyy ohjauksen perustua uusimpiin toteutumisennusteisiin. Lisäksi sosiaaliviraston on tuotava lisäykset

lisätalousarvioilla, ei nipistäen esimerkiksi päihdepalveluista, jotka eivät ole lakisääteisiä. Tässä vaiheessa haluan kannattaa Tuomas Rantasen erinomaisia päihdepalveluponsia.

Budjettineuvotteluissa poistettiin sosiaalivirastosta sitova tavoite lastensuojelun 100 laitospaikan vähentämisestä. Tämä oli hyvä päätös. Lastensuojelun voimavarat täytyy suunnata riittävän aikaiseen puuttumiseen ja tukeen ja kodinomaisten hoitomuotojen tukemiseen, kuten valtuutettu Moisio ryhmäpuheessa esitti. Kodinomaisuutta on lisättävä myös omissa laitoksissa, jotka ovat satojen lasten koteja ja usein hyviä sellaisia. 100 laitospaikan vähentämisen sijaan budjetissa lukee, että ennaltaehkäisevästä perheiden palvelusta ei saa säästää vaan se pitää säilyttää vähintään tämän vuoden tasolla. Jos lastensuojelun resurssit eivät riitä, on lisäykset tuotava lisätalousarviolla, ei nipistäen ennalta ehkäisevästä lapsiperheiden tuesta, jonka puolesta pidimme puheita juuri yömyöhään kaksi viikkoa sitten.

Lastensuojelulain takaamat oikeudet ovat subjektiivisia oikeuksia, joiden toteutumisesta kaupungin on huolehdittava nykyistä paremmin esim. lyhentämällä jonoja perheneuvolaan riittävän ajoissa. Päivähoitoon tehty 5 miljoonan lisämääräraha on hyvä alku varhaiskasvatuksen parantamiseksi, mutta tarvitaan systemaattisia toimia päivähoidon ryhmäkokojen pienentämiseksi, joista on sovittu myös siinä samaisessa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa.

Vanhustenhoitoon on aiheellisesti peräänkuulutettu lakia eduskuntaa myöten. Laki voi tuoda selkärankaa, mutta pitäisi sitä löytyä ilman lakiakin. Helsinkiläisten vanhusten hoitoa on systemaattisesti parannettava asumisen tasoa nostamalla, kodinomaisuutta lisäämällä ja hoitoketjuja parantamalla. Pitkäaikaissairaanhoidon yhdistäminen sosiaaliviraston vanhustenpalveluihin on hyvä suunta, mutta todellinen työ on vasta edessä. Vanhusten määrä kasvaa voimakkaasti seuraavan 10 vuoden aikana, ja meidän on huolehdittava riittävästä ammattimaisesta henkilökunnasta, palvelumaksujen pysymisestä tasolla, joka ei aja vanhuksia toimeentulotuen hakijoiksi ja tietenkin riittävistä erilaisista palveluista.

Vanhustenhoidon uudelleen järjestely edellyttää myös sosiaali- ja terveysalan hallintokunnilta huomattavan paljon yhteistyötä, mikä ei varmasti ole ollut kitkatonta tähän saakka. Kannatan Terhi Peltokorven toista pontta, jossa sosiaali- ja terveysviraston täytyy lisätä yhteistyötä erityisesti järjestöjen kanssa.

Tämän vuoden budjetti rahoitetaan pääosin lainalla, joka on mielestäni tässä vaiheessa hyväksyttävää. Helsinki on vakavarainen ja saa lainaa. Sitä käytetään järkevästi esim. liikenneinvestointeihin, poikittaisliikenteen Jokeri 2:een, joka on selvityksen mukaan tuottavin liikenneinvestointi, jolla saadaan lisättyä joukkoliikenteen käyttöä. Leikkipuistojen korjausrakentamiseen täytyy myös lisämäärärahoilla saada vauhtia, ettei kaupungissa seiso lukuisia homeisia leikkipuistorakennuksia tyhjillään samalla, kun asukkaat olisivat valmiita vaikka talkootyöllä pitämään puistot avoinna. Eilen sosiaalilautakunnassa kuulimme taas uusimmasta leikkipuistosta, joka joudutaan Vallilassa sulkemaan. Tähän täytyy saada vauhtia ja nopeita ja kustannustehokkaita korjausrakentamisen keinoja.

Budjetti lyödään lähiviikkoina lukkoon, mutta kaupungissa haasteet jatkuvat. Sain muutama viikko sitten tietää, että Raha-automaattiyhdistys tulkitsee AIDS-tukikeskuksen HIV-testauksen kuuluvan kuntien kontolle ja aikoo lopettaa rahoituksen viimeistään 2011. Teenkin tänään seuraavan aloitteen:

Olennaisia Helsingille tuotettavia järjestöjen palveluita ja niiden toimintaedellytyksiä täytyy selvittää systemaattisesti. Raha-automaattiyhdistys on rahoittanut monia olennaisia palveluita, ja näihin lisävelvoitteisiin täytyy varautua ajoissa.

Suomalaiset ovat valmiita maksamaan veroja, kun varat käytetään palveluiden turvaamiseen. Niin olen itsekin. Kiinteistöveron pieni korottaminen lainanoton lisäksi turvaa veropääoman laajentamisen tänä vuonna, mutta uskon kunnallisveron korottamisen olevan edessä luultavasti jo ensi vuonna. Sitä ei pidä tehdä nyt, kun emme ole vielä laman aallonpohjassa. Kannatan talousarvioehdotuksen hyväksymistä.

Kiitos.

Valtuutettu Siimes

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Hieman ehkä raskain mielin käsittelen tänään täällä valtuustossa ensi vuoden talousarviota, se on pakko myöntää. Olen kuitenkin tyytyväinen siihen, että ryhmien välisissä neuvotteluissa talousarvioon on lisätty monia arvokkaita asioita. Erityisen ilahtunut olen siitä, että sosiaalitoimen rokottaminen alibudjetoidulla toimeentulotuella on nyt päätetty lopettaa. Usean vuoden ajan täällä Helsingin valtuustossa oli

sellainen laaja luulo luottamushenkilöiden keskuudessa, että toimeentulotuen määrärahojen pienuudella ei ole mitään merkitystä, koska toimeentulotuen maksaminen on lakisääteistä. Ei haluttu nähdä eikä kuulla, mitä määrärahojen riittämättömyys heti alkuvuodesta tekee muille sosiaalitoimen palveluille, kuinka se välillisesti aiheuttaa esim. sen, että muutama vuosi sitten suurina saavutuksinamme juhlittuja lapsiperheiden kotipalvelun uusia vakansseja ei koskaan pystytty täyttämään, vaikka olisi ollut sopivia, innokkaita ja halukkaita työntekijöitä tarjolla.

On ensiarvoisen tärkeää, että huolehdimme ihmisistä ja varsinkin niistä kaikista heikoimmassa asemassa olevista ihmisistä, joihin valtuutettu Jorma Bergholmkin demarien ryhmäpuheessa viittasi. Vastuun kantaminen on tärkeää, ja olen myös sitä mieltä, että on tärkeää kantaa vastuuta yhteisistä varoista ja niiden riittämisestä myös tulevina vuosina. Olisi upeaa alkaa nyt tyhjentää toiveiden tynnyriä siitä, mitä vielä olisin enemmän euroissa halunnut ensi vuoden talousarvion sisältävän, mutta sen sijaan keskityn nyt siihen, mitä toivoisin, että tällä budjetilla ja hyvällä hallintokulttuurilla ensi vuonna kirjatun lisäksi voitaisiin ottaa huomioon.

Aivan ensimmäiseksi toivon, että me täällä kaupunginvaltuustossa panostamme ensi vuonna aivan erityisesti meidän heikoimpien lähiöidemme kehittämiseen. Erityisesti toivon panostettavan edelleen heikoimpien lähiöiden kouluihin ja päiväkoteihin. Alueellista segregaatiota ei tule Helsingissä päästää syvenemään. Sosiaalisesti eheämmän lähiön kehittämiseen ei vastausta automaattisesti anna täydennysrakentaminen, vaikka sen nimiin paljon vannotaankin. Omistusasuntoihin muuttavat perheet eivät välttämättä vahvistakaan alueen palveluita. Lehdistäkin olemme saaneet lukea, että ns. paremmin toimeentulevat perheet eivät välttämättä laitakaan lapsiaan asuinalueensa lähikouluihin.

On myös huolestuttavaa, että päivähoidon yksityistämistendenssi kiihtyy kaupungissamme kaupungin aktiivisella myötävaikutuksella. Jos yksityistäminen on itseisarvo, ei se mielestäni mitenkään edistä lasten hyvinvointia. Uhkana on, että päivähoito eriytyy heikompiosaisten kunnalliseen päivähoitoon ja parempiosaisten yksityiseen päivähoitoon. Siksi olen aina suhtautunut varauksella tai rehellisyyden nimissä erittäin kielteisesti tavoitteisiin nostaa yksityisen päivähoidon osuutta kaupungissamme. Kaikki kunnia kuitenkin myös yksityisessä päivähoidossa tehtävälle työlle ja erityisesti erityisen painopisteen omaaviin päiväkoteihin. Pidän mielekkäänä sitä, että esim. espanjankieliset tai ranskankieliset ja erityispedagogiikan omaavat

päiväkodit ovat yksityisiä, että kaupungin ei tarvitse niitä tontteja itselleen lähteä valloittamaan. Syyttävä sormeni osoittaa ainoastaan ja vain kaupungin suuntaan ja erityisesti poliittisiin päättäjiin, jotka ovat tehneet tätä yksityistämistä kaupungin omien palvelujen kustannuksella.

Heikommista lähiöistä puhuttaessa tahdon vielä korostaa sitä, että esim. itäisten lähiöiden monikulttuurisuus ei suinkaan ole ongelma. Ongelma on se, että kaikenlainen huono-osaisuus kasaantuu samoille alueille ja se kärjistää myös tunnelmaa alueen sisällä eri etnisten ryhmien välillä. Olen tehnyt talousarvioaloitteen sellaisten koulujen tukemisen vahvistamisesta, joissa on keskimääräistä enemmän maahanmuuttajataustaisia lapsia. Olen vastauksesta ymmärtänyt, että näitä erityistoimenpiteitä kyllä tehdään tuntikehyksen kautta, kerhotoiminnan määrärahojen turvin sekä positiivisen diskriminaation keinoin. Silti kehottaisin kuitenkin poliitikkoja ja virkamiehiä edelleen kuuntelemaan, mitä toiveita näiden koulujen opettajilla on mm. ryhmäkokojen pienentämisestä ja avustajaresurssien suhteen. Koulujen lisäksi samat haasteet ovat olemassa myös päivähoidossa.

Koulujen ja päiväkotien lisäksi toivon huomiota kiinnitettävän lähiöiden ympäristöön. Laman alla kaupunkilaiset lapset, nuoret ja vanhukset erityisesti haluavat toivoa. Toivoa siitä, että taloudellisesti niukemmista ajoista huolimatta Helsingissä on hyvä ja turvallista asua. Vähän hauskaakin saisi olla. Aina kaiken hauskan ei tarvitse myöskään maksaa maltaita. Se edellyttäisi ehkä vain hieman enemmän rohkeutta ja mielikuvista, aktiivisempaa asukkaiden kuuntelemista ja heidän toiveidensa toteuttamista. Toivoisin, että Helsingin kaupungissa kuunneltaisiin kaupunkilaisten toiveita ja odotuksia entistä herkemmällä korvalla ja että yhdessä laadittujen suunnitelmien aikatauluja nopeutettaisiin niin, että asukkaat eivät odotellessaan jo melkein menettäisi toivoaan ja alkaisi kuvitella, että hienot suunnitelmat ovat unohtuneet virkamiesten pöytälaatikoihin.

Esimerkkinä tästä voisin mainita Meri-Rastilan valaistuksen tai ostoskeskuksen ympäristön parantamisen. Meri-Rastilassa on tehty turvallisuussuunnitelma, jossa kartoitettiin alueen asukkaiden pelottavaksi kokemat paikat sekä sovittiin mm. valaistuksen parantamisesta. Aikaa on kulunut ja asukkaat alkavat olla epätietoisia, onko näitä suunnitelmia tarkoitus toteuttaa ollenkaan. Alkuviikosta alueella on kokoonnuttu Meri-Rastilan torin elävöittämisen tiimoilta. Tapahtumasta tihkuneiden tietojen perusteella toivelista on mitä ihastuttavin klassisesta musiikista omiin jouluvaloihin. Ei kuulosta kovin kalliilta, mutta pientä vaivaa se kyllä vaatisi.

Kiitos.

Valtuutettu Puura

Arvoisa puheenjohtaja, hyvä valtuusto.

Ensin haluan kiittää siitä, että budjetissa on otettu hyvin huomioon sisäilma- ja homeongelmat julkisissa rakennuksissa ja näitä määrärahoja lisätään. Tämä aihe on ollut monesti esillä, ja itsekin olen viime ja tällä kaudella tästä monesti puhunut. Pidän hyvänä, että tätä investointia pidetään korkealla tasolla. Samaten pidän hyvänä sitä, että investointiaste ylipäätään on korkealla tässä budjetissa. Se on elvyttävää politiikkaa, ja se ottaa huomioon tulevaisuuden. Meillä on uusia kaupunginosia suunnitteilla ja kohta rakenteilla, ja on tärkeää panostaa tulevaisuuteen ja tulevaisuuden vetovoimaan ja myös joukkoliikenteeseen.

Sitten budjetin heikompia kohtia, kritiikin kohteita on se, että budjettisopuesitys ei ota riittävästi huomioon peruspalvelujen tilannetta, peruspalvelujen laatua ja saatavuutta eikä työllisyyden hoitoa. Sosialidemokraattien tavoite on se, että meillä on tasa-arvoinen ja hyvä kaupunki kaikille. Tuntuu, että täällä puhutaan paljon hyvää ja kaunista siitä, kuinka peruspalveluja pitää hoitaa ja turvata, mutta käytännössä, kun pitää miettiä määrärahoja, riittävästi halua niiden korottamiseen tarpeita vastaavaksi ei löydykään.

Käytännössä tämä esitys juustohöylää palvelujen laatua. On selvästi nähtävissä, että demareiden ja Vihreiden ja Kokoomuksen johdolla tehdyllä esityksellä on selvä ero tästä arviosta nykyisten palvelujen laadusta. Eli me kyllä näemme, että monet meidän peruspalvelumme eivät ole niin hyvällä tasolla kuin täällä annetaan ymmärtää. Meillä on ollut suuria ongelmia vanhustenhoidossa ja esimerkiksi mielenterveys- ja päihdepalveluissa. Nyt kun ei oteta huomioon näitä kasvavia tarpeita, tämä tilanne tulee vain pahenemaan.

En näe, että demareilla olisi jotenkin itseisarvo sinällään se, että korotettaisiin kunnallisveroäyriä, vaan veronkorotus on meidän näkemyksemme mukaan keino huolehtia paremmista palveluista ja paremmasta työllisyydestä. Helsingin veroprosentti, joka on 17,5 %, ei ole Suomen oloissa mitenkään korkea. Mielestäni lainanotto käyttömenoihin ei ole kestävä eikä vastuullinen ratkaisu. Samalla kun lainanottoa lisätään, kustannuksia siirretään tuleville sukupolville, jotka

ovat sitten vielä meidän sukupolviamme pienempiä.

Sitten tärkeisiin peruspalveluihin. Haluaisin korostaa esim. hyvän koulun ja laadukkaan opetuksen merkitystä lasten ja nuorten tärkeimpänä peruspalveluna. Olemme käyneet täällä monia keskusteluja siitä, kuinka näiden peruspalveluiden hyvä laatu ehkäisee ongelmia ennalta. Tässä esityksessä ollaan kuitenkin juustohöyläämässä hyvän koulun toimintaedellytyksiä. Budjettikirjan sivulla 223 esim. todetaan, että tehdään merkittäviä sopeuttamistoimenpiteitä esim. kouluruokailuun, siivoukseen, oppimateriaaleihin ja kirjoihin. Mielestäni nämä asiat ovat ihan koulun keskeistä ydintä, ja pidän erittäin tärkeänä sitä, että esim. kouluruuan laadusta ei aleta tinkiä. Kouluruuan tulee olla jatkossakin, ensi vuonnakin terveellistä ja monipuolista, sitä pitää saada riittävä määrä. Kolmen peruskoululaisen äitinä olenkin huolestunut tästä linjasta, mikä täällä enemmistön voimin ollaan ottamassa kouluruokailun suhteen. Demareiden vaihtoehtoesityksessä esitetään lisämäärärahaa kouluruokailuun.

Myös se, että nuorilla on peruskoulun jälkeen koulutuspaikka, on erittäin tärkeä asia. Meillä on toisen asteen koulutuspaikoista ollut pulaa, lukioihin ja ammatillisiin oppilaitoksiin on helsinkiläisen nuoren vaikeampi päästä kuin muualla maassa. Tässä enemmistö esityksessä ei mielestäni riittävästi oteta huomioon myöskään tarvetta oppisopimuspaikkoihin ja työpajatoimintaan. Tämä on sellainen kysymys työllisyyden ohella, mihin pitäisi ehdottomasti panostaa.

Kouluasioissa ja myös päivähoidon puolella tulisi paremmin ottaa huomioon monikulttuurisuuden lisääntyminen ja ulkomaalaistaustaisten lasten ja nuorten määrän kasvu. Me tarvitsemme tukia, kuntoutustoimia riittävästi, ne tulee riittävästi resursoida ja niiden tulee olla keskeinen osa lasten peruspalveluja. Lasten päivähoito on yksi asia, mistä olen huolissani. Demareiden esityksessä olemme ottaneet huomioon päiväkotilasten määrän kasvun ja esitämme määrärahan lisäystä lasten päivähoitoon ja siihen laatuun. Myöskin olemme sitä mieltä, että lapsiryhmien kokoa tulee pienentää.

Helsingissä on vuosia budjetteja tehty niin, että sosiaali- ja terveystoimi on ylittänyt budjettitason kymmenillä miljoonilla euroilla ja täällä on nähtävissä rakenteellista alijäämää. Nyt tämä tilanne tulee pahenemaan ensi vuonna ja tulevina vuosina, kun Helsinki säästää toimintamenoissa. Erityisesti tämä näkyy henkilöstömäärärahoissa ja työllisyyden hoidossa, ja näihin SDP esittää omassa vaihtoehdossaan määrärahalisäyksiä. Viimeisenä yksityiskohtana haluan todeta vielä

sen, että olen tehnyt talousarvioaloitteen yhdyskuntatyöntekijästä Laajasaloon. Tämä esitys on saanut sinällään lautakunnassa ymmärrystä ja kannatusta, mutta määrärahat eivät ole riittäneet edes tähän pieneen parannukseen, joka olisi ollut tälle alueelle erittäin tärkeää.

Kiitos.

Valtuutettu Ebeling (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Heli Puura katsoo, ettei lainanotto ole kestävä ratkaisu, koska sillä siirretään laskua tuleville sukupolville. Mielestäni tämä valtuutettu Puuran väite ei pidä paikkaansa, koska nykyinen taantuma ei sentään pahimmissakaan arvioissa kestä sukupolven ajan. Mikäli valtuutettu Puuran kritiikki koski Kd:n ryhmäpuheenvuorossa esittämiäni näkemyksiä, totean, että esitin siinä, että mikäli lisälaina otettaisiin, siihen pitäisi liittyä sitoutuminen erittäin tiukkaan kulukuriin seuraavan nousukauden aikana, jonka siis oletan tulevan edelleen tämän sukupolven aikana.

Valtuutettu Kari

Kiitos, puheenjohtaja.

Itse pidän itseäni hyvinkin vasemmistolaisena ja sympatiseeraan sitä, että menojen kasvattamiseen halutaan aina lisää rahaa, mutta itse tulin tätä budjettia pyöriteltäessä siihen tulokseen, ettei ainakaan minun vasemmistolainen projektini voi olla se, että aina halutaan vain 5 miljoonaa lisää. Mielestäni tämä budjetti on keynesiläinen eikä siinä räiskitä paniikkileikkauksia. Me pyrimme vaikeassa tilanteessa tärkeiden palveluiden turvaamiseen ja heikoimmassa asemassa olevien ihmisten aseman parantamiseen. Tässä tilanteessa mielestäni tämä budjetti on hyvä. Se ei ole täydellinen, mutta se on hyvä. On selvää, että vaikeuksia on tulossa, ja minä ainakin uskon, että veroja tullaan vielä tulevaisuudessa, me olemme pakotettuja siihen, että niitä tullaan nostamaan.

Tänään on puhuttu monista keskeisistä ja tärkeistä asioista, ja minä puutun vain yhteen minulle tärkeään asiaan. Neuvottelujen tuloksessa olin erityisen iloinen siitä, että kuntouttavaan päihdehuoltoon lisättiin

2,3 miljoonaa. Päihdekuntoutuksessa ollaan kaikkialla pk-seudulla siirretty painopistettä vahvasti avohoitoon. Valitettavasti tämä on monen kohdalla riittämätöntä, ja tämä meininki vaikuttaa pahasti samalta kuin mitä tehtiin 90-luvun laman keskellä mielenterveyspalveluille. Erityisen hullua tämä on kovien huumeiden käyttäjien kohdalla, ja on hyvin niukasti näyttöä siitä, että tämän ryhmän kuntouttaminen avohoidossa onnistuisi.

Päihdehuollon perustan pitää olla asiakaslähtöisyys. Ihmisten pitäisi itse saada vaikuttaa hoitoonsa mahdollisimman paljon, ja heidän mielipidettään pitäisi aina kuunnella. Jos asiakas on motivoitunut johonkin tiettyyn hoitoon, siihen pitäisi antaa mahdollisuus. Kentällä narkomaanit kyllä tietävät, mitkä paikat ovat sellaisia, joissa kuntoutuminen on tuloksellista. Jos jollakin on motivaatiota aloittaa jossain tietyssä hoidossa, niin pitäisi siihen tulla tukea. Kaupungilla on paljon asiakkaita, jotka olisivat toivoneet hoitomahdollisuutta pidennetyssä Myllyhoidossa tai Kiskossa, mutta heillä ei ole ollut mahdollisuutta päästä näihin hoitoihin syystä tai toisesta. Meillä ei ole huumehoidossa varaa jättää asiakkaiden omaehtoista hoitoonhakeutumishalua tukematta. Jos joku haluaa kuntoutumiseen, sitä pitää tukea kaikin mahdollisin tavoin. Tämän takia tekisinkin yhden ponnen:

> Valtuusto edellyttää, että päihdepalveluja tuottavien toimintayksiköiden hoitotuloksia arvioidaan nykyistä tarkemmin ja että yksiköitä kannustetaan parempiin hoitotuloksiin myös lisäämällä päihdehuollon asiakkaiden mahdollisuuksia valita oma hoitopaikkansa.

Kiitos.

Valtuutettu Peltola

Hyvät ihmiset.

Täällä on puhuttu varsin paljon siitä, että ehkä ensi vuonna pitää nostaa kunnallisveroa. Toivoisin kuitenkin, että ei ensi vuonna eikä muinakaan vuosina nostettaisi nykyistä kunnallisveroa vaan lähdettäisiin sellaiseen tuloverojärjestelmän uudistukseen, että ne nostot osuisivat sinne suuriin pääomatuloihin, joiden verotuksen taas tiedämme viime päivien lehtijutuista varsin matalaksi.

Helsinkiläisten enemmistöhän haluaa, että vanhuksista huolehditaan

hyvin. Siitä huolimatta me emme ole nytkään saaneet kerättyä ensi vuoden budjetin valmistelussa sellaista poliittista enemmistöä, että pystyisimme sen toteuttamaan tämän budjetin puitteissa. Ei, vaikka valtuusto on siunannut vuosien mittaan lukemattomia vanhuspalveluohjelmia. Ne ovat aina olleet raskaasti alibudjetoituja ja luottaneet työn tehostamiseen, jota piti saada vanhusten palvelujen pilkkomisesta ja tiukoista palvelujen myöntämisperusteista. Vanhustenhoitoon on olemassa hyviä reseptejä, niiden tärkein osa on toinen ihminen, mutta juuri ihmistyötä Helsinki ja yleensäkin Suomen poliittiset päättäjät kiristävät mahdollisimman paljon mm. verojärjestelmän kautta.

Sosiaali- ja terveysmenot alimitoitetaan niin, että virastoilla ei ole rahaa toteuttaa edes budjetissa luvattuja työntekijälisäyksiä. Muissa Pohjoismaissahan vanhuspalvelun työntekijöitä on ratkaisevasti enemmän kuin meillä, vaikka niissä asunnotkin ovat paljon Helsinkiä sopivampia vanhenemispaikkoja. Poliittiset vanhusohjelmat tavoittelevat loppuelämää vanhuksen omassa kodissa, joka on sinänsä hyvä asia, mutta käytännössä aivan liian yksisilmäisesti. Ja se merkitsee sitä, että huonokuntoisia ja muistamattomia ihmisiä lähetetään sairaaloista kotiin kokeilemaan, josko siellä voisi asua edes vähän aikaa vielä kotihoidon turvin. Kotona asuvalle taas ei useinkaan ruveta edes etsimään turvallista hoitopaikkaa, vaikka elämänlaatu on vahvasti miinusmerkkistä.

Omaisten vastuuta huonokuntoisista ja vaikeasti hoidettavista venytetään usein niin, että itsekin apua tarvitsevan hoitajan kestokyky pettää. Tapaan varsin usein entisiä omaishoitajia, jotka ovat vihaisia ja masentuneita siitä, miten vaikeita vuosia he ovat joutuneet kestämään valtuuston päättämän kotihoitoihanteen takia. Silti nämä ihmiset huolehtivat edelleen omaisistaan, jos ovat saaneet heidät pitkäaikaishoitoon. Paljon vähemmän tapaan niitä ihmisiä, jotka parhaillaan hoitavat huonokuntoisia omaisiaan, ja se johtuu siitä, että he eivät yleensä pääse sieltä hoitopaikasta eli kodista kovinkaan paljon keskustelemaan esim. kaupunginvaltuutettujen kanssa.

Budjettiesityksen mukaan vanhusten pitkäaikaisia vanhainkoti- ja sairaalapaikkoja vähennetään tuntuvasti ilman, että ympärivuorokautista palveluasumista ja ryhmäasumista lisättäisiin vastaavasti. Siitä huolimatta kotihoidon tällekin vuodelle varatuista lisärahoista on säästetty 2 miljoonaa euroa terveyskeskuksen muihin menoihin. Ensi vuodelle kotihoitoon tulee vain 1,8 miljoonaa lisää, eli ei saada edes kiinni tälle vuodelle aiottua henkilöstölisäystä. Vanhainkotihoitoa, pitkäaikaissairaanhoitoa ja palveluasumista

annetaan ensi vuonna yli 90 000 hoitopäivää vähemmän kuin mitä viime vuonna toteutui. Näiden palvelujen yhteismäärä vähenee hoitopäiväsuoritteista laskettuna ehkä noin 260 hoitopaikkaa tänä ja ensi vuonna. Kotihoidon käynnit lisääntyvät samana aikana noin 100 000:lla. Tämä tarkoittaa sitä, että laitos- tai palveluasuntopäivä pitäisi korvata yhdellä kotihoidon päivittäisellä käynnillä. Se on mahdoton vaatimus.

Vasemmistoliiton ryhmä ehdottaakin, että:

> Valtuusto edellyttää, että sosiaali- ja terveyslautakunnat valmistelevat valtuustolle suunnitelman, jonka avulla huonokuntoisten vanhusten hoitohenkilöstön määrä ja rahoitus pystytään mitoittamaan turvallisen vanhuuden edellyttämälle tasolle.

(Puheenjohtajan välikysymys.)

Se oli ponsiesitys. Kannatan myöskin valtuutettu Hakasen tekemiä ponsia 2 ja 3, ensimmäistä en.

Valtuutettu Kantola

Arvoisa puheenjohtaja, bästa fullmäktige.

Budjettikeskustelu on valtuuston vallankäytön ja päätöksenteon kannalta olennainen päätös, ja tähän kirjaanhan on kirjattu todella paljon myös tekstiä. Se meidän on täällä muistettava ja itsellemmekin tunnustettava, että tässä ei ole kaikki. Samaan aikaan tapahtuu todella paljon muuta päätöksentekoa, johon tällä budjetin ratkaisulla on tietenkin vaikutuksensa, mutta niin kuin kaikkea sitä, mitä tulee tässä tapahtumaan, sitähän ei selvästi tänne ole kirjoitettu, eikä kaikkea tietysti pystykään etukäteen kirjaamaan, mutta kaikenlaista muuta prosessia on menossa. Kuten täällä jo valtuutettu Torvalds esimerkiksi viittasi, aikaisemmin ryhmäpuheenvuorossaan monia vakavia kysymyksiä, mitä ei ole tässä kirjassa vielä ratkaistu, niitä ratkaistaan ja esityksiä tehdään siellä palveluverkkotyöryhmässä parhaillaan.

Täällä valtuutettu Rantanen kuvasi hyvin jo sitä prosessia, missä osassa me nyt olemme, että kuka tekee pohjatekstin ja muut esittävät muutoksia siihen. Nyt tämä keskustelu on tietenkin sitä, että jokainen haluaa niitä omia saavutuksiaan kehua. Meidän roolimme tässä keskustelussa tietysti on ollut enemmänkin se, kun me emme tähän

olisi tyytyneet vaan ehdotimme omaa kokonaisratkaisuamme budjetiksi, niin sitten olemme yrittäneet myöskin katsoa nämä erilaiset kirjaukset, mitä budjettineuvotteluissa on sovittu sen jälkeen, kun me emme siellä ole mukana enää olleet.

Täällähän on todella hyviä, kirjan sivulta 56 alkaa näitä ja sitten tietenkin on pääkodissa erikseen, mutta ehkä ne ovat tässä kohdassa helpommin koottuna, niin ehdottomasti tärkein asia, mikä on ja mikä varsinaisesti on sosiaaliviraston kohdalla, on toimeentulotuen siirtäminen omalle momentilleen ja sinne kirjaus siitä, että siitä 3 % käytetään ennalta ehkäisevään toimeentulotukeen. Se on ratkaiseva ja erittäin suuri muutos. Sen mekin tunnustamme, että se on jatkonkin kannalta merkittävä.

Siihen alkuperäiseen tekstiin on neuvotteluissa lisätty myös mm. ilmastonmuutoksen kannalta tärkeitä asioita, ja yksi olennainen kysymys, mitä voi pitää hyvänä tavoitteena ja hyvänä saavutuksena, että se on täällä, on tämä rakentamisen energialuokan, siihen kiinnitetään enemmän huomiota ja pyritään selvästi parempaan rakentamiseen siltä osin. Sitten täällä on lukuisia muita, joita täällä on jo käytykin läpi, työllisyyskohta nyt on yksi olennainen. Minä en pitäisi sitä kuitenkaan, se on hyvä, että tänne on kirjattu, että kaupunkikin pyrkii nyt heikkenevään työllisyyteen tarttumaan sillä, että työllisyysmäärärahoja on vähän lisätty, mutta ne lisäykset ovat kyllä aika pieniä suhteessa siihen, mitä tämän päivänkin uutiset ovat siitä, mitä Suomessa on tapahtumassa. Olen ihan varma, että joudumme tähän asiaan palaamaan monta kertaa ensi vuoden aikana muilla päätöksillä.

Täällä on tämä palvelusetelikokeilu kirjattu. Siitähän ei niin tarkkaan tiedetä, mitä ongelmia se Helsingissä ratkaisisi, mutta varmaan se oli jo siinä vaiheessa, kun mekin olimme neuvotteluissa vielä mukana, siitä puhuttiin. Varmaan se kokeiluna voi olla täällä mukana. En esitä siihen muutoksia. Mutta esitän kuitenkin tähän budjettikirjaan teksteihin muutoksen sivulle 263, kun siellä puhutaan kulttuurikeskuksen tiloista, niin siihen kohtaan Muut toiminnalliset tavoitteet sen 3. kappaleeksi muuttaisin:

Kaupunki jatkaa Nordsjö-Rastiksen tilojen vuokrausta kulttuurikeskuksen ruotsinkielisen toiminnan käyttöön.

Ja sitten se jatkuisi muutettuna niin kuin se on täällä, että ”Kulttuurikeskus on päätöksellään irtisanonut Aino Ackténin huvilan vuokrauksen.” Eli esitän tämän muutoksen sivulle 263.

Kiitos.

Valtuutettu Bryggare

Arvoisa puheenjohtaja.

Mietin tässä, että minunhan pitää ensin kannattaa valtuutettu Kantolan hyvää ponsiesitystä ja sitten palata tähän haasteelliseen tehtävääni.

Sosialidemokraattien esitykset perustuvat koettuun tietoon suhdannevaiheen ongelmista karvaina. Ainakin meillä on mielessämme 90-luvun hullut ja hurjat vuodet. Noina vuosina, kulunutta sanontaa käyttäen, ihmisuhreilta ei voitu välttyä. Esitimme 12 miljoonaa euroa enemmän kuin kaupunginjohtajan pohjaesityksessä oli käytettäväksi erilaisiin työllistämistä helpottaviin toimiin suoraan työllistämistoimikunnan päätettäväksi. Tuollakaan rahalla ei varmaan paratiisia olisi rakennettu. Se raha olisi kuitenkin estänyt ja estäisi usean sadan ihmisen joutumisen ansiosidonnaiselle, pitäisi heidät siis töissä kaupungin osoittamissa työpaikoissa maksamassa veroa työstään ja näin kiinni työyhteisössä. Täällä on paljon parempia asiantuntijoita arvioimaan muitakin mahdollisia resursseja, täällä on työllistämistoimikunnan puheenjohtajakin paikalla, mutta esimerkkinä vaikka työpajojen hyväksikäyttö ja monta muuta asiaa.

Valitettavasti nyt Kokoomuksen ja Vihreiden budjettiesityksessä ja Vasemmistoliiton esityksessä seurataan lähinnä käytännössä katseella työikäisten ihmisten siirtymistä työttömyyskortistoon. Kun tähän lisätään valtion voimattomat toimet työllisyyden hoidossa sekä suoranainen tohelointi EU-työllistymistukien käytössä, voimme aidosti olla huolissamme työllisyyden kehityksestä lyhyellä ja vähän pidemmälläkin tähtäimellä. Meillä pitäisi olla huomattavasti enemmän uskallusta, intohimoa ja halua ratkaista tämä asia. Tämä työllisyysongelma on Helsingin kaupungin suurin haaste jatkossa, ihan elinkeinorakenteestammekin johtuen.

Helsingissä kyllä rakennetaan ja korjataan ensi vuonna Suomen mittakaavassa esimerkillisesti, mutta suurelta osin työllisyyshyöty jakautuu Helsingin ja maamme rajojen ulkopuolelle. Yksittäisen työntekijän kannalta toki tällä seikalla sinänsä ei ole mitään vaikusta. On todellakin hienoa, että moni saa töitä rakentamisessa, mutta kaupunkimme veroeuroja se ei kerrytä.

Työ on parasta sosiaaliturvaa. Toivonkin, että ensi keväänä muillakin puolueilla on uskallusta raamineuvotteluissa katsoa totuutta rohkeasti silmiin. Jos demareiden esitys työllisyyspanostuksesta ei tässä

käsittelyssä saa riittävää tukea, toivon viimeistään ensi keväänä uutta pohdintaa asiaan. Odottelu maksaa paljon tulevina ongelmina. Siitä meillä kaikilla on kokemusta ja tietoa. Onko teillä hyvät ystävät eri puolilla puoluekenttää rohkeutta katsella tilannetta avoimen rehellisesti?

Arvoisa puheenjohtaja.

Liikuntavirasto joutuu ensi vuoden kohdalla muiden virastojen ohella tiukan raamin seurauksena supistamaan toimintaansa kaikkien hallintokuntien tapaan. Viraston ideoimat eri ikäryhmille suunnittelut liikunnalliset aktivointitempaukset jäävät väliin ja odottamaan parempia aikoja. Näiden tapahtumien suuri juttu olisi ollut se, että liikuntaan harvemmin innostuneet ihmiset saataisiin liikkeelle. Urheiluseurat tekevät ainutlaatuista liikuntakasvatustyötä Suomessa ja Helsingissä todella pienin resurssein, kun verrataan toimintaa toiminnan volyymiin. Kymmenet ja kymmenettuhannet harjoituskerrat ja -tunnit pyörivät vapaaehtoisvoimin loistavin tuloksin. Tämäkin toiminta uhkaa nyt kärsiä tässä taloustilanteessa kohtuuttomasti, ja vanhempien maksutaakka ainakin kasvaa harrastusten kallistumisen kautta. Sosialidemokraattien esitys 1,5 miljoonan euron ohjaamisesta edellä mainittuihin kohteisiin on tervetullut mahdollisuus lisätä kaupungissamme liikuntaa. Kulttuuriin samanlainen 1,5 miljoonan euron mahdollinen lisäys takaisi kaupunkiimme eloa ja toimintaa niin kulttuurikentässä ja erityisesti sillä sektorilla, joka usein jää näiden suurempien edunsaajien jalkoihin.

Sosialidemokraatit suhtautuvat myönteisesti Itä-Helsinkiin suunnitellun jääareenan rakentamiseen. Asia eteen suotuisasti, ja toivommekin, että ensi vuoden aikana saamme päätettäväksemme hankkeen, joka tukee itäisen Helsingin perheliikuntaa ja jääurheilua myös jääkiekon ulkopuolella.

Arvoisa puheenjohtaja.

Verokeskustelu käy Suomessa kuumana. Suurimmat kaupungit ovat jo päättäneet, Helsinkiä lukuun ottamatta, nostaa veroäyriään. Helsingissä sitä vielä todellakaan ei ole tehty. Helsingin kaupunginhallituksen esitys ei sisällä prosentin nostoa. Sosialidemokraatit ovat valmiita tähän hyvin epäsuotuisaan, mutta uskottavaan tapaan turvata kaupungin palvelut. On tunnustettava rehellisesti, että nyt henkilöstöön ja palveluihin panostamalla säästämme tulevissa menopaineissa ja turvaamme palveluidemme tason.

Täällä on tänäänkin puhuttu ostovoimasta äänenpainoilla, jotka hieman ihmetyttävät. Myös lehdistö on syyllistynyt tähän helppoheikkipopulismiin, jolla ei ole perusteita. Kysymys on vain talouden hoidosta. En usko muiden suurten kaupunkien väheksyvän kuluttajien kulutuskäyttäytymistä nostaessaan omaa veroäyriään, vaan talous on pidettävä tasapainossa.

Toimeentulotuen eriyttäminen budjetissa on hyvä askel, ja Sosialidemokraatit kannattavat tätä menettelyä, mutta tapa, jolla toimeentulotukien menojen kasvu aiotaan rahoittaa, ihmetyttää ainakin minua suuresti. Raskaasti aliarvioitu toimeentulotukien menon kasvu aiotaan siis rahoittaa ilmeisesti lainalla. Tämäkö ystävät, Kokoomus ja Vihreät ja Vasemmistoliitto, on vastuullista talouden hoitoa?

Kaupunkimme henkilöstön suunnalla on varmasti tällä hetkellä suurta hämmennystä tulevaisuudesta. Millä tavoin palkankorotukset rahoitetaan? Maksetaanko nekin lainalla vai henkilöstön todellista määrää leikkaamalla? Nähtäväksi jää, mutta varmaa on kuitenkin se, että vahvan laskusuhdanteen ollessa kuntatalouden suunta, verokertymä ei kehity koskaan toivotun mukaisesti.

Arvoisa puheenjohtaja.

Jos ja arvioni mukaan kun ensi keväänä kaupunginjohtaja esittää raamineuvottelujen pohjaksi kunnallisveron nostoa, toivon sen olevan kaikille ryhmille paremmin ymmärrettävää ja sitä kautta hyväksyttävää. Sosialidemokraatit ovat aina valmiita aitoihin keskusteluihin palveluiden paremmista ja tehokkaista tuottamisen malleista ja toimintatavoista. Meille ei ole kynnyskysymys julkisten palveluiden tuottamisen malli vaan laatu ja määrä. Julkisen tuottamisen malli on Helsingissä toiminut kohtuullisesti, ja jatkossa varmasti näin onkin.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Puheenjohtaja.

Pari lausetta vielä. Sosiaalitoimen puolella monimuotoisuudesta on myös kokemusta, ja tämä on hyvä. Oleellista on olla juuttumatta ismeihin vaan todellisiin laatumuutoksiin ja palvelutason nostoon.

Kiitos.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Valtuutettu Kantolan. Vasta-, anteeksi, niin olikin.

Kiitos.

Valtuutettu Peltola

Puheenjohtaja.

Mukavaa olla täällä. Millä nyt sitten ensi vuonna tätä budjettia rahoitetaan, niin minusta olisi aika merkillistä, että jos Helsinki, jonka talous on erittäin vankka siitä riippumatta, että täällä jatkuvasti aina meille yritetään uskotella, että se on suunnilleen joka vuosi aina tähän aikaan vuodesta tuhon partaalle, ei nyt sitten tässä tilanteessa myöskin lisäisi ottolainojaan. Helsingin talous ei kyllä näistä muutaman lähivuoden ottolainojen lisäyksistä tule tulevaisuudessakaan mitenkään heikkenemään. Päinvastoin, on ihan järkevää ottaa jonkin verran lainaa. Niin paljon lainaahan me emme joudu ottamaan kuin mitä tässä budjettiesityksessä lukee.

Se johtuu ensinnäkin siitä asiasta, että käy ihan samalla tavalla kuin tänä vuonnakin. Minulla on tässä edessä toteutumisennuste, jossa sanotaan, että investointeihin käytetään alle 82 prosenttia niihin tänä vuonna olevista määrärahoista. Suunnilleen samalla tavalla tulee käymään ensi vuonnakin. Meillä investoinnit perinteisesti aina ylirahoitetaan, ylibudjetoidaan, ja sitten vastaavasti siellä palvelupuolella tehdään alibudjetoituja päätöksiä. Tämä tulee vaikuttamaan ensi vuonnakin siihen, että se ? tulee jäämään paljon alhaisemmaksi kuin mitä tässä budjetissa lukee. Sen lisäksi, että myöskin meillä on sitten energian ?usta ?.

Valtuutettu Räty

Arvoisa puheenjohtaja.

Niin kuin puheenjohtaja hyvin osuvasti tässä sanoi, että täällä on mukavaa, niin se, että täällä on ollut kohtuullisen mukavaa ja on edelleenkin ihan mukavaa tehdä tätä Helsingin kunnallispolitiikkaa, on hyvin pitkälle johtunut siitä, että puoluerajoista riippumatta olemme ikään kuin olleet niin sanotusti samassa veneessä ja yhteen hiileen puhaltaen tehneet yhdessä töitä. Hieman haiskahtaa siltä, että sosialidemokraatit haluavat tuoda Helsinkiin tämän oppositio-hallitusasetelman ja selvästi ovat asettamassa itsensä sinne

oppositioon, missä valtakunnan politiikassakin ovat, niin paljon viittaavat jatkuvasti siihen. Se on ikävää, mutta sitten se on varmaan se asetelma, jossa meidän pitää jatkossakin töitä tehdä, koska millään muulla tavalla minä en voi ymmärtää tätä heidän halukkuuttaan jatkuvasti irtaantua ja todeta puheenvuoroissaan sen, niin kuin Bryggarekin tässä totesi, että hirvittävän monia hyviä asioita on, mutta juuri sitten kuitenkaan tätä heidän veronkorotustansa tai sitä tai tätä ei ole tässä tullut mainituksi, niin sen takia ei mukana voi olla.

Valtuutettu Bryggare (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Peltolalle sen verran kommenttia, että Helsingin talouden asetelma on tällä hetkellä ainutlaatuinen sen johdosta, että se tiedossa oleva tulevaisuus ei ole kovin valoisa, sen me kaikki tiedämme. Toinen asia on se, että Helsinki investoi kyllä hyvin mittavasti, ja vaikka kaikkia investointeja ei voida mahdollisesti hyödyntää vielä ensi vuonna, niin kyllä se lainapääoman kasvu on hyvin merkittävää, ja emme me voi ainakaan lähteä sille linjalle, että siitä vaan lainaa lisää ottamalla. Ehkä nousuvaiheessa täällä on ollut mahdollisuus tehdä budjettia sillä tavalla, että katsotaan vain, paljonko se menee yli ja sitten sitä kautta arvioidaan vain, että se tulee tulokertymänä. Nyt tilanne on kyllä toinen. Sen takia esitimme näitä veronkorotuksia, jotka eivät tietenkään ole millään tavalla herkullisia tai ainakaan populistisia.

Mitä tulee tähän oppositioasetelmaan, niin meillä ei ole mitään halua olla jotenkin eriytymässä. Me haluamme rakentaa yhdessä, meillä on siitä perinnettä, ja me haluamme olla yhdessä rakentamassa Helsinkiä, mutta tietysti vastuullisesti. Jos meillä on esityksiä, jotka eivät kohtaa tulopuolella sitä haastetta, joka on, niin meidänhän pitää myös esittää niitä, millä tavalla me aiomme rahoittaa sen esityksen, joka meillä on. Tätä kautta on syntynyt tämä meidän ajatus veroäyristä. Tuntuu vain siltä, että Kokoomuksen puolella on lyöty lukkoon myös ilmeisesti vihjeenä viereisestä talosta, että eipä paljon veronkorotuksiin kannata mennä. Se vihje vain muualla Suomessa Kokoomuksen kannattajissa ei tunnu saavan samaa sävyä, koska siellä ollaan hyvin huolestuneita tästä tilanteesta.

Ledamoten Björnberg-Enckell

Tack herr ordförande, bästa fullmäktige.

Inledningsvis vill jag understöda ledamot Torvalds två välformulerade hemställningsklämmar. Kannatan valtuutettu Torvaldsin toivomusponsia. Budgeten för år 2010 är balanserad ur invånarnas, barnens och de ungas perspektiv. Det är riktigt att inte gå in för stora inbesparingar, såsom lärarpermitteringar eller nedskärningar i timresursen, såsom många andra kommuner i landet nu gör. Stadsdirektörens budgetförslag och gruppernas förhandlingsresultat är en social budget som också beaktar det faktum att staden både har råd och kommer att gagnas av det här. När skatteutjämningen beräknas till 300 miljoner euro, och när överskottet från föregående år var över 200 miljoner euro, är det överraskande att hänga upp sig på skatteförhöjningar på dryga 100 miljoner euro. Nog är det väl bättre att spara på krutet för sämre tider, om det så infaller nästa år eller året där på.

Helsingin elinkustannukset ovat korkeat, ja kuten valtuutettu Hakanenkin usein meitä muistuttaa, kaupunki on erittäin vakavarainen. Muut Suomen kaupungit ovat meitä huomattavasti köyhempiä. Sektori- ja hallintorahat ylittävä kehittämistyö parantaisi paitsi ruotsinkielisten palveluiden saatavuutta, myös strategian esittämää asukaslähtöisyyttä. Palveluverkkotyöryhmässä olisikin uskallettava katsoa asioita aidosti asukkaiden eikä aina kaupungin oman organisaation eli järjestelmän näkökulmasta. On huomioitava se hyvä, jota pitkäaikaiset, luotettavat ja voittoa tuottamattomat palveluntuottajat kuten suomenkieliset sopimuskoulut, tietyt ruotsinkieliset päiväkodit tai palvelutalot helsinkiläisille tarjoavat. Tämä myös sen takia, että se on taloudellisesti järkevää ja pitkäjänteistä toimintaa.

Som ett led i samarbetet mellan huvudstadsregionens städer finns ett förslag om medborgarservice och framförallt en utveckling av IT-tjänster för att underlätta att utbud och efterfrågan bättre möts. En utveckling av IT-tjänster skulle inte bara förbättra tillgången till service, utan också utgöra en rationaliserande åtgärd. Det måste bli möjligt att utveckla stadens olika IT-system och lösningar så, att dessa i hög grad kommunicerar sinsemellan. Det kan inte vara 2000-talets melodi att fortsätta i gamla spår vad gäller IT-teknologi och -system.

Muutamia vuosia sitten käyttöönotettu tuntiresurssin laskentakaava on osoittautunut toimivaksi työkaluksi. Kuluvan vuoden kolmannen kvartaalin ennusteen mukaan opetusviraston toimintamenot tulevat alittumaan noin 10 miljoonalla eurolla suurimmaksi osaksi johtuen siitä, että lapsimäärien vähentyessä tuntiresurssi pienenee samassa

suhteessa, ja siten automaattisesti säätää resurssit oikealla ja oikeudenmukaiselle tasolle. Tämä on hyvä esimerkki siitä, miten hyvien käytäntöjen ja työkalujen löytyminen edesauttaa myös taloudenpitoa. Vaikka raha ei opetusviraston budjetissa suurensuuri ole, on 10 miljoonaa kuitenkin merkittävä asia.

Lasten päivähoitopalveluista tulee edelleen kaupunkilaisilta yhteydenottoja. Onko oikein, että töölöläiselle lapselle tarjotaan päiväkotipaikkaa pohjoisen Helsingin tarhasta? Onko se lasten ja perheen suhteen kohtuullista? Entä onko se ekologisesti millään tavalla kestävää? Ei tietenkään.

Det är viktigt att dagvårdsplatserna finns där barnen finns. Det måste vara möjligt att öppna nya daghem och att också komplettera utbudet med nya, helt privata lösningar. Men där det finns kvalitativt fungerande långvariga dagvårdsarrangörer får man inte från en dag till en annan besluta att avbryta samarbetet, såsom höll på att ske. Upphandlingen av dagvårdsplatser måste ske med utgångspunkt i den verklighet som råder. Antalet barn i dagvården krymper inte, utan växer.

On hyvä, että huostaan otetut lapset sijoitetaan ensikädessä perheisiin. Kun näitä paikkoja ja perheitä ei kuitenkaan tarpeeksi ole, ja tälläkin hetkellä lapsia on jonossa huostaanottoon, ihmettelen, miksei hyvien tuottajien laitospaikkoja uskalleta ottaa käyttöön, vaan lapset jätetään oman onnensa nojaan jonoon odottamaan.

Arvoisa valtuusto.

Mielestäni tämä budjetti on kaiken kaikkiaan niin hyvä kuin se näissä olosuhteissa voi olla.

Kiitos. Tack.

Ledamoten Wallgren

Arvoisa valtuusto.

Tässä on käynyt ilmi keskustelussa, että salissa saattaisi olla enemmistö toisenlaisilla ratkaisuilla kuin mitä ensi viikolla tehdään. Lähinnä omaa ryhmääni, Sosiaalidemokraattista ryhmää on moitittu siitä, että me esitämme tätä veroäyrin korotusta. Tätä meidän huolenpitoa heikommista ei niinkään moitittu. Voi olla, että olisi voinut

löytyä sellainen ratkaisu, että meidän tämä huolenpitopuoli olisi mennyt kaikkien yhteistyöllä läpi ja sitten veroäyrin nosto olisi voinut siirtyä ensi vuodelle, koska tässä moni on liputtanut, että ensi vuonna te olette siihen valmiita.

Tämä on jossittelua, me emme onnistuneet viemään tai näkemään tätä vaihtoehtoa riittävän ajoissa. Sitä ei ole sen takia meidän puolesta voitu riittävän tarmokkaasti ajaa, mutta ehkä sitten nähdään ensi vuonna, että tämä olisi ollut jo nyt mahdollinen tämä toisenlainen ratkaisu.

Voin ehkä kertoa omasta puolestani, miksi katson, että tämä Sosiaalidemokraattien ehdotus on hyvä. Se on yksinkertainen oikeudenmukaisuuskysymys. Lama tulee, yhteiskunnassa menee heikommin, kuilut köyhien ja rikkaiden välillä kasvavat, niin silloin pitää tehdä jotakin. Meidän esitys on seikkaperäinen, huolellisesti laadittu, kovaan asiantuntemukseen perustuva esitys siitä, että miten me Helsingissä pidämme huolta heikommista ensi vuonna paremmin kuin mitä tämä pohjaesitys tekee. Minua ei ole valittu tähän valtuustoon heikentämään palvelutarjontaa tai työllisyyttä. Minut on valittu tänne, niin käsitän, pitämään heikompien puolta, ja sen takia katson, että toteutan tehtäväni täällä paremmin olemalla tämän oman ryhmäni esityksen takana.

Toivon, että tätä ei nähdä nyt moitteena muita kohtaan. Te olette tehneet toisenlaisia arvioita, ja voi olla, että ensi vuonna sitten taas voidaan näitten isoja ratkaisuja tehdä hyvässä sovussa.

Minulla on pari pienempää asiaa, eivätkä nekään ole hirveän pieniä. Yksi koskee näitten ruotsinkielisten palvelujen asemaa Helsingissä. Olen pettynyt siihen, että meidän ryhmä on tehnyt kaksi konkreettista esitystä, hyvin halpaa, siitä miten ruotsinkielisen väestön asemaa voidaan vähän parantaa tässä kaupungissa, mutta nämä eivät ole menestyneet näissä neuvotteluissa näistä isoista ratkaisuista huolimatta tai riippumatta. Toinen koskee tätä ruotsinkielisen kulttuuritoiminnan säilyttämistä Nordsjö-Rastiksessa, ja toinen koskee ruotsinkielisen palvelun turvaamista vanhusten kotihoidossa. Näitten yhteishinta on 130 000 euroa. Rastis ei maksaisi mitään, tämä vanhusten kotihoito ruotsiksi 130 000 euroa. Olen vähän pettynyt siihen, että tätä ei ole nähty yhteisenä asiana näistä suurista miljoonista riippumatta.

Luulen, että perussyy on se, että liian moni valtuustossa näkee ruotsinkieliset vähemmistöpolitiikan silmin siten, että ruotsinkielisten tarpeet ovat samalla viivalla kuin vaikka venäjänkielisten tai muitten

tarpeet. En halua vähätellä ollenkaan muitten vähemmistöjen tarpeita, mutta näkisin, että tämän maan kaksikielisyys ei ole mitenkään vähemmistöpolittinen vaan identiteettipoliittinen asia. Me puhumme siitä, että onko tämä maa kaksikielinen? Onko tämä maa osa tätä pohjoismaista perinnettä, tunnustammeko sen mistä me tulemme, haluammeko nähdä keitä me olemme? Siitä on kyse, kun me puhumme myös ihan perustavista tarpeista ruotsinkielisellä puolella. Totean tämän ehkä viestinä myös tulevia varten, että mielestäni on sellainen kunnia-asia ja identiteettiasia meillä Suomessa, että me pidämme yhdessä huolta tämän maan kaksikielisestä tulevaisuudesta.

Haluan nyt tässä todeta, että minulla on kaksi pontta, joita haluan kannattaa. Kun puhuin tästä heikomman edun puolustamisesta, niin siitä lähtökohdasta nyt pitemmittä perusteluitta kannatan Emma Karin tekemää pontta, ja siirryn tähän ilmastopoliittisen vastuuseen. Kannatan tässä aluksi Yrjö Hakasen pontta 1, jossa edellytetään, että seuraavaan talousarvioon siirtyvien tavoitteiden joukkoon otetaan kasvihuonepäästöjen vähentäminen vuosittain 5 %:lla.

Perustelen vähän tätä Hakasen merkittävän ponnen kannatusta. Olen kuullut tässä kaikkien ryhmien puheenvuoroissa, muun muassa Lasse Männistö Kokoomuksen puolelta ja useampi ihminen Vihreiden puolelta myös ja muualtakin, että on korostettu valmiutta ja halua kohentaa kaupungin ilmastovastuuta. Tämä näkyy jo meidän tässä pohjaesityksessä hyvällä tämä halu kohentaa tätä ilmastopoliittista profiilia Helsingissä. Mutta me emme ole perillä tässä asiassa vielä. Meiltä puuttuu tällainen kokonaisvaltainen haltuunotto näissä kysymyksissä. Meiltä puuttuu se, miten me sovitetaan yhteen nämä eri sektorit entistä tarkemmin, koska muuten me ei voida onnistua tässä radikaalissa kasvihuonekaasujen vähentämisessä, mikä on tarpeellista.

Vi måste alltså för att ta vårt klimatansvar nästa år och inför nästa år bättre än förr jämka ihop de möjligheter vi har inom trafikpolitiken, inom fastighetsskötseln, inom stadsplaneringen, inom energifrågan på två plan, både i fråga om produktion och konsumtion, och sen också i den offentliga upphandlingen. Jag vill gärna berätta för er att den här palmoljan, som vi har talat om förut i höst, den måste vi också se som en klimatpolitisk fråga. Och tyvärr..

Epäonnekseni olen käynyt viime viikolla Kuala Lumpurissa pidetyssä palmuöljykeskusteluissa, että tämä RSP on sertifikaatti, mitä Neste Oil käyttää. Sitä ei ole onnistuttu saamaan nyt tähän palmuöljykohtaan tätä ilmastopoliittista ulottuvuutta, mitä me kaivataan. Toivotaan, että saadaan väliaikoina vielä, mutta se takkuilee se asia aika pahan

kerran. Meidän pitää nähdä tämä ilmastopoliittinen vastuu kokonaisuutena, ja kaikki keinot pitää ottaa käyttöön. Julkiset hankinnat, ilmasto, kaupungin suunnittelu, liikenne. Meillä on vielä liian tällainen sirpaleinen lähestymistapa tähän. Toivon, että siitä huolimatta, että meidän ryhmämme on tässä nyt ulkopuolella, että me kuitenkin voimme tämän tulevan vuoden aikana tehdä yhdessä töitä niin, että se hyvä lähtökohta, mikä nyt on, vielä paranee, ja ensi vuonna ollaan pidemmällä tässä asiassa mitä ollaan nyt.

Kiitän puheenvuorosta ja kuuntelen innolla jatkoa.

Valtuutettu Luukkainen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä on nyt muutamassa aiemmassa puheenvuorossa tuotu esiin ruotsinkieliset palvelut ja valiteltu sitä, että ne eivät olisi kunnollisia ja niitä ei olisi tarpeeksi ja sille puolelle pitäisi satsaisi enemmän. Vihjeeksi nyt vain uusille valtuutetuille, jotka eivät olleet edellisellä kaudella täällä valtuustossa, niin tarkastuslautakunnallahan oli urakkana selvittää ruotsinkielisiä palveluita sosiaali- ja terveyspuolella, ja teimme kyllä todella perinpohjaista työtä siellä. Lopputulos oli se, että ruotsinkielisillä oli paremmat palvelut kuin suomenkielisillä ja heillä oli erillispalvelut, joita suomenkieliset eivät saaneet käyttää. Näistä erillispalveluista huolimatta silti monet ruotsinkieliset käyttivät vielä suomenkielisiä palveluita. Asia on kyllä selvitetty, ja tältä osin tilanne pitäisi olla kunnossa, koska sillä puolella on oikeasti paremmat palvelut kuin suomenkielisellä puolella.

Ledamoten Björnberg-Enckell (replik)

Det här är ju det som man får höra när man tar upp frågan om svensk service.

Tarkastuslautakunnan selvitys ruotsinkielisistä palveluista oli erittäin yksioikoinen. Se oli lyhyt, siellä ei ollut mitenkään yksityiskohtaisesti käyty asioita läpi, ainakaan niin, että sitä olisi valtuutetuille käyty selvittämässä. Ehkä tarkastuslautakunnan jäsenille se selvitys oli jotain muuta. Ruotsinkielisten lasten lukioon pääsy Helsingissä on aivan jollain toisella tasolla. Siellä pitää olla aikamoinen nero, jotta pääsisi esimerkiksi oman kunnan lukioon. Helsingin suomenkielisiin kouluihin

pääsee 7,0:n keskiarvolla lukioon, ammattikoulupaikkojakaan ei ole, ei ruotsiksi eikä suomeksikaan, puhumattakaan siitä, miten pitkälle täällä reissataan joko sitten sinne ruotsinkieliseen tarhaan tai kouluun. Tänäänkin kävimme tuolla Maunulassa katsomassa, sieltä lähdetään 10 kilometriä yläasteelle. Terveyspalveluiden suhteen se, että lapsille puhuttaisi sitä äidinkieltä, niin sitä ei ole ainakaan minun tyttärelleni koskaan tapahtunut, että heitä olisi puhuteltu heti ruotsin kielellä, jos he jotain hammashoitoa esimerkiksi tarvitsevat tai näin päin pois.

En kyllä nyt oikein ymmärrä, mistä tässä on kysymys. Mihin valtuutettu Luukkainen viittaa siinä, että nämä palvelut olisivat parempia? Onko laatua mitattu vai saatavuudestako tässä on kysymys? On varmasti niin, että tietyissä kouluissa ja päiväkodeissa lapsia tai ihmisiä ehkä kohdellaan jotenkin ystävällisemmin, että ehkä puhutaan enemmän ja ollaan jotenkin..

Ledamoten Wallgren (replik)

Hannele Luukkainen, jag skall inte gå in på någon allmän analys här. Men jag vill konstatera, att de två förslag som vi har gjort i de här budgetförhandlingarna är mycket konkreta över enskilda frågor, där det finns klara brister. Den ena är Rastis Nordsjö, det gäller alltså en fantastisk enhet som man nu vill köra ner. Jag kan inte riktigt se varför man gör det. Det finns inga ekonomiska skäl att göra det, utan det handlar bara om elakhet, eller bristande insikt. Det andra är den svenska fältpatrullen i åldringsvården, där alltså det är ett faktum att vi från fältet har fått enorma klagomål, folk får inte vård på sitt modersmål i hemvården. Det är alltså en, i sista hand också en grundlagsenlig rättighet där staden inte sköter sig. Så att på de här två punkterna har vi satt in konkreta förslag, som skulle varit mycket billiga och som jag ärligt hade hoppats att skulle ha gått att sköta oberoende av den här stora överenskommelsen.

Tack.

Ledamoten Oker-Blom (vastauspuheenvuoro)

Ärade ordförande.

Luukkainens taltur var ganska typisk och visar på det här att det är svårt att mäta svenska tjänster. Om man till exempel säger att den finns 6 % finlandssvenskar och 10 % av läkarna talar flytande svenska

så finns det alltså ett överutbud, så där teoretiskt sett av svenska läkartjänster. Men samtidigt så använder sig finskspråkiga av de här samma läkarna. De betjänar ju också på finska naturligtvis. Däremot är det 90 % sannolikhet att en finlandssvensk inte får en svenskspråkig läkare om man bara går till närmaste hälsostation. Så man måste komma ihåg det här, att alltid om det är en minoritet som är utbredd på ett stort område bland en majoritet, så är det svårare att få de här tjänsterna. Man är sämre betjänad som utgångspunkt. Det är alltid svårare att vara i minoritet. Men vi har heller aldrig förespråkat någon slags specialbehandling eller på något sätt bättre tjänster, utan det är bara det att det är klart att för att ens uppnå samma tjänster, vilket Luukkainen nog mycket väl vet att vi inte riktigt har lyckats med, utan finlandssvenskarna de facto har ofta sämre tjänster. För att nå ens samma nivå, så måste satsningen på de svenska tjänsterna vara lite större, tyvärr.

Valtuutettu Räty

Arvoisa puheenjohtaja.

En mitenkään voi olla kommentoimatta tähän ruotsinkielisten palvelujen asiaan ja erityisesti tähän Rastis-keskusteluun, joka on nyt käynyt kuumana monellakin foorumilla. Minä ymmärrän täydellisesti tarpeen ruotsinkielisiin palveluihin ja ymmärrän ja allekirjoitan sen, mitä valtuutettu Oker-Blom äsken sanoi niistä palvelujen hinnoista ja siitä kattavuudesta, ja olen myös samaa mieltä siitä, että ei varmasti ole sama asia se, että suomenkielinen lääkäri, huom., puhuu ruotsia, jota toki itsekin teen, mutta en toki ole ruotsinkielinen äidinkieleltäni. Ymmärrän aivan täysin tämän keskustelun.

Mutta sitten toivoisin, että näiden asioiden kanssa työskentelevät ihmiset, niin tämä viesti ikään kuin menisi myös kaikille ihmisille sinne lautakuntatasolle ja joka paikkaan, koska näistä asioista ikään kuin vähemmistön asioita ja erikoisasioita tekee se, jos näitä asioita aletaan ylhäältä käsin hoitamaan, ja tässä viittaan nyt nimenomaan tähän Nordsjö-Rastis-kysymykseen. Minusta on kovin kurjaa, että sitte meidän budjettiyhteydessä pitää käydä keskustelua, kun asia on jo lautakunnassa yksimielisesti päätetty, ja edes kyseenomaisen kieliryhmän edustajat tai kukaan muukaan ei ole sitä siellä puolustanut. Tällainen asia tavallaan on minusta aika kurja, ja toivonkin, että tähän kiinnitetään huomiota jatkossa.

Valtuutettu Vikstedt

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Olisi hyvä, jos vuokra-asumiseen satsattavat vuosittaiset rahat näkyisivät myös budjettikirjassa. Ne ovat joskus siellä olleet, mutta eipä ole enää. On pitkä lista syitä, minkä takia vuokra-asuntorakentamisen edistäminen olisi viisasta ja välttämätöntä. Nykyiset pari-kolmesataa ja välillä alle 100 uutta vuokra-asuntoa eivät riitä mihinkään. 1 000 uutta asuntoa lyhentäisi jo jonoa jonkun verran. Asuminen on perustarve, jonka yletön kalleus, epävarmuus tai suoranainen puute voivat romahduttaa ihmisen talouden, elämän mielekkyyden ja sitä myötä vastuunottokyvyn.

Vuokra-asuntoja rakentamisesta kaupunkilaisille olisi etua rekrytoitaessa kaupungin henkilökuntaa. Se vähentäisi ilmastoa pilaavaa pendelöintiä ja tungosta toimeentulotuen piiriin, ja se merkitsisi enemmän työtä rakennusalan työntekijöille. Helsinkiin tarvitaan vuokra-asuntoja lisää, jotta vuokra-asumisen osuus asumismuotona ei putoaisi kaupungin kasvaessa. Kaupungin vuokra-asunnossa asuminen ei saa leimata asukasta huono-osaiseksi eikä aluetta epämieluisaksi alueeksi. Näin käy, jos jaettavaa ei ole kuin viimeisessä hädässä oleville, eikä aina heillekään. Näin tapahtuu, jos tehdään niin kuin muutamat kokoomuspoliitikot ovat ehdottaneet tai toivoneet, että taloudellisesti jotenkin jaloillaan olevat pantaisiin pois kaupungin asunnoista.

Helsingin kaupunki ei ole suinkaan tehnyt kaikkea voitavaansa vuokra-asuntorakentamisen edistämiseksi. Meillä on valtuustossa esimerkiksi asuntoministeri, jonka pitäisi puuttua aivan konkreettisesti siihen, että vuokralaisten vuokrissaan ARA:an maksamia rahoja käytettäisiin peruskorjaamiseen ja lisärakentamiseen eikä valtion budjetin yleiskatteeksi, kuten ensi vuonnakin tapahtuu, 200 miljoonaa euroa.

Asuntorakentamisyksikkö pitäisi olla kaupungin oma. Sitä olemme esittäneet useana vuonna, mutta siihen vaatimukseen ei ole yhtynyt kuin Yrjö Hakanen. Siitä ei kukaan viitsi edes keskustella vakavasti. Perussuomalaiset toivoivat ponnessaan, että kaupunki suosisi helsinkiläisiä rakentajia työmaillaan. Sehän ei ole mahdollista hankintalain sääntöjen mukaan, ja lisäksi EU:ssa ihmiset saavat vapaasti liikkua ja hakea työtä. Sen sijaan omaa hankintasääntöä voitaisiin säätää sen verran, että aliurakointiketjua voitaisiin lyhentää. 4:stä poikki, niin se vähentäisi harmaata taloutta. Rakennuttajan ei ole pakko hyväksyä yhä uusia urakoitsijoita automaattisesti. Kaupungin

omilla toimilla voidaan vähentää harmaata taloutta.

Nils Torvalds sanoi mielenkiintoisia, viisaita sanoja transaktion kustannuksista. Tällaisia kustannuksia syntyy rutkasti muutenkin kuin normaalissa isossa organisaatiossa. Niitä syntyy, kun pilkotaan tilaaja-tuottajamallin vuoksi virastoja. Näitä organisaatiomuutoksia tehdään myös joidenkin ääneen lausumattomien tavoitteiden saavuttamiseksi. Juuri näiden ääneen lausumattomien tavoitteiden takia henkilöstö kokee useammassakin hallintokunnassa tällä hetkellä, että heitä ei kuunnella eikä yt-lakia noudateta asianmukaisesti. Siitä seuraa, että henkilökunta ei jaksa antaa parastaan eikä sitoudu muutoksiin, edes hyödyllisiin ja tarpeellisiin muutoksiin. Erilaisia organisaatiomuutosprojekteja tulisi harkita myös muutoskustannusten kannalta ja paremmassa yhteistyössä henkilöstön kanssa.

Kiitos.

Valtuutettu Kousa

Kiitos puheenjohtaja, arvoisat valtuutetut.

Budjettineuvotteluissa saatiin mukaan monia Vihreille tärkeitä parannuksia, ja kannatan ryhmäni kanssa neuvottelujen tulosta. Samaan aikaan olen kuitenkin huolissani, sillä tämä budjetti ei ole todellakaan yksin takaa, että peruspalvelujen saatavuus ja laatu turvataan myös taantuman aikana. Valtuutettu Räty lausui Kokoomuksen ryhmäpuheessa tänään kauniisti: ”Ketään ei jätetä heitteille”. Oliko tämä lupaus? Helsingissä on kolmisentuhatta asunnotonta, ja vaikka esimerkiksi lapset ovat saamassa 500 päivähoitopaikkaa lisää, onko tämä tarpeeksi edes tämänhetkisten ennusteiden varassa. Epäilen.

Vanhusten pitkäaikaishoito ollaan siirtämässä sosiaaliviraston alaisuuteen. Kannatan vanhustenhoidon keskittämistä ja inhimillistämistä, sitä, että sairaanhoitaja ja muutkin palvelut tulevat vanhuksen luokse. Siirtoon liittyy kuitenkin lukuisia kysymyksiä ja aito huoli sairaiden vanhusten hoidosta jatkossa. Valmistelu on ollut puutteellista, eikä lautakunnille ole annettu vastausta siitä, mitä siirto todella tarkoittaa. Vuodenvaihteessa on sanottu, että muutos näkyy lähinnä henkilökunnan palkkakuitissa ja sairaalan nimessä, mutta mitä sen jälkeen?

Kokoomuksen ryhmäpuheessa sanottiin myös, että laitosvaltaisuuden poisto tuo säästöjä. Ehkä näin, mutta lääkkeetöntä päihdehoitoa

tarvitaan, ja vanhusten määrä lisääntyy jatkuvasti. Monet vanhukset ovat paitsi vanhoja, myös sairaita. Parempikuntoisia kuin edeltävät sukupolvet, mutta lähtökohtaisesti runsaslukuisempia ja pitkäikäisempiä. Vanhustenhoitoon saatiin lisäraha budjettineuvotteluissa, mutta tämä niin sanottu lisäraha on laskettu suhteessa kaupunginjohtajan pohjaesitykseen, ei vanhusten lisääntyvään määrään tai edes nykytilaan.

Inhimillinen vanhuus on perusoikeus, jonka soisin jokaiselle helsinkiläiselle. Siksi kannatankin valtuutettu Kati Peltolan toivomuspontta. Toivon, että myös vanhusten ihmisarvo toteutuu budjettia seuraavassa operatiivisessa toiminnassa, että tämä periaate ”Ketään ei jätetä heitteille” koskee myös vanhuksia siinä vaiheessa, kun päästään käytännön valintojen tasolle.

Kiitos.

Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro)

Valtuutettu Kousa otti mielestäni tärkeän asian esille, kun hän ilmaisi huolensa tästä pitkäaikaissairaanhoidon siirrosta sosiaalipuolelle. Voi olla, että se ratkaisu tulee olemaan aikanaan ihan hyvä, mutta näyttää kuitenkin siltä, että koko tämä valmisteluprosessi on ollut hyvin erikoinen, ja en nyt voi olla jälleen muistuttamatta siitä, että Vasemmistoliitto on esittänyt useaan otteeseen kritiikkiä, että tämä asia laitettiin vireille konsernijaoston kautta. Käytännössä siis vain kolme suurta poliittista ryhmää ovat olleet siunaamassa asian, joka sen jälkeen nyt otetaan itsestään selvänä ilman, että asiaa olisi käsitelty kaupunginhallituksessa, ilman, että lautakunnat olisivat olleet alusta lähtien mukana, mikä olisi ollut se normaali, tavanomainen menettely.

Tätä on verrattu siihen, että koska tämä muutos tulee koskemaan myöskin Seniorisäätiötä, joka sitten konsernin omistajaohjauksen mukaan kuuluu konsernijaostolle. Minun mielestäni tämä on hyvin ontuva perustelu. Kaupunginhallitus on kuitenkin se elin ja organisaatio, jonka kautta tällaiset valmisteluprosessit pitäisi laittaa kuitenkin liikkeelle, ja ainakin vähin on se, että lautakunnat olisivat olleet alusta lähtien täysin valmisteluvaiheessa mukana ja tehneet riittävästi selvityksiä. Nyt me saamme jatkuvasti yhteydenottoja henkilökunnalta epätietoisuuden osalta ja juuri tähän valmisteluprosessiin liittyen ? tilannetta, ja toivoa, että tällä tavalla ei tehdä jatkossa, koska normaali valmistelumenettely takaa sen, että myös henkilöstö ja luottamushenkilöt tietävät, miten nämä prosessit

kulkevat.

Valtuutettu Mäki

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Helsingin kaupungin viimeisimmässä henkilöstölehdessä kaupunginjohtaja Jussi Pajunen toteaa, että kireästä taloustilanteesta huolimatta kaupunki ei ensi vuonna irtisano eikä lomauta vakituisia työntekijöitään. Tulevista haasteista selviäminen edellyttää kuitenkin kaikilta uudistumiskykyä ja tuoreita ideoita. Saman lehden toisessa artikkelissa kerrotaan Kivelän sairaalan lähihoitajasta, joka on saanut kaupungin työsuhdeasunnon, mikä on tietenkin hyvä asia, mutta työsuhde on määräaikainen tämän vuoden loppuun asti. Artikkelissa myös todetaan, että terveyskeskuksessa määräaikaisia työsopimuksia jatketaan usein uusilla määräaikaisilla työsopimuksilla. Yhteenvetona totean, että kyseinen lähihoitaja ja lukuisat muut hoitohenkilökuntaan kuuluvat työntekijät, niin terveys- kuin sosiaalivirastossakin, ovat määräaikaisessa työsuhteessa. Kaupunginjohtajan toteamus ei koske heitä. He eivät ole vakituisia työntekijöitä.

Edelleen kaupunginjohtaja toteaa suurten ikäluokkien eläköitymisen oleva suuri haaste, mutta myös mahdollisuus. Jokaisen eläkkeelle lähtevän tilalle ei voida palkata uusia työntekijöitä, mutta toimintojen ja työnkuvien uudistaminen takaa palvelujen korkean laadun myös aiempaa pienemmällä työvoimalla. Me kaikki tiedämme, että palvelujen tarve kasvaa laman aikana etenkin terveyspalveluissa, päihdepalveluissa, toimeentulotuessa, lastensuojelussa ja muissa lapsiperheiden palveluissa, eikä näitä palveluita voi hoitaa työntekijöiden uudistumiskyvyllä, uusilla ideoilla ja toimintojen sekä työnkuvien uudistamisella. Niihin tarvitaan ammattitaitoisia työntekijöitä. Myös vanhusten määrän kasvu lisää tarvetta palkata lisää työntekijöitä kotihoitoon, laitospalveluihin ja palvelutaloihin. Talousarviossa ei ole varattu erillistä määrärahaa työehtosopimusten mukaisille palkankorotuksille. Ne maksetaan virastoille käyttöön osoitetusta määrärahoista, mikä tietää henkilöstökulujen karsimista.

Sosiaaliviraston toiminta-ajatus vuodelle 2010 on turvata lasten ja nuorten hyvän kasvun edellytykset, vahvistaa aikuisten toimintakykyä ja vastuullisuutta, varmistaa vanhoille ihmisille turvallinen ja arvokas elämä sekä edistää Helsingin kehittymistä sosiaalisesti tasapainoiseksi kaupungiksi yhdessä helsinkiläisten ja muiden toimijoiden kanssa siten,

että heitteille ei jää kukaan.

Myllypuron leipäjonossa kävi vuonna 2001 tiistaisin ja perjantaisin noin 350–450 henkilöä. Tänä syksynä leipäjonossa käy jakopäivinä 950–1 300 henkilöä. Nuorten miesten ja lapsiperheiden määrä jonossa on kasvanut, ja tiedämme, että leipäjonon kasvu johtuu työllisyystilanteen pahenemisesta. Sosiaaliviraston selvityksen mukaan leipäjonossa käyvät ovat köyhiä, mutta eivät kaikkein huonoimmassa kunnossa olevia. Jotta ihminen jaksaa käydä leipäjonossa viikoittain, hänellä pitää olla toimintakykyä, säännöllisyyttä ja aktiivisuutta. Leipäjonot eivät kuulu sosiaalisesti tasapainoiseen kaupunkiin.

Helsingin päivähoidon asiakastyytyväisyyskyselyn mukaan vanhemmat ovat erittäin tyytyväisiä Helsingin omaan päiväkotihoitoon. Meillä on tasokas ja kattava päiväkotiverkosto, ja ammattitaitoisia työntekijöitä. Mielestäni Helsingissä pitäisi panostaa juuri omaan päiväkotitoimintaan myöntämällä riittävästi määrärahoja ryhmäkokojen pienentämiseen ja riittävään henkilöstömitoitukseen. Myös kaupungin omaa perhepäivähoitoa tulisi kehittää ja lisätä työn houkuttavuutta palkkausta parantamalla.

Tänään uutisoitiin, miten Suomi laiminlyö lapsiaan. Laiminlyökö Helsinki? YK:n lapsenoikeuksien komitea toteaa, että huostaanottojen määrän kasvu kertoo siitä, ettei ennaltaehkäisevää apua riitä kaikille tarvitseville. Huostaanottojen määrä on edelleen kasvussa Helsingissä. Lapsiperheiden kotipalvelun henkilöstöä on liian vähän, ja avun saa vain kaikkein vaikeimmassa asemassa olevat perheet. Kuitenkin tämän kaltaiseen palveluun panostaminen maksaisi itsensä takaisin hyvin nopeasti.

Päihdehuoltolain mukaan kunnan tehtävänä on järjestää päihdeongelmaisen ja hänen omaisensa riittävä ja asiallinen hoito. Mielestäni on huolestuttavaa, että niin Helsinki kuin muutkin kunnat Suomessa ovat vähentämässä etenkin huumehoidon ostopalveluita panostaen avohoitoon ja omaan kuntoutustoimintaan. Riskinä on hoitojonojen kasvu ja kuntoutusmahdollisuuksien kaventuminen, mikä johtaa pahimmillaan sosiaali- ja terveyshoitokulujen monikymmenkertaistumiseen tulevaisuudessa. Kannatan Sosialidemokraattien esittämää muutosehdotusta.

Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Puheenjohtaja.

Valtuutettu Mäki mainitsi, ettei hoidon laatua, laitosten tehokkuutta tai tuottavuutta enää voi enempää repiä työntekijöiden selkänahasta, ja siinä hän toki oli ihan oikeassa, mutta mielestäni sitä voidaan edelleenkin parantaa työtapoja ja toimintatapoja parantamalla. Yksi, mistä hirveän harvoin puhutaan, on lähiesimiesten ja yleensäkin suunnittelevien esimiesten visiot ja innovatiivisuus luoda uutta ja nähdä laajasti oman viraston ulkopuolellekin. Myös soveltuvuustesteihin tarvittaisiin todettua kykyä toimia johtajana, sitä voisi kyllä tässä kaupungissa yhä edelleen hieman vahvistaa.

Luottamusjohtajuus toimii ammattilaisten osaamista ja sisäistä johtajuutta tukevana johtamistapana, ja usein ikävä kyllä johtamiskyky, joka löytää virastojohtajista, niin sanotaan niin, että niitä töitä usein ohjaa virastobyrokratia, vanhat käytännöt ja epäluuloisuus alaisten kyvystä hoitaa työtehtävänsä järjellisesti ja asiakkaan tarpeista lähtevänä. Siihen nähden eräiden johtamisperiaatteiden mukaan 80 % alaisten virheistä on johtajien virheitä, ja siinä vaiheessa kyllä edelleenkin Helsingin kaupungin tulisi kiinnittää lähijohtajien ja suunnittelijoiden rekrytoinnissa huomiota siihen, että pitkä kokemus omassa virastossa ei ole suinkaan aina pelkkä hyve. Joskus se on nimenomaan uudistusjohtajille jopa toiminnan este ja hankaloittaa varsinaista työntekoa.

Kiitos.

Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro)

Kiitos puheenjohtaja.

Valtuutettu Terhi Mäki esitti huolenaiheesta tästä määräaikaisten työntekijöiden työsuhteiden jatkuvuudesta ja niiden mahdollisesta vaikutuksista palvelutasoon, jos työsuhteita ei jatketa. Me Vasemmistoliiton puolella jaamme tämän huolenaiheen, ja tämä oli juuri yksi niitä asioita, joita pidimme hyvin keskeisesti esillä budjettineuvotteluissa, ja katsomme, että kuitenkin tässä tilanteessa on tärkeää, että saatiin aikaan budjettisopimukseen tämä kirjaus, joka näkyy talousarvion sivulla 56. ”Kaupunginhallitus käsittelee palkkaratkaisun vaikutukset ? jälkeen”, ja edelleen: ”Tavoitteena on, että hoito, hoiva ja opetustyö ei vähene palkkaratkaisun johdosta”.

Tämä oli meille juuri tämä tärkeä asia, että juuri, kun tiedämme, että sosiaali- ja terveydenhuollossa ja opetuspalveluissa on erittäin paljon

määräaikaisia työntekijöitä, osa heistä on vuodesta toiseen tehnyt siellä määräaikaisena, että ei voi olla mitenkään yksioikoisesti lähtökohtana se, että määräaikaiset työsuhteet lopetetaan. Tämä on tärkeä kirjaus ja tämä todellakin tulee tarkasteluun sitten kaupunginhallitukseen heti ensi vuoden puolella, kun tiedämme tämän työmarkkinaratkaisun.

Valtuutettu Autti

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

On ollut erittäin ilahduttavaa kuulla, että täällä on tänään puhuttu niin useaan kertaan sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta ja siitä, että heikommista kansalaisista pidetään huolta. Mikä onkaan parempi tapa pitää huolta köyhistä lapsista ja köyhistä lapsiperheistä kuin turvata se, että me toimimme niin, että tämä köyhyys poistuu. Me kuulimme juuri, Terhi Mäki kertoi, kuinka paljon meillä on tällä hetkelläkin henkilöitä tuolla leipäjonossa. Siellä on lapsiperheitä ja monta muutakin. Ihan rohkaistuin tästä teidän yksimielisyydestänne, ja haluan tehdä toivomusponnen. Tuon uudestaan teidän käsiteltäväksi ja siten ensi kerralla päätettäväksi tämän:

> Kaupunginvaltuusto edellyttää, että Helsingin kaupunki toimii aktiivisesti lapsiperheköyhyyden poistamiseksi tulevalla valtuustokaudella.

Käsitin, että me olemme kaikki aivan tätä samaa mieltä.

Tuossa, kun kuuntelin muitten puheita, niin Vihreitten Sanna Vesikansa ilmoitti huolestuneisuutensa siitä, että perheneuvoloihin on vieläkin pitkä jono, ja tietysti, jos ajatellaan sitä, että mikä taas on sitä parhainta politiikkaa, että pystytään näitä ongelmia ratkomaan etukäteen, kun me puhumme ehkäisevistä palveluista, niin ne perheneuvolat kerta kaikkiaan ovat sellaisia paikkoja, ja sinne pitää päästä silloin, kun se kriisi on päällä eikä sitten enää, kun on tapahtunut karmeampia asioita. Sen takia esitän uudestaan:

> Kaupunginvaltuusto edellyttää, että perheneuvoloihin suunnataan voimavaroja siten, että kaikille yhteydenottajille järjestyy aika kuukaudessa jokaisen perheneuvolan alueella.

Sitten täällä on hyvin moni tuonut esille tämän vanhustenhuollon ja

sen, minkälaisia ongelmia siellä on. Kati Peltola toi esille huolestuneisuutensa siitä, riittääkö kotihoito, Tuuli Kousa kertoi siitä, että miten tämä valmistelu tässä pitkäaikaissairaalan siirrossa on tapahtunut, ja itse terveyslautakunnan jäsenenä olen sitä mieltä, että tämän pitkäaikaissairaalan sosiaaliviraston alle siirtämisen valmistelussa ei ole noudatettu hyvää hallintotapaa. Hyvään hallintotapaan kuuluu se, että ennen kuin päätöksiä tehdään, niihin tutustutaan, virkamiehet tekevät selkeät ehdotukset, siellä on budjetit, pystytään arvioimaan, onko tämä tarpeellista, ja mitä seuraa.

Meillä nyt jokaisella, kun täällä on tullut esille se, että se ei ole mennyt oikein, on mahdollisuus täällä palauttaa asia uudelleen käsiteltäväksi. Silloin kun se tulee tänne 25. päivä, me voimme tehdä päätöksen, että otetaan aikalisä ja katsotaan, mitä se muutos tuo, koska kyllä itse haluan myös tietää sen, miten vanhukset hoidetaan sen jälkeen, nyt ei puhuta vuodenvaihteesta ja se varmasti hoituu tällä vanhalla tavalla, mutta mitä sen jälkeen tapahtuu koko rakenteessa. Kuinka paljon paikkoja häviää ja missä ajassa, ja miten siihen palvelutarpeeseen vastataan sitten kotona tai jossain muualla. Mitkä ovat ne kuntouttamistoimenpiteet? Itse tuolla terveyslautakunnassa esitimme vastaehdotuksen ja sen jälkeen eriävän mielipiteen, niin siellä itse olen esittänyt 14 erilaista kysymystä, ja toin myös esille sen, että tässä ei ole kuultu, niin kuin sanoin, hyvän hallintotavan mukaisesti niitä ihmisiä, joita tämä päätös koskee, eivätkä he myöskään ole pystyneet osallistumaan tähän päätöksentekoon. Se on erityisen tärkeää demokratiassa. Sen takia toivon, että te kaikki valtuutetut tykönänne ajattelette, oliko tämä oikea tapa, ja jos ei se teidän mielestänne ollut, niin tehdään niin ja palautetaan se uudestaan valmisteltavaksi. Emme menetä siinä mitään muuta, vaan enemminkin saamme lisää tietoa, ja voimme tehdä sitten sen perusteella päätöksemme, emmekä vain pelkkien arvailujen perusteella, koska sen me olemme velkaa kuntalaisille, jotka ovat meidät tänne äänestäneet.

Koska tässä vanhustenhuollossa ja kotihoidossa on tällä hetkelläkin hyvin paljon puutteita, haluan varmistaa tällä seuraavalla ponnella, että sinne tulisi lisää resursseja.

> Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kotihoidon henkilökuntaa lisätään tarvetta vastaavasti samalla huomioiden, että työntekijöille tulee jäädä aiempaa enemmän aikaa hoitoon ja huolenpitoon vanhuksen luona.

Kiitos.

Anteeksi, sitten samalla kannatan vielä Yrjö Hakasen vastaesityksiä 2, 3, 4 ja 5.

Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro)

Kiitos puheenjohtaja.

Valtuutettu Autille toteaisin vain sen, että toivon myöskin, että nyt meillä on mahdollisuus käsitellä tätä pitkäaikaissairaanhoidon siirtoa täällä ja mahdollisesti tehdä palautusesityksiä ja että kolmen suuressa poliittisessa ryhmässä eli Kokoomuksen, Vihreiden ja Sosialidemokraattien ryhmässä käytäisiin keskustelu siitä, mikä on konsernijaoston rooli, koska sehän tässä nyt on se olennainen, että tämä vanhusten pitkäaikaissairaanhoidon siirto oli konsernijaostossa, jossa on siis kolme poliittista ryhmää edustettuna, ja siellä siunattiin tämä jatkovalmistelulinja. Se on tietysti valitettavaa, että sitten ryhmätkään eivät näköjään ole välttämättä tienneet, mitä siellä on siunattu, mutta minusta tämä on erittäin tärkeää, että tähän kiinnitetään huomiota aivan kuten valtuutettu Autti täällä totesi.

Valtuutettu Autti (vastauspuheenvuoro)

? jäseniä, ja haluan korostaa sitä, että toimin täällä kuntalaisten valtuuttamana henkilönä.

Valtuutettu Suomalainen

Hyvä puheenjohtaja. Arvoisat valtuutetut.

Ihan aluksi kannatan valtuutettu Lasse Männistön pontta. On käyty keskustelua palveluista. Haluaisin sanoa pari sanaa kiinteistöverosta. Kuten tiedetään, kiinteistövero nousee vuonna 2010. Helsingin Kokoomushan ei veronnostoa ajanut, ja itse olin vahvasti sitä vastaan. Voi olla, että kiinteistövero ei ole vielä kansainvälisesti kaikista korkeimmalla tasolla, mutta asumisen kokonaiskustannukset sen sijaan ovat. Budjettineuvotteluissa kuitenkin etenkin Vihreät asettivat julkisuudessa kiinteistöveron noston lähtökohdaksi omalla osallistumiselleen budjettineuvottelun sopuun. Vihreiden ryhmäpuheenvuoron pitänyt valtuutettu Moisio, joka ei nyt näköjään ole paikalla, sanoi, että Vihreät haluaisivat turvata palvelut käymättä

kuntalaisten kukkarolla. Valitettavasti kiinteistöveroa maksavat ihan tavalliset asukkaat, kuntalaiset, eli kyllä heidän kukkarolla tässä käydään.

Kokoomukselle kiinteistöveron nosto oli kuitenkin pienempi paha kuin demareiden mahdoton vaatimus kuntaveroprosentin nostosta. Siksi oli tehtävä valinta siitä, millä keinoin asukkailta nyt nyhdetään lisää euroja. Kokoomus valitsi pienemmän pahan. Paras valinta olisi tietenkin ollut, että palvelujen tehostamista ja järkiperäistämistä olisi saatu tehdä sen verran, ettei veroja olisi tarvinnut nostaa.

Hallitushan nostaa ensi vuoden alusta kiinteistöverojen alarajoja. Tarkoituksena on antaa kunnille mahdollisuus kartuttaa alijäämäisiä budjettejaan. Kohtuullinen tavoite ja kohtuullinen keino sinänsä. Tämä tietenkin asetti jo osaltaan raamit myös Helsingin kiinteistöverolle. Vakituisten asuinrakennusten kiinteistöverolle hallitus asettaa uuden alarajan ensi vuoden alusta lähtien, eli 0,32. Helsingin talousarvion uusi luku on juuri tämä eli hallituksen asettama alaraja.

Yleinen kiinteistövero Helsingissä nousee 0,8:aan eli jopa kaksi kymmenystä yli hallituksen ensi vuoden alusta asettaman uuden alarajan. Yleinen kiinteistövero kohdistuukin omistusasujille. Kuten sanottu, ylipäänsä Kokoomushan ei tätä halunnut, ja itse vielä vähemmän, ja nyt kysynkin, onko tarkoituksena vain saada kiinteistön omistajat kaivamaan kuvettaan vai onko kyseessä Vihreiden periaatteellinen linja, jolla etenkin kaupungin keskusta-alueen ulkopuolella asuvia rankaistaan väärästä asuinpaikan valinnasta. Varsinkin heitä, jotka asuvat hui, omakotitaloissa, rivitaloissa, paritaloissa ja ylipäänsä muussa kuin urbaanissa kerrostaloasumismuodossa.

Haluankin tässä budjettikeskustelun yhteydessä aloittaa yleisemmän keskustelun helsinkiläisyydestä. Onko niin, että pääosin Helsingin keskustassa asuvat city-Vihreät haluavat rankaista kaikkia niitä, jotka itsepäisesti asuvat kantakaupungin ulkopuolella? Ilmastonmuutoksen torjunnan nimissä vastustetaan paitsi autoilua, myös omakotitalo-, rivitalo- ja paritaloasumista Helsinginniemen ulkopuolella. Yhdyskuntarakenteen tiivistämisen vaatimukset alkavat joskus mennä yltiöpäisyyksiin. Esimerkkinä tästä tämä jo mainittu kiinteistövero. Toinen esimerkki on julkiseen liikenteeseen kaavaillut vyöhykkeet ja taksojen korottaminen yli 6 kilometrin matkoilta arvolipulla kuljettaessa.Tätähän erityisesti Vihreät ajavat pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnassa YTV:ssä. Pian malli siirtyisi kenties myös muihin lippuihin. Mallissa matka Vuosaaresta Kannelmäkeen maksaa

selvästi enemmän kuin normaali kaupunkimatka.

Helsingin kaupunginhallitus otti myös myönteisen kannan ruuhkamaksuihin Helsingissä, ja toivoo liikenne- ja viestintäministeriön aloittavan ruuhkamaksujen lainsäädännön valmistelun. Kokoomus pyysikin eriävässä mielipiteessään ensin päätettävän, mitä maksuilla oikein tavoitellaan. Onko tavoitteena autoilevien ihmisten rankaiseminen ja verottaminen vai meidän urbaanin keskustan ulkopuolella asuvien rankaiseminen? Maksua kaavaillaan eri malleissa vähän eri tavoin, eri paikkoihin, myös Helsingin sisäiseen liikenteeseen. Me kaikki lähes miljoona pääkaupunkiseudun asukasta emme mahdu asumaan Helsinginniemelle, vaikka kuinka tiivistetään, eikä helsinkiläisiä saa jakaa kahteen kastiin: keskusta-alueen oikeat urbaanit stadilaiset ja sitten me muut, joita kohta varmaankin ulkohelsinkiläisiksi kutsutaan ja joita veroilla ja maksuilla rankaistaan asuinpaikan valinnasta.

Seison tietenkin Kokoomuksen kannattaman budjettisovun takana, vaikka asukkaiden asuinkustannuksien pysyminen enintään nykyisellä tasollaan on tulevaisuudessa paremmin pidettävä tavoitteenamme. Haluankin siksi tässä tehdä seuraavan ponnen:

> Hyväksyessään talousarvion vuodelle 2010 kaupunginvaltuusto edellyttää, että tulevina vuosina kaupunkilaisten sellaisia asumiskustannuksia, joihin kaupunki suoraan omilla päätöksillään vaikuttaa, pyritään hillitsemään, mukaan luettuna eri verot ja maksut.

Lopuksi kommentti kokouksen alkupuolella valtuutettu Pajamäen puheenvuoroon työvoiman tarpeesta. Aina joku silloin tällöin nostaa esiin tämän, että tuleeko meille työvoimapula tulevaisuudessa vai ei ja onko ikääntyminen oikeasti ongelma. Tällä viikolla ihan Helsingin Sanomista voimme todeta, siellä oli taulukko. Suomen väestön määrässä yli 65-vuotiaiden määrä lisääntyy 41 %:lla vuoteen 2020 mennessä. Sen sijaan 15–65-vuotiaiden määrä laskee 5 %:lla. Meillä on todellakin tarve pyrkiä tehostamaan ja järkiperäistämään Helsingin kaupungin toimintoja niin, että me voimme tarjota niitä palveluja kaikilla niitä tarvitseville, ja meillä on siihen työvoimaa. Me emme voi vain lisätä menoja jatkuvasti ajatellen, että sillä kaikkien näiden tulevien vanhusten ja muiden kaupunkilaisten tulevat tarpeet pystytään kattamaan.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia puheenjohtaja.

Valtuutettu Suomalainen kritisoi yleisen kiinteistöveron korottamista, ja tällaiseen kritiikkiin on enemmänkin aihetta kuin mitä valtuutettu Suomalainen tuli todenneeksi. Tämä yleinen kiinteistöveron korotushan koskee Helsingissä nyt tämän esityksen toteutuessa kaikkia asumismuodosta riippumatta niin omassa asunnossa kuin vuokralla asuvia. Se tulee vain vähän eri tavoin eri nimellä, mutta kaikille asukkaille. Mitä sitten valtuutettu Suomalaisen ponteen tulee, niin en nyt malta olla sanomatta, että tässä olisi valtuutettu Suomalaisella nyt kyllä ihan mahdollisuus tukea vastaesitystäni, jolla kaupunginvaltuusto päättäisi perua tonttivuokrien korotustoimet ja kohtuullistaa näitä korotuksia.

Valtuutettu Rantanen (vastauspuheenvuoro)

Puheenjohtaja.

Valtuutettu Hakasen puheenvuoro oikeastaan kuvasi hyvin tilannetta. Suomalaisen puheenvuorosta tuli vähän sellainen olo, että hän ei oikein ole sitä mieltä, että tämä on hyvä tämä teidän budjetti, että varmaan yhteyksiä Hakasen esitykseen saattaisi sitä kautta hyvinkin tulla suoraan sanoen. Mutta halusin vain miettiä sitä, että jostakinhan niitä rahoja on ikään kuin kaivettava tässä tilanteessa, jos halutaan pitää kiinni tästä palvelutasosta, joka tässä budjetissa on sovittu, että olisiko Suomalainen sitten ollut sitä mieltä, että se kunnallisvero olisi sittenkin ollut parempi. Epäilenpä vahvasti.

Toinen asia, ruuhkamaksut eivät kuulu kyllä tämän keskustelun piiriin ollenkaan, mutta ehkä sitä kannattaa silti ajatella vielä voimakkaammin sellaisena, jolla kaupunki yrittää itselleen hillitä niitä menokertymiä tai menokasaumia, joita ikään kuin liikenteen kasvusta tuntuvat seuraavan. Jos pystytään ruuhkamaksujen kautta esimerkiksi ohjaamaan liikennettä paremmin niin, että se tasaantuu pois niistä pullonkauloista, jotka muuten vaatii aikamoisia investointeja, niin totta kai se on kaupungin kannalta järkevää. Ruuhkamaksujen lopulliset maksajat tietysti varmaan tulevat olemaan itse asiassa työnantajat ja verohelpotusten ja näiden muiden kautta totta kai jossakin muualla, mutta ennen kaikkea sen pitäisi ohjata liikennettä siihen suuntaan, että se ei kasaannu sillä lailla kuin nyt.

Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro)

Kiitos puheenjohtaja. Valtuutettu Suomalaiselle täytyy nyt kyllä tehdä pieni oikaisu. Hän ei oikein tunnu ymmärtävän, mitä yleisen kiinteistöveron korotus merkitsee. Se ei mene pelkästään asukkaiden asumisen hintoihin, vaan nimenomaan yleisen kiinteistöveron nosto tarkoittaa sitä, niin kuin täällä budjettikirjassa selvästi sanotaan, että noin 70 %:ia siitä arvioidusta 150 miljoonasta, jonka yleinen kiinteistövero tuottaa, kertyy muista verokohteista kuin asuinrakennuksina toimivien kiinteistöjen maapohjasta. Sitä maksavat myös yritykset, ja silloin se on vahvasti oikeudenmukaisempi malli kerätä rahaa kuin asukkaiden verokorotus, koska kunnallisveroa maksavat kaikkein pienituloisimmatkin, kuten me hyvin tiedämme, ja myöskin ne, jotka joutuvat hakemaan toimentulotukiluukulta avustusta, josta voivat kunnallisveronsa maksaa.

Valtuutettu Alanko-Kahiluoto

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tämä budjetti on neuvoteltu erittäin vaikeassa taloustilanteessa. Synkkyyden keskellä budjetin valonpilkahdukset erottuvat erityisen selkeästi. Näitä valonpilkahduksia ovat ilman muuta lisämiljoonat lastensuojeluun, mielenterveyspalveluihin ja päihdepalveluihin. Erityisen ilahduttavaa käsillä olevassa talousarvioesityksessä on pyrkimys ennaltaehkäistä lasten ja nuorten syrjäytymistä.

Toisin kuin edellisen laman aikana, nyt ei leikata oppilaitosten opettajaresursseista, ja se tarkoittaa, ettei luokkakokoja kasvateta eikä opettajia lomauteta tai irtisanota. Mitä isompi luokka, sitä isompi riski koululaisilla on jäädä vaille tarvitsemaansa yksilöllistä tukea ja huomiota. Siksi päätös olla tekemättä samaa virhettä kuin viime laman aikana, päätös olla kasvamatta luokkakokoja, on entiselle opetuslautakunnan jäsenelle suuri ilon aihe. Saimme vasta viime valtuustokaudella kurottua umpeen ne säästöt, joita Helsingin kaupunginvaltuusto oli edellisen laman aikana tehnyt.

Viime laman varjo on ollut pitkä ja raskas. Hintaa vääristä säästöistä ovat maksaneet erityisesti lapset ja nuoret. Koulupudokkaiden ja syrjäytyneiden nuorten määrä on noussut viime vuosina niin, että

valtakunnan tasolla on puhuttu jopa kymmenistä tuhansista nuorista vailla opiskelupaikkaa, työpaikkaa tai ylipäätään poissa tilastoista. Budjetissa lisätään määrärahoja nuorten työllistämiseen. Osa näistä määrärahoista käytetään työpajatoiminnan lisäämiseen. Tämä on viisasta, sillä viime laman aikana perustettu nuorten työpajatoiminta on osoittautunut erittäin tulokselliseksi keinoksi vähentää nuorten syrjäytymistä, lisätä nuorten elämänhallintaa ja edesauttaa opiskelupaikan tai työpaikan löytämisessä.

Esimerkiksi meillä opetustoimessa yli puolet työpajoille osallistuneista nuorista on seurantamme mukaan työllistynyt tai saanut opiskelupaikan, kun tilannetta tarkastellaan puoli vuotta pajajakson jälkeen. Työpajojen tuloksellisuus on yleisesti tunnustettu, ja ilahduttavaa on, että myös valtio on lisännyt työpajojen määrärahoja ehkäistäkseen juuri nuorten syrjäytymistä. Samaten on lisätty määrärahoja etsivään nuorisotyöhön, jota toteutetaan yhteistyössä nimenomaan työpajojen kanssa.

Helsingissä lisättiin viime vuonna valtion myöntämän tuen avulla juuri etsivää nuorisotyötä. Helsingissä aloitti kolme uutta työparia, jotka ovat yhteistyössä työpajojen kanssa konkreettisesti etsineet tilastoista pudonneita ja kadonneita, opintonsa keskeyttäneitä koululaisia ja nuoria. Etsivästä nuorisotyöstä on Helsingissä saatu erittäin hyviä tuloksia, mikäli hyvänä tuloksena voi pitää sitä, että yksin viime vuonna etsivän nuorisotyön avulla tavoitettiin yli 200 tilastoista kadonnutta nuorta Helsingistä. Nuorta, jotka eivät siis olleet esimerkiksi opiskelemassa tai töissä.

Valtaosa projektin ansiosta löydetyistä nuorista on ohjattu nuorten työpajoihin, suorittamaan peruskoulua loppuun tai jatkamaan ammatillisia opintoja. Löydettyjen nuorten joukossa on paljon erilaisista oppimisvaikeuksista kärsiviä, ammatilliset opintonsa keskeyttäneitä sekä maahanmuuttajanuoria. Suurin osa näistä nuorista hyötyy, kuten on nähty, työpajoilla sovellettavasta tekemällä oppimisen mallista.

Arvoisa puheenjohtaja, valtuutetut.

Nyt onkin tarpeen keskittyä etsivän työn jatkotoimien kehittämiseen yhteistyössä esimerkiksi juuri työpajojen kanssa. Työpajojen ja oppilaitosten välistä yhteistyötä on tarpeen lisätä ja tukea. Kaupungin pitää edesauttaa opintonsa keskeyttäneiden nuorten mahdollisuuksia suorittaa työpajoilla peruskoulun ja ammatillisen koulutuksen opintokokonaisuuksia. Tämän vuoksi esitänkin seuraavan ponnen:

> Hyväksyessään talousarvion vuodeksi 2010 ja taloussuunnitelman vuosiksi 2010–2012 kaupunginvaltuusto edellyttää, että nuorten syrjäytymisen vähentämiseksi Helsingin kaupunki edistää eri tavoin oppilaitosten ja työpajojen välistä yhteistyötä.

Arvoisa puheenjohtaja.

Hätkähdyttävää on se, että merkittävä osa näistä etsivän nuorisotyön avulla löydetyistä nuorista on asunnottomia. Asunnottomia nuoria on paitsi kantasuomalaisten, myös maahanmuuttajanuorten keskuudessa. Jokainen ymmärtää, että koulua on todella vaikea käydä, jos ei ole minkäänlaista kämppää. Työttömyys, keskeytyneet opinnot ja asunnottomuus on karmea yhdistelmä alle 25-vuotiaalle nuorelle. Teenkin seuraavan ponnen:

> Hyväksyessään talousarvion vuodeksi 2010 ja taloussuunnitelman vuosiksi 2010–2012 kaupunginvaltuusto edellyttää, että tulevalla kaudella Helsingin kaupunki paneutuu eri tavoin nuorten asunnottomuuden ennaltaehkäisyyn ja vähentämiseen.

Arvoisa puheenjohtaja.

Kuten aluksi totesin, ilahduttavaa budjetissa ovat lisäykset mielenterveys- ja päihdepalveluihin. Nuorten syrjäytymistä ehkäistään myös riittävillä matalan kynnyksen päihdepalveluilla, jotka nyt tosin ovat riittämättömät. Erityisesti pitäisi voida taata asumispalveluiden riittävyys ja jälkikuntoutuksen monimuotoisuus. Tällä hetkellä matalan kynnyksen palvelut eivät ole tarpeeksi toimivia ja ihmistä kannattelevia. Esimerkiksi jälkikuntoutus ja asumispalvelut pitäisi saada saumattomaksi kokonaisuudeksi, jotta voidaan turvata esimerkiksi kuntouttavassa hoidossa saavutettu päihteettömyys ja vältytään jo kuntoutuneiden tipahtamiselta siirryttäessä tuettuun asumiseen. Tämän vuoksi teen vielä yhden ponnen:

> Helsinki kehittää päihdekuntoutujien matalan kynnyksen palveluverkkoa, erityisesti jälkikuntoutus ja asumispalveluita yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Kiitos. Anteeksi, että ylitin aikani.

Valtuutettu Romakkaniemi

Kiitos puheenjohtaja. Arvon valtuutetut.

Talousarvioesitys on Helsingin vastuullisten poliitikkojen voimannäyte. Näinä vaikeina on osattu tehdä enemmistön sopu, jolla pidetään huoli palveluiden saatavuudesta, sekä samalla osataan nähdä suhdanteiden yli. Taantuman pohjalla pitää uskaltaa myös velkaantua. Valtio on toteuttanut voimakasta elvyttävää talouspolitiikkaa. Valtion menoja on tänä vuonna kasvatettu tuplasti yli pitkän ajan keskiarvon. Myös veroalennuksilla ja kotitalousvähennyksen laajentamisella on lisätty kotimaista kysyntää. Näin on korvattu viennin romahtamisesta seurannutta talouskasvun hiipumista. Valtio jatkaa tätä elvytyspolitiikkansa myös ensi vuonna.

Helsinki on Suomen mittakaavassa erittäin merkittävä toimija. Helsinki on Suomen ainoita kuntia, joissa on pystytty keräämään viisaan suhdannepolitiikan avulla edes hieman suhdannepuskureita lihavina vuosina. Helsingin onkin kannettava kortensa kekoon talouden elvyttämisessä. Elvytys tarkoittaa sitä, että verotuksen keventämisen ja julkisten menojen ja investointien ylläpitämisen avulla vauhditetaan kysyntää talouden muuten taantuessa ja verotulojen pienentyessä. Jos Helsinki lähtisi nyt nostamaan kunnallisveroa tai leikkamaan menoja, se olisi erittäin väärää politiikkaa. Jotta valtionkin elvytyspolitiikka tehoaisi, on menotasoa pidettävä yllä ja verotuksen kiristämistä vältettävä myös Helsingissä.

Talousarvion tasapainottamisen aika on, kun kasvu alkaa ja työttömyys lähtee laskuun. Silloin on aika menotason hillitsemiselle ja mahdollisille verojen korotuksille. Nyt on kuitenkin kriittinen aika tehdä sellaisia rakenteellisia uudistuksia, joilla säästetään kustannuksia muutaman vuoden viiveellä. Rakenteita uudistavilla päätöksillä puretaan päällekkäisyyksiä, puretaan hallintokustannuksia, ja yhä suurempi osa veroeuroista suunnataan itse palveluihin.

SDP on ilmoittanut haluavansa kiristää helsinkiläisten veroja prosenttiyksiköllä keskellä taantumaa. Tuo esitys olisi elvytyksen vastaista. Se veisi myös hallituksen tänä vuonna antaman veronalennuksen helsinkiläisten taskuista. SDP on vaatinut suureen ääneen elvytyksen jatkamista myös ensi vuonna, mutta toimet Helsingissä ovat vastakkaisia. Olisiko niin, että helsinkiläisten veronmaksajien kustannuksella yritetään tehdä valtakunnan politiikkaa ja pönkittää puolueen kannatusta tällaisella populismilla? Miksi vain 1 %, miksi ei 10 %:a? Sillä varmasti saisi palvelut ensi vuonna vieläkin

parempaan kuntoon. Taitaisi vain käydä kuin sille entiselle pojalle, joka talvipakkasilla lorautti housuun. Ensin lämmittää, mutta sitten tulisi vieläkin kylmempi.

Elvyttämällä julkista ja yksityistä kysyntää pehmennämme helsinkiläisten selviytymistä taantuman yli. Tuota perusajattelua kutsutaan keynesiläiseksi talouspolitiikaksi. SDP:kin on joskus sitä ymmärtänyt erittäin hyvin. Kaikella kunnioituksella valtuutettu Puuraa kohtaan, hänen puheensa paljasti paljon nykyisesti SDP:n talouspoliittisesta ajattelusta. Veroprosenttia nostamalla parannamme työllisyyttä. Voisikohan tuolle SDP:n talouspoliittisella kokeilulle valita puolta miljoonaa asukasta pienemmän kunnan? Nostetaan siellä vuosittain veroja kohti sataa prosenttia ja katsotaan, missä vaiheessa täystyöllisyys saavutetaan.

Valtuutettu Wallgren sanoi, ettei häntä ole valittu tänne heikentämään palveluita tai työllisyyttä. Nyt kuitenkin työveroja nostamalla heikennetään elvytyksen vaikutuksia ja luodaan siis lisää työttömyyttä nyt avoimelle sektorille. Valmiiksi korkeampi työveroprosentti taas syö työllistymisen edellytyksiä siinä vaiheessa, kun talouskasvu alkaisi ja työllisyyden kohentumiselle olisivat edellytykset. Kunnallisveron nosto siis heikentää työllisyyttä nyt ja jatkossa.

Politiikka on siitä ikävä laji, että liian harvoin pääsee tekemään mukavia ratkaisuja. Yleensä aina joutuu valitsemaan kahden ikävän väliltä vähemmän ikävän. Tuon valinnan tekeminen on se, miksi meidät on tänne äänestetty. Meitä ei ole äänestetty tänne väistämään vastuuta. Nyt ei ole oikea aika nostaa kunnallisveroa. Otetaan siis mieluummin lainaa, nostetaan siis mieluummin vaikka kiinteistöveroa tai asukaspysäköintimaksuja. Työn veroja voi nimittäin välttää vain tekemällä vähän työtä tai olemalla palkkaamatta työntekijöitä. Asumisen suhteen voi tehdä valintoja, jotka sopivat suuremmille tuloille. Mieluummin siis enemmän rahaa palkasta käteen ja sitten valintoja tekemään kuin että se otetaan vain väkisin palkasta. Olen siis tässä vähän eri mieltä tämän Suomalaisen-Hakasen-linjan kanssa, mutta vitsit sikseen.

Monille nämäkin veronkorotukset ovat tietenkin vaikeita valintoja, joissa joutuu valitsemaan kahden ikävän väliltä. Moni muuten, joka joutuu omakotitontistaan hieman enemmän maksamaan, maksaisi huomattavasti enemmän veroa, jos sama tulo jouduttaisiin kaupungille palkkatulosta keräämään. Sitä paitsi tuon kiinteistöveron ohjausvaikutus kannustaa kaavan mukaiseen rakentamiseen. Se on ekologista ja sillä torjutaan ilmastonmuutosta.

Asukaspysäköintimaksu taas nousee edes johonkin järkevään mittaluokkaan. Nythän maksamalla ei saa autopaikkaa, ja keskustan kaduilla kannattaa taloudellisista syistä pitää autoa pitkäaikaissäilytyksessä. Ei ole kovin järkevää. Asukaspysäköintimaksu on sitten oikean kokoinen, kun pitkäaikaissäilytys kannattaa järjestää muualle, ja maksun maksettuaan autoa tarvitsevat voivat olla varmoja paikan saamisesta. Tämä on sekä autoilijan, jokaisen veronmaksajan sekä autoja vähemmän keskustassa toivovan etu. Haluan siis kiittää erinomaista työtä kaupungin erinomaisilta virkamiehiltä ja –naisilta sekä kiittää valtuuston vastuullisia ryhmiä hyvästä sovusta erittäin vaikeassa tilanteessa.

Valtuutettu Suomalainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos kollega Romakkaniemi tuosta huomautuksesta. Omakotitontin ja omakotitalon omistavat ihmiset eivät nyt kaikki ole ihan hirveän varakkaita, jos katsoo meidänkin seutuamme tuolla Pohjois-Helsingissä, niin ei voi sanoa, että siellä on vain suuria, varakkaita ihmisiä, joilta voi hyvin viedä sitten sen korotuksen, että kyllä siellä asuu ihan vanhempaa väkeä, jotka ovat valinneet asuinpaikan joskus aiemmin ja tuskin välttämättä haluavat loppuvaiheessa elämäänsä sieltä lähteä. Myöskin lapsiperheitä siellä on, joilla ihan varmasti on muutakin, opintovelkaa, asuntovelkaa ja ties mitä. Kiinteistövero on tietenkin vero. Eihän se ole mikä tahansa maksu. Olen ihan samaa mieltä Romakkaniemen kanssa ja itsekin ymmärrän tämän, että pitää valita kahden pahan välillä tässä tapauksessa, ja kiinteistövero oli se valinta. Onhan se kuitenkin ehkä siinä mielessä kohdistetumpi ja pienempi rasite ihmisille kuin sitten se tuloveron tai kuntaveron nostaminen. Onko tätä mitattu, en ole ihan varma, että mikä se summa tulisi olemaan sitten, täällä huudeltiin, että ei ole.

Tämä rahakin tulee jostain, se on pois kulutuksesta, että ei se ole joku ilmainen raha, joka tulee jostain. Valtuutettu Ojala sanoi, että osa tietysti on yritysten omistamia maapohjia. En nyt tiedä, on sekin sitten jostain se raha. Se on yritysten katteesta pois. Lisä on lisäkustannus, lisävero, on se yksityinen tai yritys tai joku muu taho. Ponnessani lähinnä toivoin sitä, että tulevaisuudessa pyritään pitämään huolta siitä, että ei erilaisin veroin ja maksuin liikaa aleta rasittamaan, ja pyritään hillitsemään niitä kustannuksia, joita asukkaalle koituu. Se on hienoa, että me olemme joskus Yrjö Hakasen kanssa samaa mieltä, että asukkaiden tottumukset Helsingissä asumisen suhteen täytyy pitää jossain rajoissa.

Kiitos.

Valtuutettu Karu

Kiitoksia puheenjohtaja.

Näinä synkkinä aikoina tätä budjettia on helppo kannattaa. Se on hyvin tehty, se elvyttää, investoi ja tehostaa taloutta. Pidemmittä puheitta ei voi muuta kuin kiittää ennen kaikkea budjetin tekijöitä eli helsinkiläisiä veronmaksajia, yrittäjiä, yrityksiä ja etenkin heitä, jotka työskentelevät vientiteollisuuden parissa. Pieni bonus-kiitos on myös annettava kaupungin henkilökunnalle, joka on luonut puitteet koko tälle hyvälle.

Kiitos.

Valtuutettu Kuikka

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Aluksi kannatan valtuutettu Alanko-Kahiluodon ponsia. Kuten jo monta kertaa sanottu ja kuten kaikki tiedämme, elämme vaikeita aikoja. Joudumme näin ollen myös tekemään vaikeita päätöksiä. Se ei ole kivaa, mutta se on silti tehtävä. Pitää tasapainoilla säästöjen, velanoton, veronkorotusten ja elvyttämisen välillä. Mielestäni tässä on onnistuttu hyvin. Demarien ajama kunnallisveron nosto olisi leikannut ostovoimaa, ja lähes tasaverona iskenyt raskaasti pienituloisimpiin. Kunnallisveroa maksavat kaikki, myös esimerkiksi työttömät, joiden talous on monesti tiukoilla muutenkin. Kiinteistöveron nostaminen on sosiaalisesti oikeudenmukaisempaa, ja kunnallisveron korotuksen aika tullee myöhemmin.

Monien puoluetovereideni tavoin olen tyytyväinen myös talousarvion sisältämään elvytykseen investoimalla. Nyt on hyvä aika tehdä välttämättömiä korjauksia ja investointeja. Myös panostus joukkoliikenteeseen ja pyörätieverkoston kehittämiseen on enemmän kuin tervetullut, samoin kuin 2 miljoonaa euroa rakennusten energiatehokkuuden parantamiseen. Nämä ovat viherelvytystä parhaimmillaan.

Olen iloinen siitä, että vaikeista ajoista huolimatta terveysasemien

mielenterveys- ja päihdepalveluihin saadaan 1,5 miljoonaa euroa lisävaroja. Se ei ole suurensuuri summa eikä ratkaise kaikkia ongelmia, mutta se on kuitenkin askel oikeaan suuntaan ja merkki siitä, että ihan kaikesta ei ole varaa säästää. Lyhytnäköistä säästämistä olisi myös koulujen luokkakokojen suurentaminen ja päivähoidosta tinkiminen, joita ei onneksi edes suunnitella.

Olen tyytyväinen myös siihen, että mielenterveyspalveluita ei leikata merkittävästi. Avohoitokäynnit ja psykiatrian vuodeosastopäivät eivät vähene. Henkilöstöä vähennetään vain toimistosihteereistä eikä heitäkään irtisanota. Psykiatriosaston päällikkö Tuula Saarelan mukaan avohoitopäivien vähennys johtuu muun muassa siitä, että sekä kysyntä että tarjonta ovat vähentyneet mielenterveyspotilaiden kuntouttavassa perhesijoituksessa, joten pystyn tämänkin jotenkuten hyväksymään. Jos kysyntää ei ole, on turha tarjotakaan. Toki toivoisin, että jatkossa pyritään tarjoamaan paremmin kysyntää vastaavaa kuntoutusta.

Pidemmittä puheitta, kokonaisuutena talousarvio on onnistunut, ja kannatan sen hyväksymistä.

Kiitos.

Valtuutettu Pakarinen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Haluan aluksi kannattaa valtuutettu Suomalaisen pontta, ja voisinpa samalla kannattaa myöskin valtuutettu Alanko-Kahiluodon ensimmäistä pontta, joka koski työpajatoiminnan ja ammatillisen koulutuksen yhteistyön tehostamista, koska sama on ollut mielessä itselläkin.

Kuntaliiton äskettäin tekemän tutkimuksen mukaan peräti 30 % Suomen kuntapäättäjistä säästäisi eniten opetuksesta. Monissa kunnissa onkin jo toteutettu erilaisia säästötoimenpiteitä kuten opettajien lomautuksia. Helsingin opetustoimen vuoden 2010 talousarvioesityksessä ei ole onneksi tarvinnut turvautua tällaisiin toimenpiteisiin, kuten ei Helsingissä perinteisestikään. Helsingin opetustoimen käyttötaloudellisissa merkityksellisiä vuoden 2010 talousarvioon vaikuttuvia tekijöitä ovat oppilas- ja opiskelijamäärien aleneva kehitys, erityisopetuksen ja maahanmuuttajien opetuksen kasvu, jo aiemmin päätetyt tuntikehyksen lisäykset lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa, aikuislukioissa sekä eräät samoin aiempiin päätöksiin perustuvat muutokset toimitiloissa.

Talousarvion valmistelun lähtökohtana on ollut, että peruskoulujen ja lukioiden tuntikehys turvataan eikä ammatillisten oppilaitosten lähiopetuksen tuntimääriä alenneta. Myöskään peruskoulujen positiivisen diskriminaation määrärahoja ei ole vähennetty. Kun kiinteistövuokrissakaan ei ole lyhyellä aikavälillä tehtävissä säästöjä, on selvää, että muihin toimintoihin kohdistettavat säästöt joudutaan toteuttamaan keskimääräistä suurempina. Toki tämä näkyy koulujen arjessa, ja turha muuta väittääkään.

Kuitenkin talousarvio mahdollistaa opetuksen korkean laadun ylläpitämisen Helsingissä jatkossakin. Opetusryhmäkokoja on Helsingissä viime vuosina pienennetty, ja se näkyy suoraan opetuksen laadussa.

Dessutom efter att ha besökt Månsas lågstadieskola just idag med ledamoten Björnberg-Enckell skulle jag påpeka att åtminstone och i synnerhet svenska utbildningen funktionerar bra i Helsingfors.

Viime kokouksessa monet meistä valtuutetuista kantoivat lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa käsiteltäessä huolta koululaisten iltapäivien vietosta. Talousarviossa on tavoitteena, että vähintään 70 kaupungin suomenkielistä ja 15 ruotsinkielistä peruskoulua järjestävät kerhotoimintaa, ja jokaisessa positiivisen diskriminaation tukea saavassa koulussa on tarjolla kerhotoimintaa. Tämä yhtenä esimerkkinä positiivista asioista.

Valtuutettu Puura ilmaisi huolensa kouluruokailusta. Koulujen ruokahuollossa ja siivouksessa olisi mahdollista vähentää säästöjen näkymistä siellä koulujen arjessa laajentamalla nykyistä kilpailutettavien koulujen osuutta. Tällä hetkellähän tämä kilpailutettava osuus on vain 12,5 %. Kilpailuttamisella on saavutettu merkittäviä säästöjä, ja tähänastisten asiakastyytyväisyystutkimusten mukaan kilpailutetuilla kouluilla on myös oltu tyytyväisempiä kouluruokailun ja siivouksen laatuun. Valitettavat kilpailutukseen liittyvät lieveilmiöt eivät ole johtuneet opetusviraston toimista, enkä pidä niitä myöskään hyväksyttävinä.

Erityisen hienoa on se, että koulujen peruskorjaukseen on saatu ja saadaan rahaa. Sisäilmaongelmista kärsivien koulujen korjaukset ovat ensi vuonna hyvässä vauhdissa. Peruskorjausten nopeuttaminen on elvytyksenkin nimissä järkevää. Oppilasmäärien vähenemisen jatkuminen merkitsee toisaalta sitä, että kouluverkkoa on tarkasteltava kriittisestä tämänkin valtuustokauden aikana.

Lopuksi vielä aivan toiseen asiaan. On hienoa, että talousarviossa on varattu määräraha palvelusetelikokeilun toteuttamiseen yhdessä Sitran kuntaohjelman palvelusetelihankkeen kanssa. Palvelusetelien käyttöönotolla parannetaan merkittävästi yksityisten palveluntarjoajien kilpailu- ja toimintaedellytyksiä, joita pidän tietysti yrittäjänä hyvinkin tärkeinä. Kaupungille koituu puolestaan paljon taloudellista hyötyä siitä, että kustannusrakenne selkeytyy. Samoin kustannusten ennakoitavuus paranee, kun maksetaan kiinteähintaisista suoritteista. Oleellista palvelusetelien käyttöönoton yhteydessä on tietenkin se, että oman tuotannon kustannukset lasketaan mahdollisimman selkeästi, tehdään sen jälkeen tarvittavat vertailut ja asetetaan palvelusetelien arvo sellaiseksi, että se on palvelun käyttäjälle aidosti houkutteleva vaihtoehto. Jos palvelusetelin arvo on liian pieni, palvelusetelin päälle maksettava omavastuuosuus kasvaa eikä palveluseteliä silloin käytetä, ja silloin jäävät hyödytkin saamatta kaikilta. Palvelusetelikokeilua toteutettaessa onkin tärkeää kiinnittää erityistä huomiota palvelusetelin arvon määrittämiseen siten, että oman tuotannon kaikki kustannukset otetaan huomioon.

Kiitoksia.

Ledamoten Oker-Blom

Bästa ordförande, hyvät valtuutetut.

Antagligen är den här budgeten så bra den kan vara med tanke på läget. Inför nästa år har vi en liten sparbudget, men ingenting särskilt dramatiskt. Vi ska dock komma ihåg att vi kompenserar det långt med låntagning. Egentligen skulle jag nu villa uppmana fullmäktige att börja fundera i god tid på också året 2011 och där på följande år. Vi kommer inte att få det lätt, och vi kommer inte att återgå till samma goda tider som vi hade ännu förra året på åtminstone tre, fyra år. Då kommer frågan att var skall vi spara. Skall vi höja skatter? Skall vi spara på servicen? Vilka skatter? I budgetboken anges att vi måste nå inbesparingar på minst 2,1 % 2011, och 0,9 % 2012. Jag skulle säga att de här siffrorna antagligen är försiktiga. Dessutom har vi större skulder att betala tillbaka.

Jag skulle också vilja att fullmäktige för en ideologisk debatt om olika skatteformer, och i god tid funderar inte bara på att vi måste höja skatterna, utan vilka skatter vi vill höja. Nu har trenden varit att betona

fastighetsskatter och boende ganska långt. Det här är en EU-trend egentligen. Det goda är förstås att man inte kan flytta fastigheter och därför är man tvungen att betala, men det negativa är att boendekostnaderna är en hög tröskel redan från förut. Sen ser jag också att en allt hårdare och strängare beskattning av trafiken och framförallt privatbilismen är någonting som är på kommande, och det är i och för sig kanske motiverat. Men jag tror att där också skall vi vara mycket noga med hur det görs så att det inte drabbar vissa oskäligt mycket, och så att det inte heller leder till en effekt, där vi oskäligt mycket försämrar till exempel konkurrenskraften i Helsingfors, eller sätter helsingforsarna själva i en mycket sämre situation än invånare i våra grankommuner. I korthet så tackar jag också för SFP:s del för en relativt balanserad budget, trots att det naturligtvis finns visst utrymme för önskemål. Och kanske jag skulle ännu till sist tillägga att komma ihåg att se de här stora trenderna. Nu har vi gjort vissa tråkiga små inbesparingar, kanske i onödan, trots att vi förstås har varit tvungna att spara.

Tack.

Valtuutettu Valokainen

Kiitos puheenjohtaja. Kunnanvaltuutetut.

Terve. Aluksi kannatan Lilli Autin kahta pontta ja yhtä vastaesitystä sekä Yrjö Hakasen vastaesityksiä numero 6 ja 8.

Ihan tämän keskustelun alussa, joka on todella venynyt, ihmiset ovat käyttäneet aika pitkiä aikoja tuollaiseen minun mielestäni aika diipadaapaan. Samaa asiaa. Pajunen mainitsi, ettei vakituisia kaupungin työntekijöitä irtisanota. Hienoa. Mutta jos esimerkiksi vakituinen hoitaja sairastuu osastolla A1, ei tilalle palkata tuuraajaa. Tämä on tullut todella selväksi. Esimerkiksi Seure ei saa rekrytoida tuurajaa, vaikka Seure on Helsingin oma yritys. Osasto saa pärjätä silloin omillaan. Nimenomaan viikonloppuna esimerkiksi, jos on neljä hoitajaa ja kaksi puuttuu, niin kaikki tietää. Potilaat eivät vähene, vaan nimenomaan duuni kasvaa, ja se again, again ja again toistuu.

Sosiaalitoimessa on ihan sama linja. Uusia työntekijöitä ei palkata esimerkiksi eläkkeelle siirtymisen takia. Milloin kaupungin johto korjaa selvän virheen, jonka säästöt ovat aiheuttaneet? Ne paineet ja lisäävät hoitajien ja muitten työntekijöiden paineita kohtuuttomaksi kaupungissamme. Toisaalta työttömyyslukuja kaunistellaan tarjoamalla

työharjoitteluja 8 euron päiväpalkalla. He eivät todellakaan kartuta verotuloa, mutta tekevät ilmaiseksi niitä tekemättömiä töitä, joita täällä Kokoomuksen edustajakin sanoi ihan oikeasti.

Minulla olisi tässä sellainen toivomusponsi, joka menee seuraavanlaisesti:

> Ehdotan, että Helsingin kaupungin johdon tulee arvioida uudelleen sairaanhoidon tärkeellisyys kaupungissamme ja ryhtyä toimimaan ymmärtäen pienipalkkaisten työläisten paineet, joita lisäävät sijaisten käyttörajoitukset, jatkuva pahentuva kiire kolmivuorotyössä, lisääntynyt, haastavampi potilasaine, lisääntyneet asumiskulut suhteessa palkkaan.

Lyhyestä virsi kaunis. Kiitos.

Valtuutettu Urho

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Kaikilla on käsillä budjettikirja, ja siellä on terveyskeskuksessa yhtä kohta. Se on HUSin budjetti, 425 miljoonaa. Ajattelin puhua siitä, kun asiasta puhutaan paljon mediassa ja julkisuudessa, ja erikoissairaanhoidon kustannukset ovat yleisesti kiinnostava aihe, jota kovin harvoin sivutaan täällä. Tämä 425 miljoonaa on 20 miljoonaa euroa vähemmän kuin helsinkiläisten tämän vuoden erikoissairaanhoidon palvelut HUSista maksavat. Haaste on aika kova. Ei olisi niin kova, jos hoitotakuulaki olisi jotenkin väljä, ja Valvira antaisi siihen tulkintaa niin, että kaihijonossa 6 kuukautta olleet eivät välttämättä juuri kaikki tarvitse siinä 6 kuukauden jälkeen leikkausta. Kaihi, tekonivelkirurgia, tietyt operatiivisen osaamisen lajit, joista kirurgeja on suhteessa liian vähän HUSiin saatavissa, tai hoitotiimeihin ei löydy väkeä. Kyllä hoitajat ja lääkärit asiansa osaavat. Tekevät tämän yhtälön 20 miljoonan budjetinpudotuksesta tosi vaikeaksi. Samoin kuin se, että helsinkiläisten määrä kasvaa ja väki vanhenee.

HUS on ottanut haasteen vastaan ensi vuodelle. Mitä muuta me voimme tehdä? Meillä on tavoitteena HUSin palvelujen hinnoissa, toiminnan kautta pitäisi näkyä 2 %:n tuottavuuden nostaminen, ja se edellyttää sitä, että hoitoprosesseja pitää parantaa, toimintatapoja pitää kehittää, mutta on pakko tehdä rakenteellisia muutoksia. Ei leikkauksia

tai pilkkomisia tässä tilanteessa, vaan se tarkoittaa, että jotain täytyy tehdä uudella tavalla. Mitä se voi olla? Se on toimintojen keskittämistä, toimipisteiden vähentämistä esimerkiksi niin, että saadaan suurempia, paremmin toimivia ja tehokkaampia laboratorioyksikköjä, mutta harvempiin terveyskeskuksiin.

40 % HUSin sairaanhoidon puolen budjetista on palkkoja, ja tietysti, jos yksityissektorilta asiaa katselee, niin työsuhteen ehtojen tarkastaminen olisi nyt tässä tilanteessa tarpeen, mutta se edellyttää valtakunnallista päätöksentekoa, ja siihen ei Helsingin valtuuston voimat riitä.

HUS ei irtisano vakituista henkilökuntaa kuten ei Helsinkikään. Mitä tehdä? Yksi onnistuneista asioista on ollut hoitoketjujen toimimisen parantaminen. Alkuvuodesta vielä niin sanotuilla ylikäyttö- tai sakkopaikoilla oli hoitotoimenpiteiden loputtua helsinkiläisiä kohtuullisen paljon. Näin ei ole nyt. Helsinki on saanut tosi kiitettävästi kuntoon sen, missä esimerkiksi leikkauksen jälkeen kuntoutusta tarvitseva potilas on. Hän on Helsingin terveydenhuollon järjestämässä kuntoutuksessa tai Helsingin terveydenhuollon muulla paikalla.

Sakkomaksujen käytöstä luovuttiin nyt syyskuun alussa, ja toivotaan, että kun ei ole tätä porkkanaa eikä keppiä, sitä ei käytetä hyväksi niin, että jonossa olevien potilaiden pääsy HUSiin ei esty siitä, että siellä on jo hoidettuja potilaita.

Toinen asia, johon haluan puuttua, on se, että Helsinki käyttää myös HUSin liikelaitosten palveluja. Niiden tarkoituksenmukaista käyttöä täytyy valvoa ja ohjata niin, että HUSissa olisi tietynlainen tilaus myös todellisia tulevia, esimerkiks röntgen- ja laboratoriopalveluja varten. Kun toimintoja lisätään HUSissa, kun kysyntää lisääntyy, on se sitten ennustettua tai ennustamatonta, silloin käytetään niitä marginaalihyötyjä, jotka sinne on saatu, ja tämä näkyy halvempina hintoina. On selvä, että kun toimintoja ajetaan alas, menetetään nämä marginaalihyödyt. Kiinteitä kuluja on vaikea hetkessä saada alas etenkään, kun ketään ei irtisanota vakituisesta suhteesta.

Helsingin ostot HUSista ovat budjettissa KH:n raamin mukaiset, mutta tämän vuoden toteutuviin ostoihin nähden paljon alemmalla tasolla. Tämä edellyttää erittäin hyvää yhteistyötä Helsingin terveystoimen ja HUSin välillä ja vuoropuhelun tiivistymistä, mutta myönteistä kannustusta molemmin puolin.

Tämän 425 miljoonan budjettikohdan jälkeen haluan käyttää yhden puheenvuoron tästä kouluruokailun tasosta. Helsinki tällä hetkellä

antaa kouluruokailun ruuan hintaan tietämäni mukaan yhden maan korkeimmista hinnoista, jos ei nyt oteta pieniä saaristokuntia huomioon, joissa tehdään 20 oppilaalle ruokaa. Suurista kunnista Helsingissä kouluruokailun taso on hyvä. Ainoana tietämänäni kuntana jokaisena päivänä on kouluruokailussa valittavana kaksi pääruokaa, kasvisvaihtoehto ja se niin sanottu tavallinen perusruoka. Toivon, että tämä jatkuu, koska koululaisten syöminen on se tärkein asia, ei se ruuan hinta tai se, mitä kuvitellaan, että olisi parempaa. Koululaiset pitää saada syömään, se ruuan taso voidaan säilyttää nykyisellä hinnalla tiivistämällä ohjausta, valvomalla Palmian kanssa, kehottamalla oppilaita ja vanhempia yhdessä miettimään sitä, että kouluruoka kannattaa syödä. Ennen kaikkea yhdyn Pia Pakarisen kantaan siitä, olemme nähneet, että kilpailuttamalla tiettyjä osia kouluruokailusta saadaan edullisemmat hinnat ja sama taso. Tämä sparraa myös omaa Palmiaamme pitämään kouluruuan tason vähintään nykyisenä.

Valtuutettu Heinäluoma

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Ensin täytyy sanoa, että on valitettavaa, että tällä kertaa emme ole voineet saada Helsingin perinteen mukaista laajaa yhteisymmärrystä ensi vuoden budjetin rakentamisesta. On selvä, että kaupungin kehitykselle ja kaupungin eteenpäinmenolla tietysti on paras asia, jos niinkin tärkeä päätöksenteko kuin budjettipäätöksenteko voi tapahtua laajassa yhteisymmärryksessä. Kysymyksessä on tietysti poikkeus Helsingin isoon linjaan. Tässä ei ole kuitenkaan kysymys vastuun kantamisesta.

Kun demarit ovat 50 vuotta kantaneet vastuuta, niin he kantavat vastuuta myös tänään, ja sitä ei kannata meidän ryhmälle erityisesti käydä opettamassa. Nimittäin vastuuta on kantaa vastuuta siitä, miten palvelut kuntalaisille järjestetään ja miten tämän laman taakka jaetaan. Se on vastuunkantoa. Kun täällä on puhuttu paljon myös veroista, niin haluan sanoa, että mielestäni vastuulliseen linjaan kuuluu myös se, että uskalletaan sanoa ihmisille, että ei ole etuuksia eikä palveluja ilman maksuja. Kun jossain ryhmäpuheenvuorossa viitattiin siihen, että halutaan turvata kaupungin palvelut ilman, että käydään kuntalaisten kukkarolla, niin jään ihmettelemään, että miten tuo voisi olla mahdollista. Mitä ne sellaiset palvelut on, jotka voidaan turvata ilman, että käydään kuntalaisten kukkarolla? En ole vielä sellaisia palveluita tavannut. Kaikkihan nämä täytyy jotenkin maksaa, ja se iso kysymys,

joka tällä kertaa meitä tuntuu erottavan, on se, että miten suuret leikkaukset ovat tässä tilanteessa hyväksyttäviä ja miten tämän talouskriisin taakka jaetaan eri väestöryhmien kesken.

Jos tämä taakka laitetaan yksin kannettavaksi niille, jotka ovat lapsiperheitä, jotka tarvitsevat päivähoitoa, koulua tai julkista terveydenhuoltoa, niin se ei kuulostaa kovin oikeudenmukaiselta, ei vaikka siihen lisättäisiin niiden osuus, jotka eläkeläisinä tarvitsevat julkista terveydenhuoltoa. Nimittäin eihän tällä linjalla, joka meille nyt on tarjottu, tämä talouskriisi kosketa mitenkään työssäkäyviä, työpaikkaterveydenhuoltoa käyttäviä, joilla ei ole lapsia, jotka eivät kohtaa päivähoidon kautta tai julkisen terveydenhuollon kautta sitä tosiasiaa, että kun sijaisia ei palkata ja määräaikaiset sopimukset loppuvat, palvelutaso tietenkin heikkenee.

Pidän oikeudenmukaisena sitä, että kun tämä kriisi tulee olemaan seurauksiltaan pitkäaikainen, niin tämän kriisin aiheuttamia seurauksia jaettaisiin tasapuolisesti. Ei kaikkea niille, jotka ovat julkisten palveluiden varassa tai niille, jotka ovat kaupungin työntekijöinä heikompana palkkakehityksenä tai lomarahoista tinkimisenä, vaan että myös ne, jotka pärjäävät kohtuullisen hyvän ja joilla on turvattu työpaikka, ottaisivat omalta pieneltä osaltaan osaa tähän. Se tietysti edellyttää sitä, että on rohkeutta tehdä myös veroratkaisuja.

Suurta populismia mielestäni ei edusta se, että sanoo, että tarvitaan verojen maksua. En ole vielä nähnyt, että sillä nyt aivan erityisesti suuria kansanjoukkoja kiihotettaisiin. Pikemminkin se edustaa mielestäni suurta vastuuntuntoa. Ikävä kyllä kunnilla ei ole kovin paljoa mahdollisuuksia suhdannepolitiikkaan. Niiden velvoite on tasapainottaa budjettinsa, jos tulopuolella ei ole riittävästi rohkeita, niin sitten joudutaan keskustelemaan palvelutason heikennyksistä ja menojen leikkauksista. Ensi vuoden osalta, kun täällä on myös hallituksen avustajakunnassa viisaita ihmisiä läsnä, niin haluan vain muistuttaa, että hallitus perustelee ensi vuonna arvonlisäveron korotusta sillä, että näemme taloudessa käänteen, ja se hyvin mahdollistaa arvonlisäveron korotuksen ja sen mukana tapahtuvan ostovoiman leikkaamisen. Kun samat henkilöt puhuvat täällä, niin rohkenen toivoa, että nämä suhdannepolitiikan argumentit olisivat samanlaisia täällä kuin mitä ne ovat eduskunnassa kirjoitetuissa puheissa.

Erikseen olen huolissani siitä, että kun ajattelen vaikka viime sunnuntain palautetta tuossa Hakaniemen torilla, niin kyllä aika paljon tulee ihmisiä, kaupungin työntekijöitä jo nyt kertomaan, mikä on todellisuus palveluissa eli millaisessa ahtaudessa siellä ratkaisuja

tehdään, sekä terveydenhuollossa että koulussa. Tulee paljon kertomuksia siitä, että kun sijaisia ei palkata, työtahti on kova ja sairaspoissaolot tulevat lisääntymään. Se väistämättä näkyy siinä palvelussa, jonka meidän kuntalaiset voivat saada. Toivoisin, että tähän näkökohtaan voitaisiin aidosti paneutua, eikä ihan täydestä otettaisi sitä kaikkea propagandaa, jota olemme tänään kuulleet, että tässä budjetissa on vain hyviä puolia.

Toivon kuitenkin, että ensi vuonna voimme nähdä yhteisen konseptin, jolla valtuuston suuri enemmistö on halukas pitämään näistä palveluista huolta ja tunnustamaan sen tosiasian, että jos jotain palveluja halutaan pitää, täytyy olla valmius myös maksaa veroja.

Kiitoksia.

Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro)

Kiitos arvoisa puheenjohtaja.

Kyllä minun nyt on pakko sanoa kolmannen kerran se yksi asia, joka näyttää tulevan Sosiaalidemokraattien puheenvuoroissa toistuvasti esille, että olisi tehty päätös, että kaikki määräaikaiset työsuhteet lopetetaan eikä sairasloman ajaksi voida palkata sijaisia. Sellaista päätöstä ei ole olemassa. Vasemmistoliitto ei sellaisessa sopimuksessa olisi mukana. Jos katsomme palkkamenoja sosiaali- terveystoimessa ensi vuodelle, siellä on lievä korotus tälle vuodelle. Jos katsomme palkkamenoja opetustoimen puolella, siellä on huomattava korotus palkkamenoissa ensi vuodelle. Sen lisäksi muistutan, että täällä on se kirjaus sivulla 56, jossa todetaan, että kaupunginhallitus käsittelee palkkaratkaisun vaikutukset kunnallisen työmarkkinakierroksen jälkeen. Tavoitteena on, että hoito, hoiva ja opetustyö eivät vähene palkkaratkaisun johdosta. Tämä ainakin meidän mielestä on se asia, jonka takia olemme budjettisovussa, että tällä tavoin ei lähdetä siitä automaattisesti liikkeelle, että näillä tärkeillä palvelualoilla määräaikaisia työsuhteita lopetettaisiin. Me joutuisimme katastrofiin, jos näin tehtäisiin. Kyllä me uskomme ja luotamme siihen, että kun tällainen on sovittu budjettineuvotteluissa, niin siitä pidetään kiinni. Jos ei, niin sitten on johtopäätösten aika, mutta minä uskon, että tästä pidetään kiinni.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Helsingin terveysasemia ei kyllä pitäisi haukkua, koska se palaute, mitä itse olen saanut, on pelkkää kehuvaa. Joku saattaa joskus olla vaikeuksissa, niin kuin tässä muutama viikko sitten puhuttiin tästä Kontulasta, mutta kyllä suurin osa terveysasemista palvelee aivan erinomaisesti. Lisäksi Helsingin terveyskeskus on koko ajan budjetissaan. Ei siellä ole mitään suurta ongelmaa.

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tänä iltana on paljon puhuttu puolesta ja vastaan ja sellaistakin, mitä ehkä välttämättä ei olisi tarvinnut näistäkään pöntöistä puhua, mutta itsekin haluan, että jatkossa valtuusto voi seuraavien vuosien vaikeiden budjettien kimppuun käydä tämänvuotista yhtenäisemmin ja myöskin niin, että veronkorotuksesta ei myöskään tehdä mitään arvovaltakysymystä. Tänä iltana sekä Vihreiden, Kokoomuksen että myöskin kaupunginjohtajan puheenvuoroista kuulsi sellainen linja läpi, että palveluverkkoja uudistamalla, mahdollisesti palveluita sitä kautta vähän karsimalla voidaan tätä tulevaisuutta rakentaa. Tämä linja ei kyllä varmasti tule toteutumaan Helsingissä.

Joka tapauksessa toivon, että kun seuraavien vuosien vaikeita budjetteja valmistellaan, myöskin kunnallisveroprosentin nostaminen on yhtenä keinona mukana. Se, että tällä hetkellä Sosialidemokraatit sen nostivat keskusteluun mukaan, pitäisi minusta muiden ryhmien puolesta nostaa sillä tavalla esille, että hyvä, että keskustelu avattiin ja kansalaisilla on aito oikeus ja odotus siitä, että myöskin veroprosenttia nostamalla kaupunkilaiset saavat parempia palveluita. Missään tapauksessa en usko siihen, että nykyisellä tulopohjalla kyetään helsinkiläisten palveluita tulevaisuudessa hoitamaan. Se on kyllä ihan selvästi nähtävissä.

Helsinki on yksi maan, Euroopan kaupungeista nopeimmin ikääntyvä. Valtuutettu Asko-Seljavaara sanoi, ettei pidä haukkua meidän terveysasemia. Ei tietystikään. Ne, jotka sinne pääsevät, ovat kiitollisia, että ovat päässeet palveluiden piiriin, mutta meillä on paljon sellaista piilokysyntää, johon muun muassa valtuutettu Heinäluoma viittasi, joka tulee turuilla ja toreilla vastaan. Ihmiset eivät pääse edes palveluiden piiriin. Muutama päivä sitten Helsingin Sanomissa oli erittäin koskettava

artikkeli siitä, millä tavalla omaishoitajat uupuvat. Eli se on sit helsinkiläisten todellisuutta, johon meidän on pakko reagoida seuraavien vuosien budjettivalmisteluissa, ja silloin todella toivon, että sitä vastuullisuutta, jota nyt tänään on meiltä peräänkuulutettu, niin muutkin ryhmät osoittaisivat eivätkä tekisi veroprosentin nostosta mitään arvovaltakysymystä, vaan katsotaan helsinkiläisten tarpeita.

Helsingissä on isojen kuntien joukossa alhaisin veroprosentti. Täällä on kuitenkin paljon erittäin hyvätuloisia. Viestinä eduskunnalla, niin se, mikä on ollut Sosialidemokraattien veropolitiikassa myöskin mukana, on että pääomaverotuksen kunnallisvero voisi olla myöskin mahdollista. Siihen tietysti tarvitaan eduskunnan tahtoa, kun täällä näitä valtioneuvoston jäsenten erityisavustajiakin on paljon paikalla mukana.

Varsinaisesti se, mitä ajattelin sanoa, niin olisin halunnut kiittää kyllä budjettivalmistelijoita siinä mielessä, että kun valtuutetut tekevät ahkerasti talousarvioaloitteita ensi vuoden alussakin, 75 aloitetta tähänkin budjettiin on tehty. Katselin ihan mielenkiinnosta omien aloitteideni kohdalla, joita nyt en tehnyt kuin muutaman, niin kaksi aloitetta on sillä tavalla mukana, että esitin talousarvioaloitteena nimenomaan tämän pysäköinnin valvonnan ja kadunvarsipysäköintimaksujen korottamista, asukaspysäköinnin ja pysäköintivalvojien toimien lisääntymistä. Sillä tavalla Vihreät nyt ainakin saivat kiitoksen siitä, että ottivat aloitteeni mukaan tähän tulopuolen kehittämiseen. Siitä olen teille kovasti kiitollinen, että aloitteeni tuli tällä tavalla käsiteltyä.

Toinen talousarvioaloite, jonka jätän nyt sitten jatkossa kaikkien sydämelle, on tämä omaishoitajien jaksamisessa tukeminen. Demarit esittivät omassa budjettiehdotuksessaan, että siihen olisi lisätty miljoona euroa, ja tämä olisi kyllä varmaan ollut tarpeen. Kuitenkin budjettiehdotuksessa todetaan, että omaishoitajien tuen tarve nousee 10 %, yhtään sen enempää rahaa ei lisätä, joten sekin on se ristiriita, jonka kanssa sitten jatkossa joudumme elämään.

Kiitoksia.

Valtuutettu Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä opiskelen tätä tekniikkaa niin, että ehdin vähän myöhään mukaan tuohon edelliseen keskusteluun. Tietysti voin valtuutettu Sirpa

Asko-Seljavaaralle sanoa, että ei kai minä nyt niin huonosti onnistunut puheenvuoroni muotoilemaan, että olisin haukkunut kaupungin terveyskeskuksia. Jos olen sitä mieltä, että kaupunginvaltuusto ei osoita riittävästi määrärahoja näiden terveyskeskusten toimintaan, niin ei siitä voi tehdä sitä johtopäätöstä, että vika on siellä terveyskeskuksessa.

Mutta ikävä tosiasia on, että meillä on alueita, joissa julkinen terveydenhuolto ei todellakaan toimi. Kontula kuuluu niihin. Olen täällä kuunnellut näitä puheenvuoroja aikaisemmin, joissa on sanottu, että kaikki on kunnossa. Edelleenkin tilanne on se, että ei saa aikoja Kontulasta. Viimeksi viime viikolla oli tällainen tilanne, että 2 kuukauden päähän osoitetaan aikaa ei-kiireellisessä tapauksessa. Jossainhan täytyy olla muualla vika käsittääkseni kuin siellä terveyskeskuksessa olevassa henkilöstössä. Veikkaanpa, että vika on siinä, että siellä on liian vähän henkilökuntaa.

Valtuutettu Koskinen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Maija Anttila puuttui tähän omaishoitajien tukeen. Itse olen siitä vuosittain tehnyt talousarvioaloitteen, ja niin kuin tuossa puheessani esitin, niin esitin 5 % korotusta, mutta laskin, että budjetissa on jo 8,4, ja sitten neuvotteluissahan sinne lisättiin vielä lähes miljoona. En sano, että se on riittävä, mutta on siihen ainakin kiinnitetty huomiota.

Valtuutettu Rautava (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Sekä valtuutettu Heinäluoman että Anttilan puheenvuoroista kävi selkeästi ilmi, että demareilla näyttää tulevaisuudessakin olevan keskeisenä tavoitteena kunnallisveron korotus. Sama vaikutelma jäi tälläkin kierroksella teidän käyttäytymisestänne näissä neuvotteluissa ja muissa julkisissa ulostuloissanne.

Sitten Kontulan terveysasemasta. Valtuutettu Heinäluoma ei ilmeisesti ole ollut kuuntelemassa täällä, kun valtuutettu Luukkainen teki asiasta valtuustokyselynkin, ja silloin tuli selkeästi ilmi, että tässä on yksi

paikka, jossa voitaisiin myös kokeilla jotain aivan uusia ratkaisuja, koska vanhat eivät näytä purevan. Yksi sellainen olisi se, että kyseinen terveysasema voitaisiin ulkoistaa. Se tuntuu olevan tärkeätä myös sen alueen asukkailla, että siellä palvelu saadaan toimimaan. Ei siellä niin hirveästi asukkaita kiinnosta se, että kuka sen palvelun siellä tuottaa.

Valtuutettu Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Minun on mahdoton ymmärtää, että miten ihmeessä se muuttuu sen jälkeen jotenkin helpommaksi järjestää, jos palvelu ulkoistetaan, kuin että se tuotetaan kaupungin itse tekemänä. Miten ihmeessä henkilökunta tulee sinne helpommin, jos sitä kutsutaan ulkoistetuksi palveluksi ja kaupunki itse ei sitä pysty saamaan. Kyllä tässä on joku ihan perustavaa laatua oleva ajatusvirhe, jos tämä on todella se ratkaisu, jolla ainoastaan voidaan hoitaa. Epäilen, hoituuko nämä tämänkään jälkeen, mutta arvostaisin kovasti, jos valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara, joka on näiden asioiden aito tuntija myös, jota arvostan, voisi kommentoida tätä viimeksi mainittua ehdotusta Kontulan terveyskeskuspalvelujen ulkoistamisesta.

Valtuutettu Muurinen

Arvoisa puheenjohtaja., valtuutetut.

Sosiaali- ja terveyspalvelut ovat keskeisimpiä kaupunkilaisten hyvinvoinnin turvaamisessa. Kun nyt tästä näkökulmasta tarkastellaan tätä talousarvioesitystä, niin se on hyvä suhteutettuna siihen taloudelliseen tilanteeseen, jossa me nyt tällä hetkellä olemme. Talousarvioesityksen linjauksista neuvotelleet poliitikot ja virkamiehet ansaitsevat kiitokset, ja kannatankin tätä ehdotusta.

Tämä talousarvioesitys tukee järkevällä tavalla palvelurakennemuutoksia, joita nyt tässä tilanteessa tarvitaan. Panostusta on tässä esityksessä avopalveluihin kuten terveysasematoimintaan ja kotihoitoon, ja kotihoidossa erityisesti mielenterveys- ja päihdetyöhön, jotka täällä ovat mainittu, sekä myös omaishoidon tukeen. Käytännön kokemuksesta voin sanoa, että omaishoidon tuen lisääminen Helsingissä ei ole välttämättä ihan

yksinkertaista, koska täällä on niin paljon yhden hengen talouksia eikä omaishoitajia ole niin paljon tarjolla kuin ehkä jossakin muualla.

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa tätä painopistettä siirretään asumispalvelujen suuntaan ja akuuttisairaalan hoitoa ja kuntoutusta vahvistetaan. Nämä kaikki edellä mainitut rakenteelliset painotukset tähtäävät myös siihen, että tulevaisuudessa pystymme vastaamme ikäihmisten määrän kasvuun ja työvoiman vähenemiseen. Vaikka tätä rakennemuutosta on nyt jo näissä vanhustenpalveluissa tehtykin, työ ei pääty tähän, se on täällä jo aikaisemminkin mainittu. Esimerkiksi vanhusten kuntoutuspalvelujen vahvistaminen ja niiden systematisointi odottavat vielä lisäsuunnittelua. Helsinkiin tarvitaan sekä avo- että laitoskuntoutusta kaikissa palveluketjun vaiheissa. Kuntoutuspalvelut ovat niitä palveluita, joilla on mahdollista tukea ikäihmisten toimintakyvyn säilymistä, ja siten vähentää raskaiden palvelujen tarvetta. Tästä on ihan näyttöä olemassa.

Mitä tulee tähän pitkäaikaisen sairaalahoidon siirtoon sosiaaliviraston alle, näkisin, että siinä on kyseessä ensimmäinen askel kohti tällaista eheää vanhuspalvelujen kokonaisuutta, jota täällä on peräänkuulutettu. Toivon, että tämä hoidon portaiden vähentäminen rauhoittaa ikäihmisten viimeisiä elinvuosia sillä tavalla, ettei heitä siirrellä turhaan paikasta toiseen, kun toimintakyky muuttuu, vaan että palveluja räätälöidään ihmisten tarpeiden mukaan. Ihmiset eivät liiku vaan palvelut liikkuvat. Täällä on jo mainittu myös tästä vanhuslaista. Sitä jo valmistellaan, ja ensitietojen mukaan nämä linjaukset vanhusten palvelujen kehittämisestä säilyvät ennallaan eli samansuuntaisina kuin nämä Helsingin nyt tekemät rakenteelliset painotukset.

Sitten vielä viittaan Ulla-Marja Urhon puheeseen näistä hoitoketjuista. Sen verran voin sanoa, että hoitoketjut ovat parantuneet Helsingissä hyvän hoitoketjutyön tuloksena. Vaikka tämä sakkomaksu poistettiin 1.9. alkaen, tämä HUSin ja Terken välinen liikenne on sujunut hyvin eikä näitä siirtoviiveitä ole juurikaan ollut. Tämä on hyvä esimerkki siitä, että myös näillä prosessien kehittämisillä voidaan saada hyviä tuloksia ilman suuria taloudellisia satsauksia.

Kiitos.

Valtuutettu Karhuvaara

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Edustaja ja valtuutettu Heinäluomalle sanoisin, että Kontulan kohdalla varsinkin ja ikävä kyllä muutaman muunkin kaupunginosan kohdalla monipuolisella asuntopolitiikalla voidaan kyllä tulevaisuudessa vaikuttaa siihen, että minkälainen työpaikka houkuttelevuudeltaan alueella sijaitsee. Tämä korostuu varsinkin niillä alueilla, joihin nyt jatkossa asutetaan muun muassa maahanmuuttajia niillä hyvillä periaatteilla, joilla me olemme yrittäneet sitä tässä kaupungissa jo vuosikaudet tehdä.

Miksi lastensuojelun tarve kasvaa? Siksikö, että kaupunki saa heistä valtiolta enemmän rahaa kuin ennaltaehkäisevästä perhetyöstä, jolla muun muassa panostettaisiin vanhempien kasvattamiseen välittämään ja hoivaamaan itse hankkimiaan arvoesineitä eli omia lapsiaan. Toimiva kouluterveydenhuolto, perheneuvolat, kotiapu, matalan kynnyksen oleskelupaikat, edulliset perheharrasteet, liikuntamahdollisuudet, edullinen kulttuuritoiminta muuan muassa kaupungin sponsoroimissa teattereissa ja oopperassa auttaisivat osaltaan maksamaan niihin tehty investointi takaisin paremmin voivana lapsi- ja nuorisojoukkona sekä nykyistä paremmin jaksavina vanhempina.

Toinen aikuisen asukkaan omaa vastuuta edellyttävä alue, joka tupakoinnin lisäksi aiheuttaa terveyskuluja kaupungille ja koko yhteiskunnalle, on alkoholi. Tämän vuoksi ja siksi, että suuri ikäluokka 65+-ikäisiä siirtyy lähivuosina terveyskeskuksen asiakkaiksi työterveydenhuollosta poistuessaan. Terveysvirasto on ottanut tämän jo huomioon, ja onkin erittäin tärkeää järjestää 65–67-vuotiaille kaiken kattava terveystarkastus ja riskikartoitus sekä ohjata heidät toimintakykyä ja henkistä vireyttä parantavien aktiviteettien pariin. 60-vuotiaana nimittäin voidaan vielä tutkimustenkin mukaan hankkia lisäkapasiteettia, josta sitten iän mukana voi voimat huveta. Älkää naureskelko kaikki kuusikymppiset siellä.

Terveysvirasto aktivoituu toivottavasti myös pyytämään 65+-työterveydenhuollon tiedot omiin tiedostoihinsa mahdollisia terveystieteellisiä tutkimuksia varten ja muutenkin kehittämään paitsi palveluidensa läpinäkyvää hinnoittelua, tuotteistamista, toiminnasta sekä vaikuttavuudesta konkreettisesti kertovaa tilastointia ja raportointia. Sekä terveys- että sosiaaliviraston tavoite järjestää palvelut kotona asumista tukevaksi on haasteellinen toteutettavaksi muun muassa siksi, että yksin asuvien vanhusten hoitaminen esimerkiksi teknisten apulaitteiden turvin on itse asiassa vaikeaa pienissä hissittömissä ja parvekkeettomissa kodeissa. Se on usein

työntekijälle vaikeampaa ja epäergonomisempaa kuin laitoksissa. Samoin varsinkin vuoteeseen sidottu vanhus on aidosti yksin omassa kodissaan. Tähänkin pohjaan perustan toiveeni siitä, että me voisimme monipuolistaa kodinomaista, myös tuettua ikäasumista niin, että asukas voi jäädä asumaan omaan kotikaupunginosaansa ja siellä olevaan esimerkiksi yksityiseenkin hoivakotiin. Kaupungin maksamana tai palvelusetelillä.

Liikuntatoimen ja terveystoimen velvollisuus on huolehtia hoitoisuutta helpottavasta liikuntakyvyn ylläpitämisestä myös pitkäaikaishoidossa. Ikääntyville tarkoitettujen ulkoliikuntapaikkojen ja hoivayksiköihin vietyjen talon ulkopuolisillekin senioreille tarkoitettu liikuntatoiminta on vietävä niille alueille, joissa väestö ikääntyy nopeammin. Siksi jättäisinkin toivomusponnen:

> Hyväksyessään kaupungin talousarvion vuodelle 2010 kaupunkivaltuusto edellyttää, että rakennusviraston puisto-osasto, sosiaalivirasto ja terveys- ja liikuntatoimi yhdessä tekevät suunnitelmat niin sanottujen senioriliikuntapuistojen perustamiseksi ja varustamiseksi asianmukaisin kuntovälinein kaupunginosiin, joissa yli 60-vuotiaiden ihmisten määrä kasvaa merkittävästi lähivuosina.

Valtuutettu Muurinen mainitsi äsken kuntoutuksen ja siihen panostamisen, mutta jostain syystä budjettikirjasta ainoa lääkinnällisen kuntoutuksen tilasto löytyi työterveyshuollon osiosta kiitos asiansa osaavan johdon. Ensin vuoden alussa on tarkoitus astua voimaa laki, jossa erilaiset vammais- ja hoitotuet maksetaan myös laitoshoidossa oleville asukkaille. Koska muutos, korostan kuitenkin vielä vahvistamattomassa laissa, asiakasmaksuihin tulee suhteellisen nopeasti, tulisikin kaupungin jo nyt varautua siihen, että jo aiemmin määritellyt, mutta laitoshoidon keskeyttämän hoito- ja vammaistuen tasoluokka tulee päivittää ja b) niiden, joilla on oikeus jonkintasoiseen hoito- tai vammaistukeen, mutta joille päätöstä ei koskaan ole tehtykään, tulee itse hankkia hoitotuki normaalilla menettelyllä lääkärintodistuksineen. Nämä uudet hakemukset ja hoitoluokituspäivitykset tulevat käytännössä laitosten, sosiaalihoitajien ja lääkäreiden tehtäväksi, ja hakemuksissa on syytä olla ripeä, jotta asukas saisi hänelle kuuluvat hoitoetuudet mahdollisimman pikaisesti lain voimaan tullessa.

Arvoisa puheenjohtaja.

Lopuksi, asiakaslähtöisyyttä voi arvioida myös budjettipainotuksin ja –tavoittein. Toivoisin seuraavassa budjettikirjassa näkeväni jokaisessa hallinnon alan osiossa erillisen ”Terveysvaikutusten arviointi ja terveyden edistämisen toimenpiteet” -otsikon, jossa olisi näkyvästi kirjattu hallinnon alan konkreettiset toimet ja terveyden edistämisen tavoitteet. Toiminnassaan muutenkin erittäin laadukas kaupunginorkesteri oli tässä budjettikirjassa ainoa, jonka tekstistä kyseinen otsikko löytyi. Voitte kaikki katsoa sivulta 277, mitä tarkoittaa terveyden edistäminen kaupungin toiminnassa ja budjetoinnissa.

Kiitos.

Ledamoten Huru

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Heti kärkeen ilmoitan kannattavani Antti Valppaan tekemiä ponsia. Talousarviokeskustelun aluksi kaupunginjohtaja Pajunen mainitsi laihanlaisen talouskasvun vuodeksi 2010. Tunnetusti kuntatalous toipuu hitaasti ja pitkällä aikavälillä. On hyvä tarkastella toimintoja kriittisesti, karsia päällekkäisyyksiä ja järkiperäistää asioita. Vaikka toimintamenot suhteutettaisiin käytettävissä oleviin tuloihin, se ei saa johtaa liialliseen tehokkuuden tai tuottavuuden tavoitteluun, joka voi edelleen johtaa räikeisiin epäkohtiin.

Vanhuspalveluissa on tarkoitus siirtää toimintoja hallinnollisesti sosiaaliviraston alaisuuteen. Voitettavana on monia ongelmia, esimerkiksi erilaiset, ei keskenään sopivat tietojärjestelmät, potilaan siirtyminen hoitoketjussa ja niin edelleen. Siksi kannatan myös Terhi Peltokorven pontta yhteistyöstä sosiaali- ja terveysviraston kesken niin, että mukaan yhteistyöhön otetaan myös järjestöt.

Pitkäaikaissairaaloissa sairaansijoja on vähennetty, esimerkiksi Koskelassa se on jo aiemmin alkanut, ja tämän vuoden loppuun mennessä vähennetään lisää 50 sairaansijaa. Aivan uusi asia ei siis ole kyseessä. Tämä on seurausta siitä, että toimitaan vanhuspalveluohjelman mukaisesti, ja jo aiemmin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt marraskuussa 2007 talousarviossa vuodeksi 2008 tämän asian. Koskelassa on kuitenkin hyvin toimivia yksiköitä, joiden alasajo on valitettavaa. Valitettavaa alasajo on siksi, että tiedetään, että vanhusväestön osuus sairaalahoidon tarpeineen kasvaa tulevaisuudessa. Rohkenen sanoa, että eniten kaupunki haaskaa

varoja lopettaessaan ja aloittaessaan uudelleen toimintoja. Niin paljon kun on puhuttu tuetuista asumismuodoista, niiden on oltava tasavertaisesti myös vanhusten saatavissa, etteivät vain päihdekuntoutujat ole ryhmä, joka nousee Kallion varjosta valoon. En soisi, että vanhuspalveluissa tapahtuva muutos tarkoittaisi samaa kuin että se olisi yhteiskunnallisesti hyväksyttyä heitteillejättöä.

Omaishoitajat ovat osa vanhuspalveluja. Omaishoitajamalli on kaupungille edullisempi vaihtoehto kuin laitospaikka. Se on totta. Omaishoitajan työ voi olla ajoittain niin raskasta, että laitokseen päätyykin kaksi vanhusta yhden sijaan. Omaishoitajien vastuuta kaupungin säästöissä ei kuitenkaan voi suhteettomasti lisätä, joten esitän seuraavan ponnen:

> Hyväksyessään talousarvion vuodeksi 2010 kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki kartoittaa keinot, joilla omaishoitajien hyvät työolot ja työkuormitus arvioidaan sekä jaksaminen turvataan.

Tulevien vuosien eläköityminen vähentää työntekijän määrää. Samaan pyritään myös uudella palvelukulttuurilla, kun palveluja ja toimintoja siirretään sähköiseen verkkoon. Toiminnot varmasti karsivat päällekkäisyyksiä ja järkiperäistävät asioita. Kun sähköistä kuulemista, vaikuttamista ja kaupunkilaisten palveluja siirretään verkkoon, se tuo mukanaan myös uuden terveysongelman: kaularankavälilevypullistumat. Niiden määrä on jo nyt lisääntynyt. Huonot työskentelyasennot edesauttavat edellä mainittujen pullistumien syntyä. Ne ovat ongelmallisia. Tarvittava leikkaushoito ei ole riskitön, ja osa kaularankavälilevypullistuman saaneista kaupunkilaisista ei palaa työelämään, ja tämä tapahtuu joskus jopa jo 40 vuoden iässä. Helsingin kaupungilla ei kuitenkaan ole varaa menettää ainuttakaan työiässä olevaa veronmaksajaa. Esitän seuraavan ponnen:

> Hyväksyessään talousarvio 2010 kaupunginvaltuusto edellyttää, että Helsingin kaupunki kartoittaa, mitä terveysvaikutuksia tietokoneitten käyttämisen lisäämisellä on ihmisten terveyteen ja millä tavoin kartoituksessa todettuja haittoja voidaan ehkäistä.

Palaan lopuksi Urhon puheeseen koskien HUSia. Olen ollut kyseisessä talossa töissä yli 20 vuotta, ja siellä ei ole koskaan budjetoitu rahaa niin, että se olisi täsmännyt sen kanssa, mitkä ovat kulut. Ne ovat aina alibudjetoitu. 20 miljoonaa on aika iso raha, mutta kuitenkin rahaa se

on sekin. Sieltä ei voi lomauttaa henkilökuntaa, kun pelkästään operatiivisella toimialalla joka päivä on 200 hoitajan vajaus. Siitä kun vielä ruvetaan lomauttamaan, niin pulassa ollaan.

Ulkoistamisesta. Naapurikaupungissa on ulkoistettu eräs terveydenhuollon sektori, joka johtaa siihen, että kunta maksaa tietyistä palveluista kuten röntgen- ja labrapalveluista tämän firman kulut. En tiedä, onko ulkoistaminen kuitenkaan halvin vaihtoehto.

Kiitos.

Valtuutettu Muurinen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos puheenjohtaja.

Helsingin kaupunginvaltuusto on vuonna 2006 hyväksynyt vanhuspalveluohjelman, joka on voimassa vielä tämän vuoden loppuun, ja siinä on jo sovittu, että tätä ympärivuorokautisen hoidon painopistettä siirretään laitospalveluista asumispalvelujen suuntaan. Kun tässä mainittiin tämä pitkäaikaisen terveyskeskus- ja sairaalahoidon paikkojen vähentäminen, niin sitä on tehty jo usean vuoden ajan. Aina, kun pitkäaikaissairaalasta on vähennetty paikkoja, niin samaan aikaan on lisätty paikkojen sosiaaliviraston puolelle palveluasumispaikkoja, että siinä on ollut kysymyksessä tämän palvelurakenteen kehittäminen eikä paikkojen vähentäminen.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Valtuutettu Puoskari ja useat muutkin Vihreät selittivät täällä, että heikoimmassa asemassa olevien palveluihin on lisätty rahaa ja että sosiaali- ja terveyspalveluita ei tässä esityksessä leikata. Onko näin? Euromääräisesti eräisiin palveluihin, ei kaikkiin, esitetään lisää, mutta reaalisesti sosiaali-, terveys- ja opetustoimen palveluiden määrärahat vähenevät. Sen lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon määrärahat ovat nimellisestikin tässä esityksessä 56 miljoonaa vähemmän kuin tämän vuoden uusimman toteutumaennusteen mukaan. Äsken kuulimme HUSin osalta, että ero tämän vuoden toteutuviin menoihin on 20 miljoonaa. Tätä listaa voisi jatkaa monelta muultakin kohdalta, ja kun tähän lisätään palvelutarpeiden kasvu, työttömyydestä aiheutuvat

monet menot, kuilu todellisten tarpeiden ja tämän esityksen välillä kasvaa entisestään. Ihmettelen sitä, minkä takia tässä keskustelussa erityisesti Vihreät ovat halunneet tai yrittäneet sulkea silmänsä tosiasioilta. Mihin tällä menolla joudutaan, jos ei tunnusteta niitä tarpeita, joita tässä kaupungissa on?

Täällä on myös selitetty, että kaupunginhallituksen enemmistö on sopinut palaavansa kysymykseen kunnallisen työ- ja virkaehtosopimuksen palkkaratkaisun vaikutuksista. Siitä on annettu perin kaunis kuva, että asia on ikään kuin sovittu. Mitä tästä on sovittu? Meille on jaettu esitys, jossa todetaan vain, että asia käsitellään, ja että tavoitteena on, että hoito, hoiva ja opetustyö eivät vähene. Olen kysynyt tätä myös salin oikealta laidalta ennen tätä kokousta, ja heidän mukaansa on sovittu juuri vain tästä. Ei ole sovittu tosiasiassa mistään. Ei ole sovittu, mistä ne rahat otetaan, montako työntekijää sitä tekee, ovatko he vakinaisia ja mistä he ovat. Jopa budjettiesityksessä on useita kohtia valtuutettu Ojala. Muun muassa sivu 205: ”Terveyskeskus sopeuttaa henkilöstön määrän tämän budjetin raamiin”. Piste. Ei mitään lisää. Sosiaaliviraston ja muiden kärkihankkeita ovat tuottavuuden tehostaminen, jolle Kokoomus on täällä jo moneen kertaan antanut oman sisältönsä.

Seuraavaksi muutama sana linjasta, joka tähän budjettiesitykseen sisältyy pitkäaikaissairaanhoidon siirtämisestä sosiaalivirastoon ja pitkäaikaissairaalan lopettamisesta. Toivon, että valtuutetut, kaikki puoluekantaan katsomatta, tutustuvat meille jaettuun pitkäaikaissairaalan henkilöstötoimikunnan lausuntoon. Siinä todetaan, että uudelleenjärjestely perustuu KPMG-konsulttiselvitykseen, jossa ei ole vaihtoehtojen tarkastelua ja vertailua ja josta puuttuu myös toiminnan sisällöllinen tarkastelu ja taloudelliset perusteet. Kysyisinkin, jos kaupunginjohtaja sieltä nurkasta ehtii seurata valtuuston kokousta, että kuka on tilannut tällaisen selvityksen KPMG-konsulteilta, josta puuttuvat kaikki ne tiedot, joiden perusteella tietysti asiaa pitäisi voida harkita? Eli taloudellinen tarkastelu, sisällöllinen tarkastelu, vaihtoehtojen tarkastelu ja vertailu ja niin edelleen, puhumattakaan palvelutarpeiden arviosta, jonka luulisi olevan ensimmäinen asia. Ollaanko tässä nyt toistamassa ne samat virheet, jotka näimme kouluverkkotarkastelussa muutama vuosi sitten, jolloin sivuutettiin konsulttiselvityksessä kaikki se, joka piti sitten muussa käsittelyssä hankkia luottamusmiesten ja yhteistyössä asukkaiden ja koulujen opettajien kanssa? Kysyisin myös, että paljonko tämäntasoisesta nollaselvityksestä on maksettu? Onko siitä vielä maksettu jotain? Jos siitä puuttuu kaikki se tieto, joka tarvittaisiin.

Täällä vihreät, vasemmistoliittolaiset ja perussuomalaiset ovat kaivanneet moniin palveluihin lisää voimavaroja. Toistan kysymyksen: miksi valitsitte sitten Kokoomuksen, joka on täällä selvästi ilmoittanut, että se haluaa vielä vähemmän rahaa näihin palveluihin jatkossa ja vielä enemmän rahaa yksityisille markkinoille?

Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Hakaselle haluaisin todeta sen, että se kirjaus, mikä on sivulla 56, on pantu budjettineuvotteluissa, ja se, mihin hän viittasi sosiaali- ja terveysviraston osalta, niin se on ollut valmistelun lähtökohta silloin kun asia on tuotu kaupunginjohtajan esityksen. Kyllä me ainakin lähdemme siitä, en tiedä, jos valtuutettu Rautavalla on toisenlainen näkemys, että kun sanotaan, että tavoitteena on, että hoito, hoiva ja opetustyö eivät vähene palkkaratkaisun johdosta, se tarkoittaa juuri sitä, että silloin täytyy turvata riittävät resurssit, jotta tämä työ voidaan toteuttaa, ja silloin se koskee niin määräaikaisia kuin myöskin tarvittaessa sairasloma- ja muita sijaisuuksia. Tietenkin tästä joudutaan vielä kaupunginhallituksen kokouksessa sitten käsittelemään, niin kuin täällä myös todetaan, että kun palkkaratkaisu selviää, niin silloin se asia tulee kaupunginhallituksessa esille. Tämä on poliittisen kädenväännön paikka, ja kyllä tämä oli meille yksi keskeinen tekijä, miksi tässä budjettisopuun menimme, ja kun valtuutettu Hakanen kysyi, että miksi valitsitte. Jos emme olisi olleet mukana, emme olisi saaneet mitään tavoitteitamme läpi, ja joskus se voi olla niin, että paras on hyvän pahin vihollinen, eli että katsoimme kuitenkin, että saimme hyviä muutoksia tänne. Emme saaneet sitä parasta ratkaisua.

Valtuutettu Rautava (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Ojalan puheenvuoroon voisin todeta, että varsinkin siinä alkupuolella, missä hän viittasi, mistä on sovittu, niin ei minulla ole siihen mitään korjattavaa. Se on tehty, mitä me olemme siihen laittaneet ja mitä on myös keskusteltu. Lisäksi vaikka olenkin ilmeisesti täällä oikealla laidalla, niin en ole keskustellut tästä asiasta valtuutettu

Hakasen kanssa sanaakaan.

Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro)

Hyvät valtuutetut.

Se, minkä Ojala toisti ja mikä budjettiesityksessä lukee, ei ole vastaus siihen, mistä ne rahat otetaan, jos palkkoja korotetaan ja millä tavalla kokonaisuutena kaikkien alojen työntekijöiden määrä kehittyy tämän ratkaisun jälkeen. Mitä Vasemmistoliiton rooliin tässä tulee, niin herää vain kysymys, että mistä kasvaa koskaan mikään vaihtoehto, minkäänlainen uusi ryhmittymä, minkäänlainen uusi voima, jos joka kerta, kun jotain uutta meinaa syntyä, Vasemmistoliitto lähtee Kokoomuksen kanssa tekemään kauppaa siitä pienemmästä pahasta. Tällä kertaa olisi ollut mahdollisuus lähteä synnyttämään uutta, vaihtoehtoista tekijää, joka varmasti olisi vaikuttanut myöskin niiden muiden ryhmien toimintaan, jotka eivät ehkä siinä koalitiossa heti halua mukana olla.

Valtuutettu Pelkonen

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Tähän alkuun haluan ilmoittaa kannattavani valtuutettu Karhuvaaran pontta, ja sitten itse asiaan. Kuluva vuosi on osoittanut, että toimeentulotuen kehitys on ollut täysin ennakoimatonta, ja tämä ennakoimattomuus on vaikeuttanut sosiaaliviraston kokonaiskustannusten kehityksen ennustamista. Onkin erittäin perusteltua, että toimeentulotuki on ehdotettu eriytettäväksi omaksi talousarviokohdakseen sosiaalitoimen yhteyteen. Eriyttämisen johdosta sosiaalivirastoon jää selvemmin havaittavissa olevan toiminnan osuus ja toisaalta toimeentulotuen ennakoimattomampi osuus. Eriyttäminen on perusteltua siitäkin syystä, että toimeentulotuen menot voivat jossakin vaiheessa yhtä ennakoimattomasti myöskin kääntyä laskuun.

Myös sitä on vaikea ennakoida, riittääkö nyt ehdotettu 125 miljoonaa euroa vuodelle 2010, koska jo vuonna 2009 ennustetaan kuluvan kyseinen euromäärä. Työttömyydenhän on ennustettu kasvavan edelleen ensi vuonna. Talousarvion sitovaksi toiminnalliseksi tavoitteeksi on ehdotettu, että toimeentulotukimäärärahasta käytetään

3 % ennaltaehkäisevään toimeentulotukeen. Tämä on tavoitteena erinomainen, mutta toisaalta sitovana tavoitteena jäykistää asiakaskohtaista päätöksentekoa. Tänä vuonna ehkäisevää toimeentulotukea arvioidaan myönnettävän 2,4 miljoonaa euroa ja täydentävää toimeentulotukea noin 8 miljoonaa euroa ehkäisevän toimeentulotuen osuuden ollessa 1,9 % ja täydentävän toimeentulotuen osuuden 6,4 prosenttia eli yhteensä 8,3 prosenttia. Joustavampi tavoite olisi, että ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen yhteiselle osuudelle asetettaisiin tavoitteeksi olla joko 9 tai 10 % toimeentulotuen menoista. Tämän vuoden tasoisista menoista 125 miljoonasta eurosta täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen yhteinen osuus 9 %:lla laskettuna olisi 11,3 miljoonaa euroa ja 10 %:lla laskettuna 12,5 miljoonaa euroa eli 0,9–2,1 miljoonaa euroa enemmän kuin tänä vuonna.

Erittäin huolestuttava asia on se, että nuorten alle 25-vuotiaiden toimeentulotukea saavien määrä ja osuus talouksista on jälleen alkanut kasvaa. Nuorten osuushan oli tätä ennen ollut laskussa. Esimerkiksi vuonna 2004 osuus oli 20,4 %, ja laski vuoteen 2008 mennessä 18,6 %:in. Tämän vuoden syyskuun lopussa heitä oli jälleen 21 % eli 7 128 nuorta. Huolena on nuorten ihmisten jämähtäminen toimeentulotuen urapolulle, ja olisikin erittäin vakavasti syytä pohtia, kannattaako terveille ja toimintakykyisille nuorille antaa vastikkeetonta rahaa lainkaan, vaan tulisiko heidät velvoittaa johonkin aktiivitoimenpiteeseen. Vastikkeettomuuden arvioinnin tulisi tapahtua sosiaalialan ammattilaisen tekemän arvion ja asiakkaan kanssa yhdessä tehdyn suunnitelman pohjalta. Aktiivitoimenpiteisiin osallistuville puolestaan annettaisiin vähintään toimeentulotuen suuruinen kannustinraha, ellei hän saa vastaavaa taloudellista tukea työhallinnon säännösten mukaisen toimenpiteen perusteella. Tällöin kunnan tulisi myös huolehtia yhdessä työhallinnon kanssa riittävistä aktivointimahdollisuuksista.

Mutta kaikki tietävät, että vastikkeellisuus ei ole nykyisen lainsäädännön mukaan mahdollista, joten täten esitän, että Helsingin kaupunki veisi omalta osaltaan asiaa eteenpäin valtiovallan suuntaan, jotta tämän kaltainen lakimuutos otettaisiin harkittavaksi, ja tästä minulla on valtuustoaloite.

Kiitos.

Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro)

Näihin molempiin asioihin minulla on kyllä vastaväitteitä. Emme tarvitse toimeentulotukea uutena palkkajärjestelmänä, meillä on jo erikseen olemassa työpalkkajärjestelmä, ja kaupunki voisi hyvin palkata toimeentulotukea hakevia, terveitä ja reippaita ihmisiä töihin ja ratkaista näin tämä ongelma. Tämä työllisyysmäärärahojenkin vähäisyys tässä budjetissa asettaa tietysti sille suuria esteitä, myöskin määrärahojen vähäisyys palkkamenoissa monilla sektoreilla.

Toinen ongelma tässä Pelkosen puheenvuorossa oli se, että hän haluaa yhdistää jotenkin täydentävän ja ennaltaehkäisevän toimeentulotuen. Ne ovat kyllä aika eri asioita. Ennaltaehkäisevä toimeentulotuki on nimenomaan sellainen, jolla yritetään katsoa sitä, että miten tämä toimeentulotuen hakija voisi päästä eteenpäin tilanteestaan ja löytää sellaisia ratkaisuja, jotka vähentäisivät sitä toimeentulotuen tarvetta ja parantaisivat yleensäkin sitä elämää. Täydentävä toimeentulotuki on vain noiden ihmisen välttämättömien menojen huomioon ottamista yksilöllisesti tämän perusosan lisäksi, joka toimeentulotuessa on. Ei niitä voi niputtaa todellakaan toisiinsa.

Kaupunginjohtaja Pajunen

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Valtuutettu Hakanen tiedusteli selvityksestä ja kuka tilannut ja maksoiko tämä selvitys jotain. Ymmärrän, että valtuutettu Hakanen tarkoitti asiantuntijaselvitystä, joka koski vanhusten pitkäaikaishoidon toimintojen uudelleenjärjestelyjä. Tämä selvitys on talous- ja suunnittelukeskuksen toimesta tilattu. Sen tekijänä on ollut KPMG Kunta oy, ja sen tilauspäätöksen summa on 62 100 euroa, ALV 0.

Valtuutettu Modig

Kiitos puheenjohtaja.

Pari näkemystä minun puoleltani tähän budjettikeskusteluun. Ensimmäinen näihin terveyskeskuksiin, joista on paljon puhuttu ja joista monet ovat hyvin ruuhkautuneita ja joilla on ongelmia tehdä edes sitä peruspalvelua, vaikka se joillekin valtuutetuille tuntuu yllätyksenä tulevan. Helsingin oma terveyskeskushan pysyy vuodesta toiseen

valtuuston päättämässä budjetissa, mutta kaupungin ostot HYKSistä ylittää aina budjetin. Voisi olla järkevää toimia toisinpäin, täysin päinvastoin. Mitä jos kaupunki sijoittaisi terveysasemien lisähenkilöstöön ja ostaisi HYKSistä säännöllistä konsultaatiota ja ohjausta kaikille pääterveysasema-alueille. Riittävä ja osaava henkilöstö tarjoaisi paljon sairastaville helsinkiläisille turvallisen perushoidon ja lähettäisi HYKSiin vain ne, jotka tarvitsevat välttämättä sen palveluita. Näin työntekijöillä riittäisi aikaa myös terveystarkastuksiin, joissa voidaan löytää ihmisen terveysriskit ja alkavat sairaudet. Heti alussa löydetyt ja hoidetut diabetes, sydän- ja verisuonitaudit, mielenterveysongelmat, päihdeongelmat sekä tuki- ja liikuntaelinsairaudet ovat paras investointi, mitä Helsinki voi tehdä. Tämä ylläpitäisi ihmisten omaa toimintakykyä ja varmasti myös työkykyä. Siksi teenkin seuraavan ponnen:

> Kaupunginvaltuusto edellyttää, että terveyslautakunnan valmistelemaan toimenpideohjelman, jonka avulla kahdelle Helsingin ruuhkautuneimmalle terveysasemalle järjestetään vuoden 2010 aikana lisähenkilöstä ja erityistukea alueen ihmisten tarvitsemien toimintamuotojen luomiseen ja parantamiseen.

Tämä ei ole siis vastaesitys, vaan tämän voisi mielestäni mahdollistaa siirroilla ja ostopalveluihin nyt käytettävillä varoilla.

Det andra jag vill kommentera är den här diskussionen som vi gick tidigare om den svenskspråkiga tjänsten och servicens situation. Jag känner inte till den granskning som ledamot Luukkainen talade om, men om slutsatsen i den var att svenska tjänsten mår bättre, är i bättre skick än den finskspråkiga, då måste jag nog undra. Jag är själv tvåspråkig, gått svensk grundskola, har många svenska vänner och släktingar, och det jag har hört stöder inte det här. Som ledamot Wallgren också tidigare sade, det är inte bara frågan om att vi får service på vårt eget modersmål, utan det handlar om större frågor, det handlar om identitet, och därför hoppas jag att den här frågan tas på allvar.

Valtuutettu Peltola

Puheenjohtaja.

Kannatan valtuutettu Modigin ehdotusta.

Valtuutettu Sademies

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kanssavaltuutetut. Rakkaat naiset, hyvät herrat.

Haluan hieman ravistella tornia, kuten lentotoiminnassa sanotaan, kun vedetään hävittäjällä torniin. Hyvin pienet ovat nämä nousun ennusteet. Saksassa nolla pilkku jotain, Yhdysvalloissa nolla pilkku jotain. Kaikki on aikaansaatu miljardien tukipaketeilla autoteollisuudelle. Henkilöt ovat vaihtaneet autonsa uusiin malleihin. Ne eivät ihan äkkiä sitä tee varsinkin, kun nämä autonvaihdot on tehty velkarahalla. Eli tämä on silmänlumetta tämä taloudellisen katastrofin, syöksykierteen taittuminen. En usko, että se pitää paikkansa. Katsotaanpa tilannetta Helsingin kannalta nyt syyskuussa. Syyskuussa on Helsingistä hävinnyt 4 % työpaikoista. Se on toistakymmentätuhatta työpaikkaa. Se on sellainen reilu 12 miljoonaa verotulojen vähennystä ja lisäystä tietysti sosiaalipuolelle. Aika huolestuttavaa kehitystä. Täällä puhutaan vain, että pitäisi saada lisää palveluja sinne sun tänne. En nyt oikein ymmärrä, kun samaan aikaan vielä Helsingin väestömäärä lisääntyy. Palveluja tarvittaisiin entistä enemmän. Tämä yhtälö on kummallinen, minun mielestäni se ei toimi.

Tämä budjetti on laadittu silloin, kun meillä oli hyvät ajat. Vielä oli kauniita näkymiä, että hyvin menee, mutta nyt me olemme syöksykierteessä, jos sanotaan ihan suoraan. Eli kaikki, mitä tässä budjetissa on laitettu, ikävä ennustaa, ei tule pitämään paikkansa. Joudutaan kamaliin leikkauksiin ihan sen takia, että tämä domino on alkanut kaatua. Me olemme tehneet hienot strategiat, mutta pelaavatko ne tällaisessa tilanteessa? Minä en usko, että ne pelaavat. Tarvitaan sellaista ketterää johtamista, nopeaa päätöksentekoa ei pelkästään virkamiehiltä vaan myös tältä valtuustolta. Pitää pystyä reagoimaan nopeasti. Johtamisjärjestelmän tärkeys astuu etualalla. Sen pitää olla täsmällistä ja läpinäkyvää.

Mitkä ovat sitten nämä kasvun ajurit, joita minä haen? Ensisijalla on koulu. Siitä ei pidä tinkiä missään olosuhteissa. Me kaikki tarvitsemme sitä. Tietotekniikka näyttelee hyvin suurta osaa siinä. Siitäkään ei voida tinkiä. Tiedotus on erittäin tärkeää. Pitää saada oikea-aikaista tietoa riittävän ajoissa. Meillä pitää olla tietotaitoa. Yksilökohtainen kartoitus jokaisen osalta. Onko meillä asiantuntemusta, onko meillä aivopankkia? Nämä ovat kysymyksiä, joita tarvitaan silloin, kun tarvittaisiin oikeaa tietoa etukäteen. Me olemme jälkijunassa. Ei hyvä.

Meidän on tehtävä analysointia, ripeitä päätöksiä, ja nämä päätökset on jalkautettava tuonne kentälle hyvin nopeasti, muuten meidät hukka perii. Voidaan todeta, että traditionaalinen ei tässä mielessä enää pure. On haettava uusia toimintamalleja, uusia päätöksentekokeinoja. Niin kuin sanotaan, iso paha susi jo puhkuu ulkopuolella, meidän pitää päästä tilitalon sisälle. Tämä meidän hatara rakennelmamme ei kestä sitä.

Kestääkö ja soveltuuko meidän organisaatiomme osa-alueet silloin, kun vaativuustaso ja työmäärä lisääntyy? Tämä on aika vaikea kysymys. Työttömyys on lisääntynyt ja lisääntyy, siitä olemme kaikki huolissamme. Siitä syystä esitänkin toivomusponnen:

> Hyväksyessään talousarvion kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaikessa päätöksenteossa kiinnitetään erityistä huomiota työpaikkojen säilymiseen tähtääviin toimenpiteisiin, jotta etenkin syrjäytymisvaarassa olevat nuoret työllistyisivät. Se on meidän kaikkien etu.

Lopuksi totean, että kannatan valtuutettu Nina Hurun ponsiesitystä.

Kiitoksia.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Kyllä.

Valtuutettu Räty (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Sademiehelle tiedoksi, että kyllä budjetti on laadittu ainakin poliittisten toimijoiden osalta ihan tässä viime viikkojen aikana, ja sitä on käsitelty ihan viime viikkojen aikana, että kun hän viittasi siihen, että se on tehty niin sanotusti menneessä maailmassa, niin käsittääkseni kuitenkin ihan tässä maailmassa oltiin.

Valtuutettu Bergholm

Arvoisa puheenjohtaja, hyvä se osa valtuustosta, joka vielä jaksaa keskustelua seurata.

Seitsemän tuntia on kohta takana. Tosin ihan alussahan ei budjetista vielä puhuttu. Kutakuinkin kaiken keskustelun kuunnelleena haluan muutamia asioita tässä vielä kommentoida. Monissa valtuutettujen puheenvuoroissa on annettu hyvin aurinkoinen kuva siitä, kuinka tämä kaupunginhallituksen enemmistön budjettiesitys lisää siihen tai tähän tärkeään kohteeseen resursseja. Tuleeko resursseja lisää vai ei, niin se ainoa järkevä vertailukohta on verrata sitä tämän vuoden toteutuvaan kustannustasoon. Jos vertailupohjana on tämän vuoden budjetti, joka merkittävästi ylitetään, tai kaupunginjohtajan budjettiesitys, jossa pohjana ovat merkittävät kustannusleikkaukset tai määrärahaleikkaukset, niin lisäys on näennäistä eikä suhteessa siihen todellisuuteen, jossa tänä vuonna jo eletään.

Sosialidemokraattien käsitys on se, että nyt kaupunginhallituksen enemmistön esittelemä budjettiehdotus on olennaisilta osiltaan riittämätön niihin tarpeisiin, joita kohtaamme ensi vuonna. Sanon avoimesti, että toivottavasti olen väärässä. Toivottavasti tämä, että tämä aurinkoinen kuva ensi vuoden tilanteesta ja tämän budjetin erinomaisuudesta suhteessa heikkoihin helsinkiläisiin, osoittautuu oikeaksi. Toivoisin kuitenkin, että jos kävisi toisinpäin, niin valtuuston tai kaupunginhallituksen enemmistössä olisi myös kykyä arvioida uudelleen ja vetää johtopäätöksiä ensi vuonna jo vuoden aikana, ja sitten, kun ensi vuonna käydään jo aika läheisessä tulevaisuudessa rakentamaan vuoden 2011 raamia. Pelkään siis pahoin, että tässä meidän käsityksemme todellisuudesta ja siitä, mitä ensi vuosi tuo tullessaan, siinä on aikamoinen ero, ja se, mikä arvio osoittautuu päteväksi ja oikeaksi, ei oikein tässä väittelemällä loppuun saakka ratkea, vaan se ratkeaa sitten itse elävässä elämässä, ja kuten sanoin, toivottavasti oppia osaisimme ottaa.

Kaupungin budjetin määrärahathan kattavat lakisääteisiä velvollisuuksia vaikka kuinka paljon, ja sen lisäksi tässä budjetissa on se seikka, että niin ikään lakisääteiset taikka lain mukaiset, työehtosopimuksen mukaiset palkankorotukset henkilöstölle on rahoitettava. Nyt tilanne on sen kaltainen, että kun meitä on moitittu vastuuttomuudesta, niin kysyisin kuitenkin arvoisilta valtuutetuilta, että olisikohan sellainen toimintatapa kovasti vastuullista, että ensinnäkin alimitoitetaan toimeentulotuen menot, ja sitten tuodaan ehkä syksyllä, ehkä jo aikaisemmin lisäbudjetteja, jotka tosiasiassa rahoitetaan lisäsyömävelalla. Edelleen, havaitaan, että lastensuojelun menot eivät riitäkään tarvittaviin kustannuksiin, ja niin ikään tosiasiassa rahoitetaan ne kasvavat kustannukset lisävelalla, ja samalla periaatteella toimitaan suhteessa lasten päivähoidon tarpeiden kasvuun, subjektiivinen oikeus kun päivähoitoon on. Edelleen, täällä moneen kertaan keskustelussa

ollut kysymys henkilöstön työehtosopimusten mukaisista palkankorotuksista. Jos osoittautuu, mikä mielestäni on jo aivan ilmeistä, että niitä palkankorotuksia ei voida rahoittaa ilman, että palvelut kärsivät, ja jos tarkoituksena on, että palvelut eivät niiden vuoksi kärsi, sekin edellyttää lisäkustannuksia ja edelleen näitten lisäkustannusten rahoittamista tosiasiassa lisävelalla.

Voi siis olla, että tämä kaupunginhallituksen enemmistön linja tosiasiassa saattaa tarkoittaa sitä, että budjettikirjassa oleva tilikauden alijäämä sivulla 356, 46 miljoonaa euroa toteutuukin olettaen, että muut oletukset pitävät kutinsa näitten menoylitysten takia, esimerkiksi 30:llä, 40:llä tai 50:llä miljoonalla eurolla. Olisiko sitten niin, että Sosiaalidemokraattien ehdotus, jossa näissä on jo valmiiksi varauduttu ja niiden katteeksi on valmiiksi esitetty myös rahoitus, olisi sittenkin kenties vastuullisempi tapa kaupungin budjettia rakentaa?

Valtuutettu Raatikainen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Pari asiaa ihan lyhyesti. Ensinnäkin ilmoitan kannattavani valtuutettu Sademiehen tekemää toivomuspontta. Toisekseen pyydän kiittää valtuutettu Emma Karia, joka puhui hyvin huumeriippuvaisten hoitoonohjauksen mahdollisuuksien ylläpitämisestä ja että niitä ei ruvettaisi leikkaamaan. Toimin itse päivätyössäni Helsingin huumerikosyksikössä tutkinnanjohtaja ja olen päivittäin huumeriippuvaisten ihmisten kanssa tekemissä ja voin sanoa, että jos sieltä päästä ruvetaan leikkaamaan, niin kohta näkyy kadulla. En toivo siihen suuntaan minkään näköisiä leikkauksia.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia puheenjohtaja.

Kannatan valtuutettu Valokaisen ponsiesitystä.

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Otto Lehtipuu
puheenjohtaja
ordförande

Tiina Teppo
päätösvalmisteluyksikön päällikkö
chef för beslutsberedningsenheten

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

Sanna Vesikansa
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot

Yrjö Hakanen
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot